ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة: إيفا دروييشيان

1500 Լ.Ո. 83ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 96 (23201) ՈՒՐԲԱԹ, 3 ՅՈՒԼԻՍ 2009 10 ԷՋ

ՏԷՐ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ. «ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐՈՒ ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿՈՒՄԸ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿՆ ԷՐ»

Երէկ Մատենադարանին մօտ տեղի ունեցաւ ընդդիմադիր Հայ ազգային քոնկրեսի հանրահաւաքը՝ ներկայութեամբ 1-2 մարտ 2008-ի գործով կալանաւորուած եւ համաներումով վերջերս ազատ արձակուած ընդդիմադիր գործիչներուն:

Հայ ազգային քոնկրեսի ղեկավար, Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տէր Պետրոսեան խօսք առնելով ըսաւ, որ «Քաղաքական բանտարկեալներու ազատ արձակումը մեծագոյն յաղթանակն էր՝ ձեռք բերուած ժողովուրդի հերոսական պայքարին շնորհիւ»:

Յիշեցնելով, որ բանտարկեալներէն ոչ մէկը «ընկրկեցաւ մէկուկէս տարուան ընթացքին», Տէր Պետրոսեան «խիպախ քայլ» որակեց Նիկոլ Փաշինեանի՝ ընդյատակէն դուրս գալու եւ իրաւապահ մարմիններուն յանձնուելու որոշումը:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԼԷՅՄԱՆ ԿԸ ԴՐՈՒԱՏԷ ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐՈՒՆ ՋԱՆՔԵՐԸ՝ ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՀՊԱՆԵԼՈՒ ԱՌՈՒՄՈՎ



Երէկ, հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սէյմանի դրուատեց զինուորական եւ ապահովական ուժերուն թափած ծիգերը ապահովական կայունութեան խախտումը արգիլելու եւ խռովութիւն հրահրողները ձերբակալելու իմաստով, մանաւանդ որ ապահովական այդ ուժերը կրցան ձերբակալել Պէյրութի մէջ ապահովութիւն խախտողները եւ բացայայտեցին Ժիպէյլ գաւառի լեռնային շրջանին մէջ բնութիւնը ուսումնասիրող համալսարանական ուսանողներ կողոպտած աւազակախումբ մը:

Նախագահ Սէյման շեշտեց, որ երբեք պէտք չէ թուլակամութիւն դրսեւորել ապահովական հարցով, մանաւանդ որ երկիրը կը գտնուի ամառնային խոստմնալից եղանակի մը սեմին խորհրդարանական ընտրութիւններուն կայացումէն ետք:

Նախագահ Սէյման արտաքին գործոց եւ արտերկրի լիբանանցիներու հարցերու նախարար Ֆաուզի Սալլուխի հետ հանդիպումի մը ընթացքին տեղեակ պահուեցաւ օրեր առաջ Շարմ Շէյխի մէջ տեղի ունեցած նախարարական հանդիպումներուն մանրամասնութիւններէն:

Միւս կողմէ, նախագահական պալատ այցելեց նաեւ ներքին ապահովութեան ուժերու ընդհանուր տնօրէն զօր.՝ Աշրաֆ Ռիֆի, որ հանրապետութեան նախագահին ներկայացուց երկրին ապահովական կացութիւնը: Ան նաեւ ներկայացուց որդեգրուած միջոցառումները Պէյրութի եւ Ժիպէյլի լեռնային շրջաններուն մէջ ապահովութիւնը խախտող տարրերը ձերբակալելու առումով:

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ Կ'ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԻ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ՀՈՂԱՅԻՆ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՕԳՏԻՆ

Լեհաստանի նախագահ Լեշ Քաչինսքի Պաքու իր այցելութեան նախօրեակին ազրպէյճանական «Թուտէյ.ազ» կայքէջին հետ ունեցած իր հարցազրոյցին ընթացքին յայտնած է, որ Լեհաստանը կողմնակից է ղարաբաղեան տագնապի խաղաղ լուծումին, սակայն Ազրպէյճանի տարածքային ամբողջականութեան սկզբունքին ծիրին մէջ:

Լեհաստանի նախագահը յայտնած է, որ «ես բազմաթիւ անգամներ արտայայտուած եմ ի նպաստ պետութիւններու, որոնց շարքին Ազրպէյճանի եւ Վրաստանի տարածքային ամբողջականութեան օգտին: Իրապէս կը հաւատանք, որ այս տագնապը կրնայ միայն այս հիմամբ լուծուիլ: Յոյսով եմ, որ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակը, որ տարիներէ ի վեր աշխուժ կերպով տագնապի խաղաղ լուծման համար աշխատանք կը տանի, ի վերջոյ կը յաջողի հասնիլ շօշափելի եւ դրական արդիւնքներուն»:

Քաչինսքի նաեւ ընդգծած է, որ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման կարգաւորման բոլոր *սենարիոները* պէտք է հիմնուին հողային ամբողջականութեան սկզբունքին վրայ: «Լեհաստանը կ'աջակցի Ազրպէյճանին իր հողային ամբողջականութիւնը վերականգնելու ջանքերուն մէջ», ըսած է ան:

«ԵԱՀԿ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՏԱԳՆԱՊԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԻԲՐԵՒ ՄԻՋՈՑ ՄԻԱՅՆ ԵՐԿԽՕՍՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ»

Կ'ԸՍԷ ՏՈՐԱ ՊԱՔՈՅԱՆԻՍ



ԵԱՀԿ-ի նախագահ եւ Յունաստանի արտաքին գործոց նախարար Տորա Պաքոյանիս 2 յուլիսին Պաքուի մէջ Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարար էլմար Մամետեարովի հետ հանդիպում ունենալէ ետք մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին յայտնեց, որ ԵԱՀԿ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման իբրեւ միջոց միայն երկխօսութիւնը կ'ընդունի:

Պաքոյանիս յայտնեց, որ «ես Հայաստան-Ազրպէյճան տագնապին մէջ արձանագրուած յառաջդիմութենէն եւ շինիչ քննարկումներէն շատ հպարտ եմ: Միայն երկխօսութիւնը կ'ընդունինք»:

ԵԱՀԿ-ի նախագահը նաեւ նշեց, որ Ազրպէյճան յառաջատար դերակատարութիւն ունի Եւրոպայի, ինչպէս նաեւ Հարաւային Կովկասի կայունութեան եւ ապահովութեան մէջ:

Միւս կողմէ Լեռնային Ղարաբաղի ազրպէյճանցի բնակչութեան ղեկավար Պայրամ Սաֆարով Տորա Պաքոյանիսի հետ իր հանդիպումէն ետք յայտարարեց, որ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին հարցով վերջինիս դիրքորոշումէն շատ գոհ է: «Այս հարցին գծով ԵԱՀԿ-ի այսօրուան մօտեցումը դրական կը գնահատեմ», ըսաւ ան:

Ըստ «Նովոսթի-Ազրպէյճան» լրատու գործակալութեան, Սաֆարով յայտնեց, որ «մենք այս հարցով մեր կեցուածքը արտայայտած ենք: Մեր նպատակը կարելի եղածին չափ շուտ մեր բնիկ վայրերը վերադառնալն է»:

Ըստ Սաֆարովի, հանդիպումին ընթացքին ԵԱՀԿ-ի նախագահ Պաքոյանիս յայտնած է, որ մտադիր է կարելի եղածին չափ շուտ «ազրպէյճանական հողամասերու բռնագրաւման վերացման», գաղթականներու վերադարձին եւ Լեռնային Ղարաբաղի մէջ տեղւոյն հայ եւ ազրպէյճանցի համայնքներուն բնակուոն համակեցութիւնը ապահովելու ուղղութեամբ ջանք չխնայել

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ԿՐՆԱՅ ՅԵՏԱՁԳՈՒԻԼ



Եւրոպական Միութեան նախագահութիւնը չորեքշաբթի օր ստանձնած Շուէտի վարչապետ Ֆրետրիք Ռէյնֆելտ յայտարարած է, որ Շուէտ պիտի ստիպուի որոշ ժամանակով յետաձգել Արեւելեան գործընկերութեան ծրագիրը, միջազգային ասպարէզին մէջ Եւրոպական Միութեան դիմագրաւած նոր մարտահրաւէրներուն պատճառով:

Մինչդեռ Շուէտի արտաքին գործոց նախարար Քարլ Պիլթ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեանի հետ անցեալ տարուան նոյեմբերին տեղի ունեցած հանդիպման ընթացքին վստահեցուցած էր, որ Եւրոպական Միութեան մէջ Շուէտի նախագահութեան ժամանակաշրջանին լուրջ ուշադրութիւն պիտի դարձուի Հարաւային Կովկասի երկիրներուն հետ յարաբերութիւններուն:

Արեւելեան գործընկերութեան ծրագիրի նախաձեռնողներէն մէկը Շուէտն է, միւսը Լեհաստանը: Անոնց նախաձեռնութիւնը Եւրոպական Միութեան կողմէ վաւերացուած է դեկտեմբեր 2008-ին, իսկ ծրագիրի սկիզբը նախատեսուած էր այս տարուան մայիսին: Ծրագիրը ուղղուած է յետխորհրդային 6 երկիրներու Պիելոռուսիոյ, Ուքրանիոյ, Հայաստանի, Մոլտաւիոյ, Վրաստանի եւ Ազրպէյճանի հետ Եւրոպական Միութեան յարաբերութիւններու խորացման:

Եւրոպական Միութեան ղեկավարները կը նշեն, թէ իրենց վերջնական նպատակը ծրագիրի անդամ պետութիւններուն հետ ազատ տնտեսական գօտի ստեղծելն է ու վիզայի դիւրին համակարգ մը սահմանելը:

Շուէտի վարչապետը չորեքշաբթի օրուան ասուլիսին ընթացքին նշած է Արեւելեան գործընկերութեան ծրագիրը փաստօրէն երկրորդ գիծ մղող աւելի կարեւոր առաջնահերթութիւնները, ինչպէս տնտեսական տագնապը, կլիմայի փոփոխութիւնը եւ Իրանի հարցը:

Ռէյնֆելտ Իրանի իշխանութիւններուն կոչ ուղղած է չմեկուսանալու արտաքին աշխարհէն:

«Մենք յոյս ունինք, որ Իրանի ղեկավարութիւնը ընդունակ պիտի ըլլայ տեսնելու, որ այն, ինչ որ տեղի կ'ունենայ Իրանի մէջ, աւելի շատ ազատութեան եւ բարեփոխումներու պահանջ է, եւ ոչ թէ Իրանի եւ արտաքին աշխարհին միջեւ բախումներու պատճառ», ընդգծած է վարչապետը:

Առաջնահերթութիւնները թուելով Շուէտի վարչապետը նաեւ անդրադարձած է տնտեսական տագնապին եւ կլիմայի փոփոխութեան խնդիրին:

«Խնդիրները, որոնք Եւրոպական Միութեան առջեւ ծառացած են, շատ են, եւ երբեք դիւրին չեն: Այժմ Եւրոպան լրջագոյն տնտեսական տագնապի մէջ է, եւ մենք պիտի շարունակենք մեր փորձերը կառավարելու այս տագնապը եւ յաղթահարելու գործազրկութիւնը, որ գրաւած է ամբողջ Եւրոպան: Մեր նպատակը տնտեսական տագնապէն դուրս գալն է, եւ ի հարկէ, մեր սերունդի լրջագոյն խնդիրը կլիմայական փոփոխութիւնն է: Մենք ժամանակ չունինք կորսնցնելու եւ ամէն ջանք պիտի թափենք, որ այս հարցին շուրջ համաձայնութեան գանք դեկտեմբերին», ըսած է Ֆրետրիք Ռէյնֆելտ

ՀԱՅ-ԹՐՔԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԱՐՑԱԽԵԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎ՝ ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏԻ ՄԷՋ

ՀՅԴ Հայ դատի Կեդրոնական խորհուրդը 10-11 յուլիսին Ստեփանակերտի մէջ պիտի կազմակերպէ հայ-թրքական յարաբերութիւններուն եւ Արցախեան հիմնախնդիրին նուիրուած համահայկական խորհրդաժողով հովանաւորութեամբ Լեռնային Ղարաբաղի նախագահ Բակօ Սահակեանի եւ աջակցութեամբ «Փիւնիկ» մարդկային պաշարներու հիմնադրամին:

Խորհրդաժողովի պաշտօնական բացման ընթացքին ելոյթով հանդէս պիտի գան Լեռնային Ղարաբաղի նախագահ Բակօ Սահակեան, Արցախի թեմի առաջնորդ Պարգեւ սրբազան Մարտիրոսեան եւ ՀՅԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչ Հրանդ Մարգարեան: Խորհրդաժողովի ընթացքին պիտի հնչեն շարք մը ելոյթներ հայ-թրքական յարաբերութիւններու ներկայ կացութեան, Ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման գործընթացին, Հայաստանի եւ Սփիւռքի դերակատարման, հայ ժողովուրդի իրաւունքներու վերականգնման եւ Հայաստան - Թուրքիա միջպետական յարաբերութիւններու հաստատման հարցի ու հաւանական զարգացումներու մասին նիւթերով:

Արցախեան հիմնախնդիրի շուրջ զեկուցումները պիտի անդրադառնան խաղաղ լուծման բանակցային գործընթացի վերջին զարգացումներուն եւ թուրք-ազրպէյճանական հակասական քաղաքականութեան, Արցախեան հարցի քանի մը հիմնահարցերու, Արցախի շուրջ համահայկական ներուժի նոր զօրաշարժի անհրաժեշտութեան, շրջանային քաղաքական վերջին զարգացումներուն եւ այլ նիւթերու:

Խորհրդաժողովին պիտի մասնակցին աշխարհի տարբեր երկիրներէ եկած քաղաքական-հասարակական դէմքեր, կուսակցական կառոյցի եւ Հայ դատի գրասենեակներու ներկայացուցիչներ, որոնք նոյն ընթացքին պիտի այցելեն Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան զոհուած ազատամարտիկներու Ստեփանակերտի յուշահամալիր

ՆԱԽԱՐԱՐ ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՈՒՆԵՑԱՒ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՀԵՏ



Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան մամլոյ եւ տեղեկատուութեան վարչութիւնը կը տեղեկացնէ, որ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար

Շար.ը՝ էջ 10

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՈՒՆԵՑԱՒ ՍԵՄՆԵՊԻԻ ՀԵՏ



Լեռնային Ղարաբաղի նախագահ Բակօ Սահակեան նախանցեալ օր Հայաստանի մէջ Լեռնային Ղարաբաղի մնայուն ներկայացուցչութեան մէջ հանդիպում ունեցաւ Հարաւային Կովկասի մէջ Եւրոպական Միութեան յատուկ ներկայացուցիչ Փիթըր Սեմնեպիի հետ եւ քննարկեց ազրպէյճանական-ղարաբաղեան տագնապի լուծման ներկայ հանգրուանին եւ հեռանկարներուն առնչուող բազմաթիւ հարցեր: Ան նշեց, որ առանց ղարաբաղեան կողմի անմիջական մասնակցութեան, կարելի չէ հասնիլ տագնապի լիարժէք լուծումին

Շար.ը էջ 10

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ 7-ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

Համահայկական երիտասարդական 7-րդ համագումարը տեղի պիտի ունենայ 10-15 օգոստոս Երեւանի մէջ:

Այս համագումարին նպատակն է Հայաստան - Արցախ - Սփիւռք կապերու ամրապնդումը եւ ազգային հիմնախնդիրներու լուծման նպաստումը, ինչպէս նաեւ երիտասարդութեան հարցերով զբաղող հայկական կազմակերպութիւններու համագործակցութեան աջակցիլը:

Համագումարը, զոր կը կազմակերպէ Համահայկական երիտասարդական միջազգային կեդրոն հիմնադրամը, պիտի կայանայ «Համագործակցութիւն» նիւթին ներքեւ: Համագումարին մասնակիցները կարելիութիւն պիտի ունենան մանրամասնօրէն ուսումնասիրելու համագումարին մասնակից կազմակերպութիւններուն եւ համայնքներուն գործունեութիւնը եւ պիտի փորձեն գտնել համագործակցութեան եզրեր: Հանդիպումներ եւ քննարկումներ պիտի կազմակերպուին նաեւ Հայաստանի պետական, քաղաքական եւ հասարակական գործիչներուն հետ Ծաղկաձորի եւ Երեւանի մէջ:

ՍԻՆԻՈՐԱ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՈՒՆԵՑԱՒ ԲԱՆԱԿԻ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԻՆ ՀԵՏ



Ընթացաւարտ վարչապետ Ֆուատ Սինիորա երէկ Պլիս փողոցի իր բնակարանին մէջ ընդունեց լիբանանեան բանակի հրամանատար զօր. Ժան Քահուաժին ներկայութեամբ Պաշտպանութեան գերագոյն խորհուրդի ընդհանուր քարտուղար զօր. Սայիտ Իտի:

Սինիորա բանակի հրամանատարին հետ քննարկեց զինուորական հաստատութեան վերաբերող հարցեր եւ երկրին ապահովական կայունութեան պահպանման գծով բանակին որդեգրած միջոցառումները:

ՀԱՐԻՐԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱՒ ՊԷՅՐՈՒԹ ԵՒ ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՅԱՅՏՆԵՑ ՄԻՐԻԻ ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ

Երէկ երեկոյեան կառավարութեան կազմութիւնը յանձն առած վարչապետ Սաատ Հարիրի վերադարձաւ Պէյրութ Սէուտական Արաբիա տրուած անձնական այցելութենէ մը ետք:

Հարիրի անմիջապէս ուղղուեցաւ Պէյրութի Այշա Պաքքար թաղամաս, ուր ցաւակցութիւն յայտնեց վերջին դէպքերուն ընթացքին զոհուած Ջէյնա Միրիի ընտանեկան պարագաներուն:

Հարիրի վերջիններուն ուղղելով իր խօսքը ըսաւ. «Ձեզմէ կը պահանջեմ, որ վստահութիւն ունենաք պետութեան եւ անոր կառոյցներուն, եւ մանաւանդ բանակին եւ ներքին ապահովութեան ուժերուն նկատմամբ, որովհետեւ անոնք այլընտրանք չունին»:

Հարիրի մաղթեց, որ արդարութիւնը յաղթէ եւ ոճրագործները իրենց արժանի պատիժը ստանան:

ԺՈՄՊԼԱԹ ԱՅՑԵԼԵՑ ԱՅՇԱ ՊԱՔՔԱՐ

Երէկ Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպլաթ եղաւ լիբանանցի առաջին քաղաքական գործիչը, որ Այշա Պաքքարի վերջին դէպքերէն ետք այցելեց շրջան եւ ցաւակցութիւն յայտնեց դէպքերուն զոհ գացած Ջէյնա Միրիի ընտանեկան պարագաներուն, այն բանէն ետք, երբ անոնք մերժած էին ընդունիլ ոեւէ քաղաքական գործիչի այցելութիւն, այնքան ատեն որ իրենց հարազատին սպանութեան ծալքերը չեն բացայայտուած:

Ժոմպլաթ Ջէյնա Միրիի ընտանիքին խոստացաւ հետապնդել անոր սպանութեան ծալքերուն բացայայտման հարցը:

«Ողբերգութեան ականատես դարձած այս վայրէն կ'ըսեմ. միայն պետութիւնն է, որ կը պաշտպանէ մեզ», ըսաւ Ժողովրդավարական հանդիպում երեսփոխանական պլոքի նախագահը աւելցնելով միաժամանակ, թէ կը խոստանայ բոլորին առջեւ, որ իր բոլոր ջանքերը ի գործ պիտի դնէ բոլոր կողմերու իմաստուն եւ արժանապատիւ անձնաւորութիւններուն հետ, ձերբակալել տալու ոճրագործները:

«Բանակը սկսաւ ձերբակալել զանոնք եւ պիտի շարունակէ իր այդ գործը: Մեզի պիտի պաշտպանեն միայն պետութիւնը եւ բանակը: Բոլոր ապահովական կառոյցներն ալ դաս թող քաղեն բանակէն, կարգապահ եւ պատրաստ թող ըլլան անոր պէս: Յաճախ մենք բանակէն կը պահանջենք բաներ, որոնք իր ուժերէն վեր են, սակայն ան կ'ընդառաջէ: Ես հանգուցեալ Միրիի ընտանիքին համբերութիւն կը մաղթեմ, սակայն արդարութիւնը վերջ ի վերջոյ պիտի յաղթէ», ըսաւ երեսփոխան Ժոմպլաթ:

ԹՈՒՐՔԻԱ Կ'ՈՂՋՈՒՆԷ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՀԱՐԻՐԻ ՅԱՆՁՆԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

«Անատոլու» լրատու գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան բարձրերը յայտարարեց, որ Թուրքիա կ'ողջունէ ազգային միասնականութեան կառավարութեան կազմութեան նկատմամբ Լիբանանի նոր նշանակուած վարչապետ Սաատ Հարիրիի յանձնառութիւնը:

Պատասխանելով հարցումի մը Պուրաք Էօզիւկերկին յայտնեց, որ «Թուրքիա կ'ողջունէ այն կարեւորութիւնը, զոր Հարիրի կ'ընծայէ Լիբանանի մէջ ազգային միասնականութեան կառավարութեան մը կազմութեան եւ կը յուսանք, որ ջանքերը մօտ օրէն արդիւնքի կը հասնին: Կը հաւատանք, որ նոր կառավարութեան կազմութեան ծգտող բանակցութեանց մէջ փոխադարձ վստահութիւն ապահովելու համար բոլոր կողմերը պէտք է շինիչ կերպով շարժին»:

«Կը յուսանք, որ ամէնէն կարճ ժամանակամիջոցին պիտի կազմուի նոր կառավարութիւն մը, որ ներառէ լիբանանցի ժողովուրդին բոլոր հատուածները», ըսաւ Էօզիւկերկին:

ԱՂԲԻՒՐՆԵՐ «ՄՈՒՍԹԱՔՊԱԼ»ԻՆ Կ'ԸՍԵՆ.

«ՀԱՐԻՐԻ ԿՐՆԱՅ ՉՄԵՐԺԵԼ ԴԱՄԱՍԿՈՍ ԱՅՑԵԼԵԼ ԻԲՐԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏ»

Մարտ 14-ի ուժերու աղբիւրներ «Ախպար Մուսթաքպալ» պատկերասփիւռի կայանին նկատել տուին, որ արաբական վեհաժողովներու մասին տարածուող խօսքերուն մէջ ճշմարտութեան միւս երեսը այն է, որ կան զանազան տեսակի ճնշումներ, որոնք ի գործ կը դրուին խորհրդարանական մեծամասնութեան վրայ ընդդիմութեան գիջումներ կատարելու համար:

Աղբիւրները բացայայտեցին, որ նշանակեալ վարչապետ Սաատ Հարիրի կրնայ չմերժել Դամասկոս այցելել իբրեւ ամբողջ Լիբանանի վարչապետ: Անոնք դիտել տուին, որ այս այցելութիւնը պիտի չըլլայ Լիբանանի հաշուոյն:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:00:

● ՄԱՀԱԶԴՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահազդ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ զայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ԾԱՆՈՒՑՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

«Ազդակ»ի մէջ ազգային կամ առեւտրական ծանուցումներ հրատարակել փափաքողներէն կը խնդրուի ծանուցումին բնագիրը բնթեռնլի գիրով (հաստատութեանց պարագային՝ ձախընտրարար պաշտօնական թուղթի վրայ, եւ՝ հաստատուած) ներկայացնել «Ազդակ»ի ծանուցումներու գրասենեակը:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ

«Ազդակ»ի հետ կապուելու համար հետաձայնել հետեւեալ թիւերուն.- (01)258526, (01)260115 եւ (01)241274:

«ԱԶԴԱԿ» ՕՐԱԹԵՐԹԻՆ ԵՒ ԳՈՀԱՐ-Ի ՄԵԾ ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ

ԳՈՀԱՐ ՀԱՄՈՅԹԻ՝

ՀԱԼԷՊԻ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԲԵՐԴԻՆ ՄԷՋ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՆԱԼԻՔ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 15 ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ, 17 ՅՈՒԼԻՍԻ ԵԼՈՅԹՆԵՐՈՒՆ ԱՌԻԹՈՎ

ՅԱՏՈՒԿ ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ՝

- ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 15 ՅՈՒԼԻՍԻՆ 65,000 Լ. Ո.
- ՈՒՐԲԱԹ, 17 ՅՈՒԼԻՍԻՆ 100,000 Լ. Ո.

(Գիները կը ներփակեն երթեւեկ՝ Pullman եւ VIP հանգստաւէտ օթոքարներով, աղանդեր եւ ճաշ, նաեւ ԳՈՀԱՐ ՀԱՄՈՅԹի մուտքի տոմս):

Շատ սահմանափակ թիւով տեղեր

Արձանագրութիւն՝ «ԱԶԴԱԿ»Ի ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ

ՄԻՆՉԵԻ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 13 ՅՈՒԼԻՍ

Հեռ. 01-260115 եւ 03-648916

ՃԱՇԱՐԱՆ ՆԱՀՐ ԷԼ ԺԱՆՆԱ

(Տնօրէնութեամբ Յովհաննէս Փայասլեանի՝ նախկին սեփականատէր ճաշարան ԱՂԱՒԻ)

- Շքեղ կահաւորում. մասնագիտացած անձնակազմ
- Համադամ եւ ճոխ արեւելեան ճաշացուցակ
- Սրահը կը ներփակէ 350 անձ. ուսումնասիրուած սակացոյց:

Կը ստանձնենք միութենական, ընտանեկան եւ հարսանեկան խրախճանքներ՝ յատուկ սակացոյցով:

Հասցէ. Նահր էլ Քելպի մուտքէն 2 քիլոմեթր ներս: Հեռ. 04-930200 եւ 03-261275

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

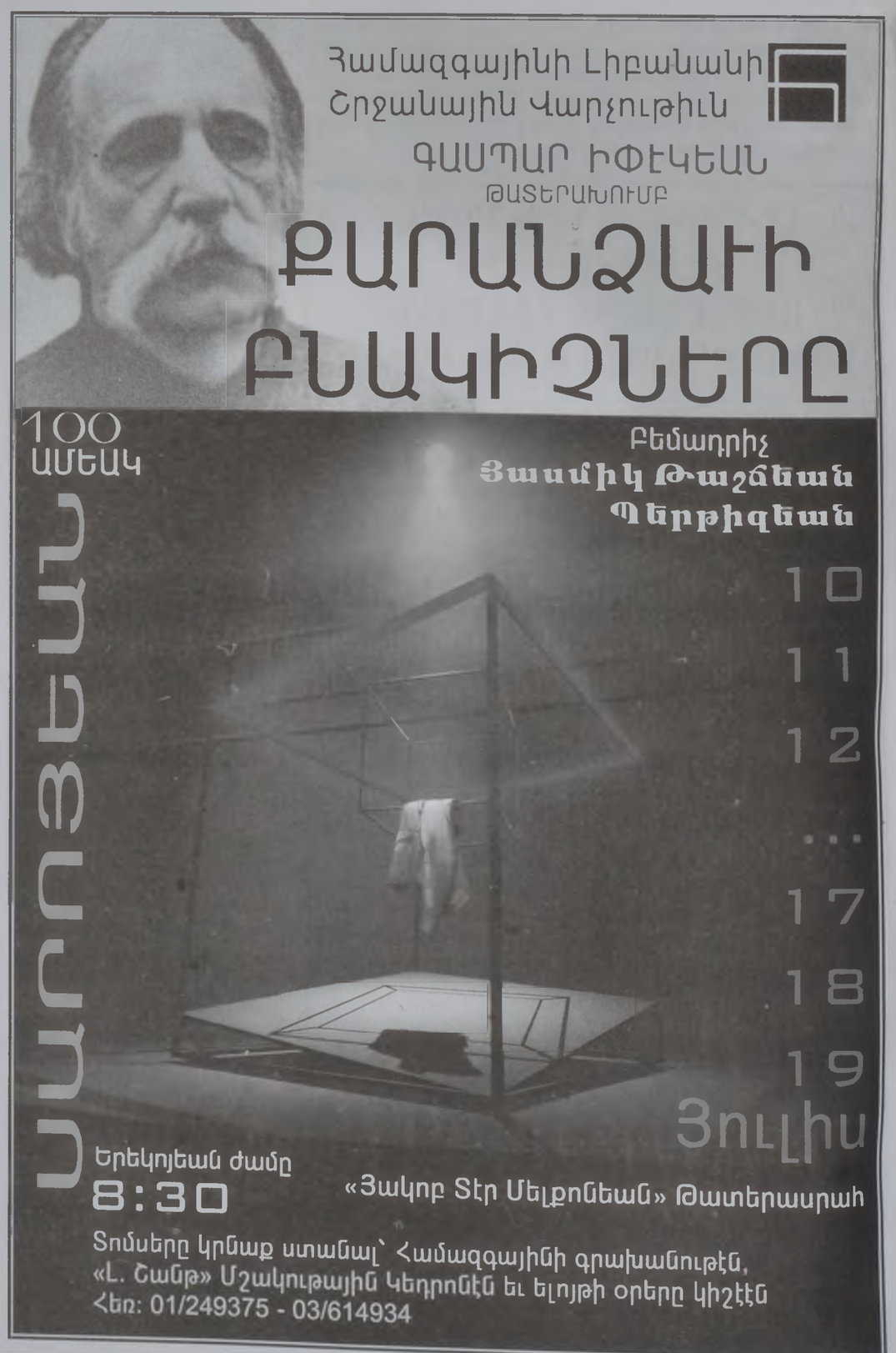
Ուսումնասիրութիւններու հայկական հիմնարկ մը կարիքը ունի խմբագիրի եւ աշխատակիցներու՝ ուսումնագիտական եւ մանկավարժական հայերէն պարբերաթերթի մը համար:

Պարտադիր պայմաններն են մանկավարժական կրթութիւնը եւ հայերէնի լաւ իմացութիւնը: Հետաքրքրուողները իրենց կենսագրութիւնը կրնան ուղարկել mangavarj@gmail.com էլեկտրոնային հասցէին:

L. A. T. C.
ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Ոչ հայկական վարժարան յաճախող աշակերտներու յատուկ հայերէնի ուսուցման դասընթացքը ամրան ընթացքին տեղի պիտի ունենայ շաբաթական երկօրեայ դրութեամբ եւ պիտի շարունակուի ձմրան ընթացքին:

Հետաքրքրուողները կրնան ներկայանալ L. A. T. C.ի գրասենեակ՝ Լ. եւ Ս. Յակոբեան քոլեճ, կամ հեռաձայնել 01-262618 թիւին:



ՄԻԱՍԻՆ ԱԻԵԼԻ ՁՕՐԱՒՈՐ ԵՆՔ TOGETHER WE ARE STRONGER

AFHIL ԱՖՀԻԼ

Home Medical Equipment Services

AFIL HEALTH CLUB

P.T.S. AMBULANCE

AFIL CAR - LIFE - TRAVEL - X-PAT

UNIVERSITY FUND

AFHIL Mednet Network Clinics

ՏԵՍԱԿԵՏ

ՔԱՐԻՂՈՎ ԵՒ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱԶՈՎ ՀԱՄԵՄՈՒԱԾ ՀԵՐԻՍԱՂ

Եւրոպա բնական կազի իր կարիքներուն բաւարարման համար կախեալ է Ռուսիայէն, ինչ որ բնականաբար քաղաքական գետնի վրայ անհանգստութիւն կը պատճառէ, մանաւանդ որ Ռուսիա չի վարանիր այդ կախեալութիւնը շահագործելու: Աւելի ն. Ուքրանիոյ նման բնական կազի տարանցիկ երկիրներու հետ Ռուսիոյ վէճերը պատճառ կը դառնան, որ Եւրոպա ծնրան եղանակին յանկարծ զրկուի ջեռուցման համար անհրաժեշտ ուժանիւթէն:

Ռուսիոյ կամքէն կախեալ ըլլալու անախորժ կացութենէն փրկուելու համար, Եւրոպական Միութիւնը ձեռնարկեց Կասպից ծովէն բնական կազի փոխադրման «Նապուքօ» խողովակաշարի ծրագիրին: «Նապուքօ»ն կը շրջանցէ Ռուսիան, եւ Վրաստանէն ու Թուրքիայէն անցնելով կը հասնի Եւրոպա:

Բնականաբար, Ռուսիա իր շահերուն սպառնացող ծրագիրի մը ի տես ձեռնածալ պիտի չմնար: Ան «Նապուքօ» ծրագիրը առաջին անգամ հարուածեց, երբ օգոստոս 2008-ին հնգօրեայ պատերազմին ընթացքին Վրաստան ներխուժելով հասաւ մինչեւ Թիֆլիսի դռները:

Մոսկուա երկուշաբթի օր «Նապուքօ» ծրագիրին ծանր հարուած մը եւս հասցուց, երբ Ազըրպէյճանի հետ «Ազրպէյճանական կազի առաքման եւ վաճառքի հիմնական պայմանները» խորագիրով փաստաթուղթ մը ստորագրեց պատրաստակամութիւն յայտնելով Ազրպէյճանէն կազ գնելու հազար խորանարդ մեթրը 350 տոլարի մրցանշային գինով: Եւրոպական Միութեան հասած հարուածը այնքան ծանր էր, որ Եւրոպական Միութեան նախագահ, Շուէտի վարչապետ Ֆրետրիք Ռէյնֆելտ յայտարարեց, որ նոր մարտահրաւէրներու պատճառով Եւրոպական Միութիւնը ժամանակաւորապէս կը դադրեցնէ «Արեւելեան գործընկերութիւն» ծրագիրը, որուն մաս կը կազմեն Ազրպէյճան, Հայաստան եւ Վրաստան: Ըստ Ռէյնֆելտի, Եւրոպական Միութիւնը հարկադրուած է յետաձգելու ծրագիրի իրականացումը: Աշխարհաքաղաքական ծրագիրին տապալումէն ետք անոր տնտեսական-քաղաքական յենարանը բնականաբար անիմաստ կը դառնայ:

Աւելի ն. Ռուսիա «Նապուքօ» ծրագիրին կենսական մէկ այլ գործընկերոջ Թուրքիոյ կ'առաջարկէ մաս կազմել «Նապուքօ»ի մրցակից իր «Սաուէ Սթրիմ» ծրագիրին:

Ռուսիա-Ազրպէյճան համաձայնութիւնը անշուշտ դժգոհ կը ձգէ Թուրքիան, որ իր ուժանիւթի կարիքներուն ապահովման կողքին կ'ուզէր «Նապուքօ» ծրագիրէն տնտեսական եւ քաղաքական շահ ապահովել: Այդ ծրագիրի բացակայութեան, Թուրքիա Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան բանակցութեանց մէջ կարեւոր խաղաքարտ մը կը զրկուի: Անգարան կատարուած իրողութեան մը առջեւ դնելէ ետք, Ռուսիա Թուրքիան հրաւիրելով արտասովոր «վեհանձնութիւն» կը ցուցաբերէ, սակայն միեւնոյն ժամանակ կը փորձէ «Նապուքօ» ծրագիրին դագաղին վերջին գամը գամել:

Թուրքիա Պաքուի «սիրոյն» Հայաստանի հետ յարաբերութեանց բնականոնացման բանակցութեան մէջ ետդարձ կատարեց: «Եղբայրական» Ազրպէյճանի «երախտագիտական» սոյն քայլը արդեօք թրքական ի՞նչ հակազդեցութեան պիտի արժանանայ:

Վերոնշեալ զարգացման կողքին վերջերս յաճախակի դարձած են Լեռնային Ղարաբաղի հարցը Ազրպէյճանի հողային ամբողջականութեան ծիրին մէջ լուծելու վերաբերեալ յայտարարութիւնները, որոնց մէջ ամէնէն մտահոգիչը Ռուսիոյ նախագահ Տմիթրի Մետվետեւինն էր: Վերջինս Պաքուէն իր կատարած յայտարարութեան մէջ ոչ միայն Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծումը Ազրպէյճանի հողային ամբողջականութեան մէջ կը տեսնէր, այլ նաեւ ՄԱԿ-ի կողմէ որդեգրուած ոչ հայանպաստ որոշումներուն մէջ: Այդ յայտարարութիւնը կարելի չէ Երեւանի կողմէ Վրաստանի նախագահին ցուցաբերուած ջերմ ընդունելութեան վերագրել, այլ «Նապուքօ» ծրագիրը իր սաղմին մէջ սպաննելու Քրեմլինի մարմաջին: Սահակաշվիլիի Հայաստան այցելութիւնը Մոսկուայի կողմէ ընդամէնը կարելի է իբրեւ ինքնարդարացման պատրուակ օգտագործուիլ: Քրեմլինի համար այդ այցելութիւնը, բաղդատմամբ խնդրոյ առարկայ աշխարհաքաղաքական նշանակութիւն ունեցող բուն հարցին, մանրուք մըն է:

Հայաստանի ռազմավարական գործընկերոջ նախագահին կողմէ Պաքուի մէջ կատարուած յայտարարութիւնը, ինչպէս նաեւ ԵԱՀԿ-ի նախագահին, թէ վերջերս այլ ղեկավարներու ոչ հայանպաստ յայտարարութիւնները մտածել կու տան, թէ *քուլիս*ներուն ետին բնական կազով եւ քարիւղով համեմուած ինչ որ բան կը պատրաստուի:

ՎԱՀՐԱՄ ԷՄՄԻԵԱՆ

ԻՆՉԻՉ ԿԸ ԳՐԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹԵՐԸ

Երէկ լոյս տեսած լիբանանեան օրաթերթերը գրած են լիբանանեան ներքին կեանքին մէջ յստակացած երկու երեւոյթներու մասին՝ խորհրդարանի նախագահի ընտրութիւն եւ վարչապետի նշանակում, ինչպէս նաեւ անդրադարձած են կառավարութեան կազմութեան առնչութեամբ տարուող աշխատանքներուն, որոնք նաեւ կը յուզեն շրջանային կարգ մը երկիրներ՝ յատկապէս Սուրիան եւ Սէուտական Արաբիան:

Միջազգային եւ շրջանային լուրերու կարգին լիբանանեան օրաթերթերը գրած են պաղեստինեան ներքին անհամաձայնութեան, Եգիպտոսի կողմէ ի գործ դրուող ջանքերուն՝ պաղեստինեան երկխօսութիւնը յաջողցնելու, ինչպէս նաեւ իրաքեան եւ իրանեան այլ զարգացումներու մասին:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԵԱՆՔ

Սուրիական «Ուաթան» օրաթերթը կը գրէ, թէ խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի մօտիկ աղբիւրներ յայտնած են, որ եթէ կացութիւնը ընթանայ ինչպէս որ է եւ այն ուղղութեամբ, որ ներկայիս որդեգրուած է, ուրեմն կառավարութիւնը առաւելագոյնը երկու շաբթուան ընթացքին պիտի կազմուի: Թերթին համաձայն, հանրապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյման մեծ դերակատարութիւն ունի կառավարութեան կազմութեան իմաստով, ինչպէս նաեւ ընդդիմութիւնը որեւէ *վեթօ* չի դներ յառաջիկայ կառավարութեան մէջ նախագահին տրուելիք նախարարական աթոռներու բաժինի չափին իմաստով:

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի «Նահար» օրաթերթին հետ ունեցած զրոյցին ընթացքին յայտնած է, թէ ինք լիովին պատրաստ է «թափանցիկ հետաքննութիւններով» ընթանալու, ինչ կը վերաբերի վերջերս տեղի ունեցած ապահովական դէպքերուն: Ան շեշտած է, որ պէտք է այս բոլորը իրենց աւարտին հասնին աւելցնելով, թէ ինք այս մասին խօսած է նաեւ բանակի հրամանատար զօր. Ժան Քահուաժիի հետ: Պըրրի հաստատած է. «Ես չեմ ընդունիր, որ անմեղ նահատակ Ջենա Միրիի արիւնը ի զուր երթայ, որովհետեւ զայն իմ աղջկանս տեղ կը դասեմ»:

«Սաֆիր» օրաթերթը իր տեղեկութիւնները քաղելով ֆրանսական աղբիւրներէ, որոնք լաւապէս եւ մօտէն հետեւեցան վերջերս Դամասկոս այցելած ֆրանսական պատուիրակութեան աշխատանքներուն, կը գրէ, թէ այս այցելութիւնը բաւական դրական եւ արդիւնաւէտ էր:

Ֆրանսական աղբիւրներ հաստատած են, թէ Սուրիոյ նախագահ Պաշշար Ասատ պատրաստակամութիւն յայտնած է Սուրիոյ մէջ դիմաւորելու նոր նշանակուած վարչապետ Սաատ Հարիրիին: Ըստ աղբիւրներու, Ֆրանսա կը քաջալերէ Հարիրիի մասնակցութիւնը որեւէ վեհաժողովի, որ աւելի ուշ պիտի գումարուի ակնարկելով այն հանդիպումին, որուն ընթացքին պիտի համախմբուին Սէուտական Արաբիոյ թագաւորը, ինչպէս նաեւ Լիբանանի, Սուրիոյ եւ Եգիպտոսի նախագահները: Թերթը կը նշէ, որ թեեւ տակաւին վարչապետ Սաատ Հարիրիի մասնակցութիւնը չէ վճռուած, բայց եւ այնպէս, նախագահ Ասատ չի բացառեր այս հաւանականութիւնը եւ դէմ չի կենար նշանակեալ վարչապետը Սուրիոյ մէջ ընդունելու, սակայն սէուտական-սուրիական յարաբերութիւններուն մէջ արձանագրուած որեւէ զարգացում կրնայ այս իմաստով իր անդրադարձն ու ազդեցութիւնը ունենալ:

Ֆրանսական աղբիւրներ հերքած են այն տեղեկութիւնները, որոնց համաձայն, սուրիական կառչածութիւն գոյութիւն ունի կառավարութեան որոշումները արգելակող անհրաժեշտ փոքրամասնութեան իրաւունքը ընդդիմութեան տալու տարբերակին աւելցնելով, որ Սուրիա կ'ուզէ լիբանանեան ազգային միասնականութեան կառավարութեան կազմութիւնը: Ֆրանսական պատուիրակութիւնը սուրիական կողմին բացատրած է, որ նախապէս Ֆրանսա կառավարութեան որոշումները արգելակող մէկ երրորդի առկայութիւնը անհրաժեշտ կը տեսնէր, սակայն ներկայ դրութեամբ ի շահ Լիբանանի չէ անոր կառչած մնալը:

«Սաֆիր»ի համաձայն, ֆրանսական աղբիւրներ նշած են, որ սուրիական եւ ֆրանսական ոչ մէկ նախատեսութիւն կայ այն մասին, որ Հրզպալլա կառավարութեան կազմութիւնը դժուարացնէ որեւէ ձեւով, ինչպէս նաեւ բացառուած է, որ 7 մայիսին տեղի ունեցածը կրկնուի, մանաւանդ եթէ Սէուտական Արաբիոյ եւ Սուրիոյ միջեւ յարաբերութիւնները բարելաւուին:

Սուրիական աղբիւրներ Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու մէջ լոյս տեսնող «Պայան» օրաթերթին յայտնած են, որ Դամասկոսի մէջ տեղի ունենալիք վեհաժողովը Սէուտական Արաբիոյ թագաւորին, նախագահներ Սլէյմանի, Ասատի եւ Մուպարաքի միջեւ, պիտի ներառէ նաեւ Լիբանանի նոր նշանակուած վարչապետ Սաատ Հարիրիին:

Աղբիւրները յստակացուցած են, որ լիբանանեան թղթածրարը տիրական ներկայութիւն պիտի ըլլայ քննարկումներուն ընթացքին նկատի ունենալով, որ կառավարութեան կազմութեան առընչութեամբ կարելի չէ յետաձգումներ կատարել, որպէսզի երկիրը կարելի ըլլայ զերծ պահել որեւէ ժխտական անդրադարձներէ: Թերթը աւելցուցած է, որ Դամասկոս հերքած է այն տեղեկութիւնները, որոնց համաձայն, ինք ճնշում պիտի բանեցնէ ընդդիմութեան վրայ, որպէսզի կառավարութեան մաս կազմելու առնչութեամբ առաջադրած իր պայմանները փոփոխութեան ենթարկէ:

Թերթը դիտել տուած է, թէ սուրիական-սէուտական փորձեր կատարուած են, որպէսզի լիբանանեան թղթածրարը ազդու եւ ամուր հիմերու վրայ զետեղուած լուծում մը գտնէ, երկիրը թեւակոխէ քաղաքական ու ապահովական կայունութեան հանգրուան մը, որպէսզի կարելի ըլլայ դէմ դնել իսրայէլեան որեւէ սպառնալիքի: Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու մէջ լոյս տեսնող թերթը նշած է, թէ տեղի ունենալիք վեհաժողովին առանցքը պիտի ըլլայ ազգային միասնականութեան կառավարութեան կազմութիւնը, որուն համար անհրաժեշտ է անցեալի տարակարծութիւններով լի էջերը փակել:

«Նահար» կը գրէ, թէ նախարարական աղբիւրներ յայտնած են, որ հանրապետութեան նախագահին դերակատարութեան ամրապնդումը կապուած է կառավարութեան: Նախագահին մօտիկ աղբիւրներու համաձայն, նախագահ Սլէյման ընդվզած է ներկայ կացութենէն, որովհետեւ կառավարութեան կազմութեան առնչուող արաբական խորհրդակցութիւնները տեղի կ'ունենան Դամասկոսի մէջ, իսկ արաբական պատուիրակութիւնները Պէյրութ կ'այցելեն եւ հանդիպումներ կ'ունենան առանց Պաապտա այցելելու եւ նախագահին հետ տեսակցելու: Ներքին իմաստով եւս կառավարութեան կազմութեան առընչուող խորհրդակցութիւնները տեղի կ'ունենան նախագահական պալատէն հեռու, իսկ ընդդիմութիւնն ու խորհրդարանական մեծամասնութիւնը իրենց բաժինները կ'առնեն, իսկ մնացեալը կը ձգեն նախագահութեան:

Ըստ թերթին, դիւանագէտներ նախարարներու խորհուրդ տուած են այս իմաստով ուշադիր ըլլալու, որպէսզի կարելի ըլլայ առաջքը առնել հարցերու, որոնք հաշուի մէջ չկային: Արդարեւ, ըստ անոնց, նախագահը բանակցութիւններուն եւ խորհրդակցութիւններուն մասնակից դարձնելը կարեւոր է, որպէսզի համերաշխութիւնն ու համաձայնութիւնը պահպանուի, ներքին հարցերու լուծում գտնելու ուղին հարթ ըլլայ եւ հանրապետութեան նախագահութեան տեղն ու դերը երաշխաւորուին:

ԱՅԼ ԼՈՒՐԵՐ

«Սատա Պալատ» կը գրէ, թէ Իսրայէլի պաշտպանութեան նախարար Էհուտ Պարաք թեթեւի առաւ բնակեցման վայրերու կառուցման հարցով ամերիկեան վարչակարգին հետ առկայ տարակարծութիւնը: Ան յայտնեց, որ այս հարցին պէտք է իր արժանիէն աւելի տալ, որովհետեւ անիկա մաս կը կազմէ արաբական աշխարհին հետ խաղաղութիւն կնքելու շրջագիծին:

ՍՏԱՑԱՆՔ

«ՍՈՒՐԲ ՄԻՒՌՈՆԸ. ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ» (Արաբերէն)

Հեղինակներ՝

ՄԻՇԵԼ ԱՊՐԱՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ, ՍԱՐԻՆ ՔՈՖԹԻԿԵԱՆ ԵՒ ԱՆԻ ԹՈՐՈՍԵԱՆ

Հրատարակութիւն՝ ՊՕՂՈՍԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

Ժունիէ, Լիբանան - 2009

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «Թ. ՌՈՍԼԻՆ» ԿԵՐՊԱՐՈՒԵՍՏԻ ԴՊՐՈՑ

ԳԵՂԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ *ՄԱՍԹԸՐՔԱՍ*

Կը դասաւանդէ

Լիբանանահայ գեղանկարիչ *ԱՐԱ ԱԶԱՏ*

Դասընթացքը կը սկսի երեքշաբթի, 14 յուլիս 2009-ին եւ իր աւարտին կը հասնի հինգշաբթի, 13 օգոստոս 2009-ին: Դիմումները կրնաք կատարել Համազգայինի «Լ. Շանթ» մշակութային կեդրոնին մէջ: Ծանօթացման առաջին հաւաքը տեղի պիտի ունենայ երկուշաբթի, 13 յուլիս 2009-ին, երեկոյեան ժամը 6:00-ին: Դիմում կատարողները պարտին բերել իրենց գեղանկարչական գործերը:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԾՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՍՏԱԿԱՒՈՐ ՈՒՍՈՒՑՉՈՒՀԻ ՆԱՐԻՆԷ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆԻ ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Մասնակցութեամբ՝

«ԲԱՐՍԵՂ ԿԱՆԱՉԵԱՆ» ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՔՈՒԵՏԻ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒՆ

Տեղի կ'ունենայ այսօր՝ ուրբաթ, 3 յուլիս 2009-ին, երեկոյեան ժամը 7:00-ին, Համազգայինի «Լ. Շանթ» մշակութային կեդրոնի «Գ. եւ Հ. Արմէնեան» սրահին մէջ:

ՀՐԱՒԷՐ

www.byblosfestival.org

Du Mar. 14 au Sam. 18 Juillet 2009 à 20:30



ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԸ ԿԸ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԷ ՊԵԼՃԻՔԱՅԻ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԸ

Արամ Ա. կաթողիկոսի օրհնութեամբ, 28-29 յունիս 2009-ին, միջեկեղեցական յարաբերութիւններու վարիչ Նարեկ եպս. Ալեմզեան այցելեց Պելճիքայի Անթուերփ քաղաքը եւ շնորհաւորեց թեմի նոր նշանակուած առաջնորդ Եոհան Պոնի ծայրագոյն եպիսկոպոսը, որ երկար տարիներէ ի վեր գործակից է Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան միջեկեղեցական զանազան յանձնախումբերու ճամբով:

Նարեկ սրբազան ներկայ գտնուեցաւ ծխական եկեղեցիներէն մէկուն մէջ մատուցուած կիրակնօրեայ սուրբ պատարագին, որուն աւարտին Պոնի եպիսկոպոս ճաշկերոյթով մը պատուեց սրբազանը, հոգեւորական դասուն եւ քաղաքապետարանի պատասխանատուներուն ներկայութեան:

Յայտնենք, թէ Պոնի եպիսկոպոսը աւելի քան տասը տարիներ եղած էր Վատիկանի միջեկեղեցական յարաբերութիւններու բաժանմունքի քարտուղարներէն մին եւ գործօն մասնակցութիւն բերած յատկապէս Արեւելեան ուղղափառ եկեղեցիներու հետ յարաբերութիւններու մշակման եւ սերտացման մարզին մէջ:

«ՊՏՈՅՏ ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՔՈՒԼԻՍՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ»

(ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ՌՈՊԷՐ ՀԱՏՏԷՃԵԱՆ)

(ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ - 63)

ՀԱՏՈՐ Ե.

2009-ին, Պոլիս, լոյս տեսաւ պոլսահայ վաստակաւոր գրագէտ, թատերագիր, գրականագէտ եւ «*Մարմարա*» օրաթերթի խմբագրապետ՝ Ռոպէր Հատտէճեանի «*Պտոյտ հայ գրականութեան քուլիսներուն մէջ*» խորագրեալ հատորը, մեկենասութեամբ՝ Արմէն-Միմի Յարութիւնեանի:

Սոյն գործը կը բաղկանայ 328 էջերէ եւ կ'ընդգրկէ հետեւեալ երեք բաժինները. «Հելլէն Նիսսընի տեղը՝ Եղիա Տէմիրճիպաշեանի կեանքին մէջ», «Պետրոս Դուրեան եւ իր մահը» եւ «Պետրոս Ադամեանի յաղթանակը» արեւելահայ աշխարհին մէջ»:

Հատորին առաջին բաժինով Ռոպէր Հատտէճեան կը ներկայացնէ Եղիա Տէմիրճիպաշեանը՝ իբրեւ անհաւասարակշիռ մտքի տէր գրագէտ մը:

Կ'ըսէ, թէ Տէմիրճիպաշեան անբնական ըլլալով հանդերձ, կը գրէր լեզուական գեղեցկութեամբ եւ պայծառ մտածումներով օժտուած գրութիւններ, որոնք զարմանք կը պատճառեն ընթերցողին:

Հատտէճեան կ'ըսէ, թէ Եղիա մօրը մահէն ետք առանձին կը մնայ Խասգիւղի իր տան մէջ եւ կ'ապրի դժբախտ պայմաններու տակ: Ուստի, ձմրան օր մը, կը հեռանայ ամայացած իր տունէն եւ կու գայ Բերա, ուր պատահմամբ կը թակէ դուռը Հելլէն Նիսսընն անունով հունգարացի կնոջ մը բնակարանին: Նիսսընն կորսնցուցած էր իր ամուսինը ու տեսնելով Եղիայի խղճալի երեւոյթը՝ կը հիւրընկալէ եւ աթոռ մը կը տրամադրէ անոր վառարանին քով: Եւ, այնուհետեւ, Եղիայի եւ Նիսսընի միջեւ ծնունդ կ'առնէ բարեկամական անքակտելի կապ մը:

Ապա հեղինակը կ'արծարծէ այն հարցը, թէ Հելլէն Նիսսընն ինչո՞ւ արդեօք զօրեղ սիրով սիրած է Եղիան:

Ապաւինելով կենսագրական կարգ մը տուեալներու եւ սեփական վկայութիւններու՝ Հատտէճեան կը փոխանցէ այն կարծիքը, թէ Նիսսընն դրամական ակնկալութեամբ չէր կրնար սիրել Եղիան, որ նիւթապէս աղքատ էր:

Թէ՝ տարաբախտ բանաստեղծը կը տառապէր հոգեկան հիւանդութենէն եւ չէր կրնար արթնցնել տարեց կնոջ մը սրտին մէջ սիրոյ կրակը:

Թէ՝ Նիսսընն չէր կրնար ունենալ անխառն հիացում Եղիայի գրական գործերուն հանդէպ, որովհետեւ, ո՛չ հայերէն կը հասկնար եւ ո՛չ ալ կը հետաքրքրուէր հայ գրականութեամբ:

Հատտէճեան կը թուէ չորրորդ վարկած մը նաեւ, ըստ որուն՝ Նիսսընն սիրած էր Եղիան նմանցնելով զայն իր հանգուցեալ ամուսինին: Հունգարացի այս այրի կինը պէտք ունէր անձի մը, որ իր ներկայութեամբ երջանկութիւն պարգեւէր իրեն:

Հելլէն կը սիրէր Եղիան՝ պարզապէս իբրեւ մարդկային էակի, որուն հանդէպ կը ցուցաբերէր գութ եւ կարեկցութիւն:

Իր կարգին Եղիա կը սիրէր Հելլէն Նիսսընը յաւիտենական սիրով, ինչպէս ան կը պարզէ առիթով մը Զուլիայէն Նիսսընի ուղարկած իր հետեւեալ նամակով «Իմ սիրելի ու թանկագին տիկին, երկինք ու երկիր կ'անցնին, բայց իմ սէրը քեզի հանդէպ չի մարիր»:

Հատտէճեան կ'ըսէ, թէ Եղիա կը տառապէր հալածախտէ եւ կ'ապրէր յաճախանքը անհամբոյր այն մարդոց, որոնք իբրեւ կարծեցեալ թշնամիներ՝ կը հալածեն զինք շարունակ...

Հեղինակը կ'ըսէ, թէ անձնասպանութեան հարցին կապակցութեամբ Եղիա լուրջ էր եւ դերասանութիւն չէր ըներ երբեք:

Հայ գրականութեան մէջ Եղիա Տէմիրճիպաշեան կը յիշուի իբրեւ անձնասպան եղած բանաստեղծ: Արդարեւ, ան գործադրեց չորս անձնասպանութեան փորձեր:

Ըստ Հատտէճեանի, Եղիա առաջին փորձը կատարեց 1874-ին, Մոտա Պուռնուի ծովափը, ուր կը գտնուի բնակարանը Մարիամ անունով իր սիրած աղջկան: Մարիամ կը մերժէ Եղիայի սէրը այն պատճառով, որ կ'ուզէր ամուսնանալ մեծահարուստի հետ: Այս փորձը կ'անցնի ձախող, որովհետեւ, Եղիա հազիւ ծով մտած՝ պաղ ալիքները զինք կը սթափեցնեն, եւ ինք չ'ուզեր, որ այս կերպով ջրասոյզ դառնայ:

Այս շրջանին բանաստեղծին սիրային կեանքին մէջ մուտք կը գործէ Խասգիւղի Ներսէսեան աղջկանց վարժարանի տնօրէնուհի Սրբուհի Սեղբոսեանը, որ ատեն մը ետք կը խզէ իր կապը Եղիային հետ՝ նկատելով անոր յարափոփոխ նկարագիրը:

Անձնասպանութեան երկրորդ փորձը կը կատարէ Եղիա՝ դարձեալ Մոտա Պուռնուի ծովափը, ուր մակուկաւար Պետոն կ'ազատէ զինք՝ դուրս քաշելով ծովէն:

Երրորդ անձնասպանութեան փորձը կը կատարէ Եղիա՝ այս անգամ վայրի եւ թունաւոր ծաղիկներով լեցնելով իր անկողինը, ուր կը քնանայ մինչեւ առաւօտ, բայց դարձեալ կ'ազատի մահուան ճիրաններէն:

Հատտէճեան կ'ըսէ, թէ Եղիա, գարնանային գեղեցիկ օր մը, օգտուելով Հելլէն Նիսսընի բացակայութենէն, կը կատարէ անձնասպանութեան չորրորդ փորձը 19 յուլիս 1908-ին, երբ վերջ կու տայ իր կանքին՝ կախելով ինքզինք կաշիէ գօտիով մը:

Եղիայի մահէն ետք Նիսսընն կը պահէ գոց սենեակի մը մէջ բանաստեղծին գրական անտիպ երկերը, ձեռագիրներն ու այլ թանկարժէք թուղթերը:

Օրմանեան պատրիարքի բարեհաճ արտօնութեամբ, Եղիա Տէմիրճիպաշեանի թաղումը կը կատարուի Պէյօղլուի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ կանոնական արարողութեամբ: Մարմինը կը փոխադրուի Շիշլիի հայոց գերեզմանատունը, ուր կը թաղուի անձնասպաններու յատկացուած թաղամասին մէջ:

Հետագային, Հելլէն Նիսսընն, Դուրեան պատրիարքի արտօնութեամբ, տեղափոխել եւ թաղել կու տայ Եղիայի մարմինը Շիշլիի հայոց գերեզմանատան կեդրոնը:

Հատորին «Պետրոս Դուրեան եւ իր մահը» խորագրեալ երկրորդ բաժինով Ռոպէր Հատտէճեան կ'ըսէ, թէ Դուրեանի միակ փափաքն էր, որ իր յիշատակը մնայ անթառամ եւ յիշուի գալիք սերունդներու կողմէ: Այս փափաքը իրականացաւ, որովհետեւ, իր մահէն տասնամեակներ ետք իսկ. Սկիւտարի գերեզմանատան աննշան մէկ խորշը գտնուող իր հողակոյտին այցի կու գան բազմաթիւ հայորդիներ աշխարհի չորս ծագերէն՝ ծաղկեփունջեր զետեղելու իր շիրմին վրայ:

Հեղինակը կ'ըսէ, թէ գերազանցապէս կենսապաշտ բանաստեղծ էր Դուրեան, որ չէր վախնար մահէն: Իր բաղձանքն էր ապրիլ մինչեւ խոր ծերութիւն: Եւ ապա, կը ներկայացնէ Դուրեանը՝ իբրեւ դերասանի եւ թատերագիրի:

Կ'ըսէ, թէ Դուրեան ծիծաղաշարժ տղայ մըն էր, որ կը սիրէր խնդացնել եւ զուարճացնել իր ընկերները՝ կապկելով ուրիշ տղոց ձեւերն ու խօսելակերպը:

Կ'ըսէ նաեւ, թէ ըստ Արշակ Չօպանեանի, Դուրեան կը սիրէր երգել հայերէն, ֆրանսերէն, թրքերէն երգեր եւ հայկական շարականներ: Համակրելի երգիչ էր ան, որ ուներ քաղցր ու անուշ ձայն: Երգի մասին այսպէս կը գրէ ան.

«Երիտասարդ ըլլալ եւ երգել
Ծեր ըլլալ ու աղօթել»:

Ըստ իր մտերիմ բարեկամներուն, Դուրեան չէ ճանչցած սէրը իր իրապաշտ առումով: Իր ճանչցած բոլոր սէրերը եղած են պղատոնական եւ մշուշային, որոնք միայն զգացական ապրումներով տոգորած են իր ներաշխարհը:

Հատտէճեան կ'ըսէ, թէ թատերական կեանքէն հեռանալէ ետք, Դուրեան կը նուիրուի բանաստեղծութեան եւ նամակագրութեան, որոնց գերակշիռ տարրը կը հանդիսանան վիշտն ու յուզականութիւնը:

Իր մահէն տարի մը առաջ, 1871-ին, Դուրեան կը գրէ քերթողական իր արուեստը անմահացնող գեղեցիկ եւ սրտառուչ բանաստեղծութիւններ: Ան աճապարած էր գրի առնել յիշեալ չափածոյ յօրինումները՝ թերեւս զգալով մահուան վերահաս գալուստը:

Դուրեան կ'աւանդէ հոգին 21 յունուար 1872-ին՝ տանելով իրեն հետ ստեղծագործական բազում անաւարտ ծրագիրներ:

Հատորին «Պետրոս Ադամեանի յաղթանակը՝ արեւելահայ աշխարհին մէջ» խորագրեալ վերջին բաժինով Ռոպէր Հատտէճեան կը ներկայացնէ 19-րդ դարու պոլսահայ ականաւոր դերասան, նկարիչ եւ բանաստեղծ Պետրոս Ադամեանի կեանքին կարգ մը էական հանգրուանները:

Կ'ըսէ, թէ Ադամեան արտաքնապէս գեղադէմ երեւոյթով արուեստագէտ էր: Հակառակ պոլսահայ ըլլալուն՝ իր ժամանակակից պոլսահայերը չունէին լայն ծանօթութիւն իր մասին, որովհետեւ իր դերասանական տաղանդը ան յայտնաբերած է Թիֆլիսի, Պաքուի, Աստրախանի, Խարկովի, Մոսկուայի, Փ. Փեթերսպուրկի եւ Նոր Նախիջեւանի մէջ: Իր թերի արեւելահայերէնով կովկասահայ թատերասէրներուն ներկայացուցած է «Համլեթ», «Օթելլօ», «Դերասան Քին», «Քորրատօ», «Արիէլ Ակուսթա», եւ «Լիր Արքայ» թատերական երկերը: Ռուսիոյ մէջ կատարած է հայերէն լեզուով ներկայացումներ եւ տիրացած՝ լայն ժողովրդականութեան: Շահած է առասպելական գումարներ, բայց զանոնք շռայլօրէն ծախսելուն պատճառով իր կեանքը անցուցած է թշուառութեան եւ աղքատութեան մէջ: Կը մեռնի Պոլիս, 42 տարեկանին:

Հատտէճեան կ'ըսէ, թէ Պետրոս Ադամեան երբ անգործ մնար, կը գրէր բանաստեղծութիւն կամ կը տանէր նկարչական աշխատանք՝ իր ապրուստը հոգալու համար:

Կ'ըսէ, թէ 20 տարեկանին Ադամեան յայտնաբերած էր արդէն հիմնական յատկանիշները տաղանդաւոր դերասանի:

Այս միջոցին Ադամեան կը սիրահարի պոլսահայ շնորհալի դերասանուհի Ազնիւ Հրաչեայի: Անոնք կը խաղային թատերական նոյն խումբին մէջ: Ազնիւ կը մերժէ Պետրոսի ամուսնական առաջարկը այն պատրուակով, որ երկու լարախաղացներ չեն կրնար խաղալ մէկ լարի վրայ:

1879-ին Պետրոս Ադամեանի կեանքին մէջ կը սկսի նոր անկիւնադարձ մը, երբ Գէորգ Չմշկեան անունով դերասան մը Կովկասէն կու գայ Պոլիս, որպէսզի քանի մը դերասաններ Թիֆլիս տանի: Ադամեան Չմշկեանի հետ կը մեկնի Թիֆլիս, ուր 20 նոյեմբեր 1881-ին կը խաղայ իր առաջին «Համլեթ»ը: Իտալացի ողբերգակ Էռնեսթ Ռոսսի կու գայ Թիֆլիս՝ իր հիացումը յայտնելու հայ հանճարեղ դերասանին:

1881-ին կ'ամուսնանայ օփերեթի երգչուհի Մարի Փիսոցքայայի հետ: Բայց կարճ ժամանակ ետք Ադամեան կը լքէ զայն՝ պատեհապաշտ եւ խորամանկ կին մը ըլլալուն:

Հատտէճեան կ'ըսէ, թէ Պետրոս Ադամեան իր թատերական գործունէութիւնը կը շարունակէ Նոր Նախիջեւանի մէջ, ուր կը մշակէ սիրային գաղտնի յարաբերութիւն Ռոստովի ռուսական թատրոնի դերասանուհիներէն Եւկենիա Խախլովայի հետ:

Նոր Նախիջեւանի մէջ Ադամեան կը սիրահարի նաեւ Երանուհի Շահպազեանին, որ հեղինակաւոր անձ մըն էր եւ ուներ մտաւորական պաշար:

1883-ին կ'անցնի Մոսկուա, ուր կը տանի թատերական փայլուն յաղթանակ՝ ներկայացնելով «Քորրատօ»ն եւ «Համլեթ»ը: Ապա Պոլիս կը վերադառնայ՝ շարունակելու իր գեղարուեստական գործունէութիւնը:

Ի պատիւ բեմական կեանքի մէջ իր մատուցած 25-ամեայ ծառայութեան, Ադամեանի բարեկամները կը սարքեն յոբելենական հանդիսութիւն: Այս առիթով տաղանդաւոր դերասանը կը ներկայացնէ մէյ մէկ տեսարան՝ «Դերասան Քին»էն եւ «Օթելլօ»էն եւ կ'արտասանէ չափածոյ գործ մը՝ Սրբուհի Տիւսաբէն: Սոյն մեծարանքի հանդէսը տեղի կ'ունենայ Նոր Թատրոնի մէջ, 30 դեկտեմբեր 1888-ին:

Ադամեան կը վարակուի կոկորդի ցաւէ, կը կորսնցնէ իր ձայնը եւ կը տառապի հիւծախտէ: Մեծ դժուարութեամբ կը փորձէ շարունակել իր թատերական գործը Զմիւռնիոյ մէջ:

Հատտէճեան կ'ըսէ, թէ մահուան օրը Ադամեան թաղուած էր խոհերու մէջ՝ ուժաթափ եւ անխօս: Մերթ կը դիտէր իր մահճակալին վերեւ կախուած Շէյքսփիրի նկարը եւ իր նկարը՝ Համլեթի դերին մէջ: Կը դիտէր իր իրագործած Օֆելիայի նկարը եւ նաեւ՝ Այվազոսքիի մէկ ծովանկարը: Հոգեկան տառապանքէ ետք, կը փչէ իր շունչը հարազատներուն ներկայութեան, 4 յունիս 1891-ին:

Յաջորդ օր կը կատարուի յուղարկաւորութեան արարողութիւնը Սուրբ Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցիին մէջ եւ Ադամեան կը թաղուի Շիշլիի հայ կաթողիկէներու գերեզմանատունը. Մկրտիչ Պէշիկթաշլեանի դամբարանին քով:

Արդարեւ, սրտայոյզ դրուագներով շարայարուած, հետաքրքրական հրատարակութիւն մըն է «*Պտոյտ հայ գրականութեան քուլիսներուն մէջ*» խորագրեալ Ե. հատորը, ուր Ռոպէր Հատտէճեան կը փոխանցէ հայ գրողներու կեանքին մասին շահեկան տեղեկութիւնները:

ՅԱԿՈԲ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՏՈՔԹ. ԻՍՐԱՅԷԼ ՉԱՌՆԻ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՈՒՐԱՑՈՒՄԸ ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Նախկին յօդուածներէս մէկուն մէջ ես գրեցի այն յատուկ խորհրդաժողովին մասին, որ 7 մայիսին Բրիտանիոյ խորհրդարանի շէնքին մէջ կազմակերպուած էր բրիտանահայերու բոլոր կուսակցութիւններու խորհրդարանական խումբին կողմէ: Տոքթ. Իսրայէլ Չառնին եւ ես հրաւիրուած էինք իբրեւ հիւր պատգամաբերներ: Ես խօսեցայ «Հայոց ցեղասպանութիւնը եւ արդարութեան փնտռտուքը»ը նիւթը: Տոքթ. Չառնին չկրցաւ ներկայ գտնուիլ առողջական հարցերու պատճառով, բայց անոր պատրաստած խօսքը կարդացուեցաւ «Պի.Պի.Սի. Ռատիօ»ի նախկին հաղորդավար Փիթըր Պարքըրի կողմէ:

Տոքթ. Չառնին միջազգայինօրէն հանրածանօթ հեղինակութիւն մըն է Ողջակիզման եւ Հայոց ցեղասպանութեան մարզերուն մէջ: Ան գործադիր տնօրէնն է Երուսաղէմի մէջ հաստատուած Ողջակիզման եւ ցեղասպանութեան հիմնարկին, նախկին նախագահն է Ցեղասպանութեան ուսումնասիրողներու միջազգային ընկերակցութեան, գլխաւոր խմբագիրը Ցեղասպանութեան հանրագիտարանի եւ հեղինակը շարք մը ուսումնասիրական գիրքերու: Տոքթ. Չառնիի հաստափոր ուսումնասիրութեան վերանագիրն էր՝ «Հայոց ցեղասպանութիւնը ուրացողները դիմակալելը ոչ միայն պատմութիւնը յարգել է, այլեւ ճակատագրական քաղաքական դիրք մը՝ դիմակալելու համար մեր ժամանակակից աշխարհի սպառնալիքները»:

Բրիտանական խորհրդարանի շէնքին մէջ ներկայացուած իր խօսքին մէջ տոքթ. Չառնի կը նկարագրէ Հայոց ցեղասպանութեան այն խորհրդաժողովը, որուն ինք ներկայ գտնուած էր երկու տարի առաջ, Պոլսոյ մէջ: Ան նկատած էր, որ՝ «տիրապետող խօսակցութիւնը արհեստական, կաղապարուած եւ կարծր էր»: Հնչած արտայայտութիւններուն մեծամասնութիւնը «միակողմանի ծամծմուքներ էին թրքական ուրացման քարոզչութեան. հիմնական մտաւորական ծախողութիւն մը, որուած ըլլալով, որ անոնք նոյնիսկ, չնշեցին, վերագրումը յորին եւ որեւէ ձեւով չճանչցան Հայոց ցեղասպանութիւնը չճանչնալու Իսրայէլի պետութեան եւ ո՛չ ժողովուրդին ձախողութիւնը», արտայայտելով իր «խորունկ զղջումը եւ ամօթը», թէ՝ Իսրայէլ (ուր ինք կը բնակի) եւ Միացեալ նահանգները (ուր ինք ծնած էր) «լրջօրէն ձախողած են հայ ժողովուրդին նկատմամբ իրենց բարոյական պատասխանատուութեան մէջ»: Ան «յատկապէս վիրաւորուած, ինչպէս նաեւ զայրոյթ (կը զգայ) իմ հրեայ ժողովուրդիս այս ձեւի ձախողութիւններուն հանդէպ, երբ մենք ես ճանչցած ենք մեծ ցեղասպանութեան մը զոհերը ըլլալու ամենաահաւոր սոսկումը եւ, հետեւաբար, մենք շատ աւելի հաստատ կերպով պէտք է ձեր կողքին ըլլանք, իբրեւ խորապէս նուիրուած դաշնակիցներ՝ Հայոց ցեղասպանութեան յիշատակը պահպանելու եւ յարգելու բոլոր երեսներուն մէջ»:

Տոքթ. Չառնի յայտարարեց «ուրախ լուրը, (թէ) Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման եւ անոր յիշատակին անկեղծ յարգանքի համար ճակատամարտը (շահուած էր) իսրայէլեան ամենօրեայ մշակոյթին մէջ»: Ամենայն մանրամասնութեամբ ան բացատրեց, թէ՝ «ամբողջ տարուան ընթացքին Հայոց ցեղասպանութեան գլխաւոր հռչակումներ տեղի կ'ունենան մեր մշակոյթին մէջ, ներառեալ՝ մեծ թիւով երկար պատմութիւններու եւ հարցազրոյցներու հրապարակումը բոլոր գլխաւոր օրաթերթերուն մէջ եւ հեռատեսիլի կայաններուն վրայ: Այս տարի 24 ապրիլին ազդեցիկ սփռում կար, օրինակի համար. «*Ռոյիմ օլամ*»ի վրայ («Տեսնել աշխարհը»), որ հեռատեսիլային լրատուութեան գլխաւոր կայան մըն է, տարեկան սեմինար մը կազմակերպուեցաւ Եբրայական համալսարանին մէջ, որուն գլխաւոր պատգամաբերը այս տարի Հարվըրտ համալսարանի փրոֆ. Ճէյմս Ռասըլն էր, եւ ինծի համար պատիւ էր անցեալ տարի այդ ձեռնարկի գլխաւոր պատգամաբերը ըլլալը՝ ընկերակցութեամբ Քնեսեթի հեղինակաւոր անդամներէն մէկուն. որ քաջածանօթ էր Ցեղասպանութեան եւ շատ յստակ դարձուց զայն չճանչնալու Իսրայէլի սխալը. Կայ նաեւ. անշուշտ. հայ համայնքին կողմէ կազմակերպուող տարեկան յիշատակի ձեռնարկներ. որ երկու նախարարներ անցեալին հռչակած էին Հայոց ցեղասպանութեան իրենց ճանաչումը: Այդ շատ կարճ ժամանակահատուածին ընթացքին մենք նաեւ ունեցանք Իսրայէլի կառավարութեան երկու նախարարներ, որոնք պաշտօնապէս ճանչցան Հայոց ցեղասպանութիւնը, եւ հակառակ անոր որ *հարցին առնչակից կառավարութիւնները* անմիջապէս հերքեցին այդ նախարարներուն հաստատումները՝ իբրեւ սեփական եւ ոչ երկիրին պաշտօնական կեցուածքները, Իսրայէլի պետութեան

ՅԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆ
«Քալիֆորնիա Քուրիըր»ի
խմբագիր

Շար.ը՝ էջ 10

2008-2009 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ ՇԱՄԼԵԱՆ ԹԱԹԻԿԵԱՆ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍ



Հայ աւետարանական Շամլեան-Թաթիկեան երկրորդական վարժարանի «Հասմիկեան» սրահը հանդիսատեսներու խուռներամ բազմութեամբ դիմաւորեց իր կրտսերագոյն աշակերտները եւ մանկապարտէզի Ծաղիկ դասարանի 19 շրջանաւարտ-շրջանաւարտուհիները:

Մանկապարտէզի փոքրիկները իրենց կիսաթոթով լեզուով արտասանեցին, երգեցին, պարեցին ու փառաբանեցին զԱստուած եւ իրենց «հեռու ու մօտ» հայրենիքը՝ Հայաստանը: Անոնց հիմնական նիւթը «ընտանիք»ն էր՝ ընտանեկան կեանքի արժէքներն ու անոր դերակատարութիւնը՝ ընկերային շրջանակին մէջ:

Այս առիթով բեմ հրաւիրուեցաւ Գէորգ Պէտէճեանը՝ իր թոռնիկին ու աշակերտներուն հետ երգելու «Գարնանային քայլերգ» երգը, որ մեծ խանդավառութիւն ստեղծեց հանդիսատեսներուն մօտ:

Բողբոջիկ, Բողբոջ, Կոկոն ու Ծաղիկ դասարանները կարգով տողանցեցին սրահի բեմէն եւ արժանացան իրենց ծնողներուն ու սիրելիներուն քաջալերանքին եւ բուռն ծափահարութեան:

ԹԱԿԱՐԴ

Անցեալ տարուայ աշնանը Փոլ Կոպլը Պաքուի դիրքորոշման համապատասխան, առաջարկեց երկկողմ բանակցութիւններ՝ հրաժարուելով ԵԱՀԿի Մինսքի խմբից. «Միջնորդական այս եռակողմ ձեւաչափը ոչ մի տեղ չի տանում»: Դրան հակառակ շարունակեց, որ Ստալինը «...սահմաններ գծելիս աշխատում էր վառ պահել ազգային հակամարտութիւնների կրակը... Հիմնականում հայերով բնակեցուած Լեռնային Ղարաբաղի ընդգրկումը Ազրպէյճանի տարածքում դրա ամենայայտնի, սակայն ոչ միակ օրինակն է... Քարտէզի գծերից առաւել ես կարեւոր եմ համարում մարդկանց իրաւունքները: Ազգերի ինքնորոշման իրաւունքն աւելի կարեւոր է... մի կողմ դնելով այս սկզբունքը Միացեալ Նահանգների արտաքին քաղաքականութեան օրակարգից, մենք հիմա խիստ դժուարին խնդրի առաջ ենք կանգնել: Այժմ մենք պէտք է սկսենք բանակցային ճանապարհով լուծումներ գտնելու շօշափելի **մեքանիզմ**ների մասին, ոչ թէ թոյլ տանք, որ որոշ «պայծառ» ուղեղներ որոշեն հակամարտութիւնները լուծել ռազմական ճանապարհով» («Ասպարէզ», 12 Սեպտեմբեր, 2008):

Մեր իմացած առաջին եւ «ամենապայծառ» ուղեղը ԼՂՀ խնդիրը բազմիցս պատերազմով վճռել սպառնացող Իլհամ Ալիեւն է: Ասես կրկնելով Լ. Տէր Պետրոսեանի «Պատերա՞զմ, թէ՞ խաղաղութիւն...» յօդուածի «Ղարաբաղը շահել է ոչ թէ պատերազմը, այլ ճակատամարտը» ձեւակերպումը. Ալիեւը հերթական անգամ յայտարարեց. «Հայաստանը չի շահել պատերազմը: Պատերազմը աւարտուած չէ: Աւարտուել է պատերազմի առաջին փուլը» («Նոր Հայաստան», յունուար 23, 2008): Բայց որովհետեւ թուրքերը դիւանագիտութիւնում անգերազանց գետնառիւծներ են, Ազրպէյճանի արտաքին գործերի նախարարի տեղակալ Արազ Ազիմովը վերջերս չքմեղանքով ասաց. «Հզօր բանակ ունենալը լաւ է, սակայն աւելի լաւ է այն չօգտագործելը: Մենք երբեք չենք ասել եւ չենք ասում, թէ պատերազմ պիտի սկսենք Հայաստանի հետ: Մենք ամէն գնով պիտի վերականգնենք մեր տարածքային ամբողջականութիւնը»: («Ասպարէզ», մարտ 17, 2009): Ենթադրելով, թէ «ամէն գնովը» իբր բացառում է պատերազմը, ընդունում միայն «խաղաղ» լուծումներ, «մի ազգ երկու պետութիւնում» կը հանդիպենք արտառոց նեւրաւպայծառների:

Օրինակ, Թուրքիայի վարչապետի խորհրդական Եահիա Քավուսօղլուն պաշտօնակցին կոչ անելով համագործակցել վերականգնելու Անիի աւերակները, միաժամանակ աւելացրել է, որ նախ ԼՂՀ հիմնախնդիրը պէտք է լուծուի:

Փոլ Կոպլի ակնարկած զէնքի դիմող «պայծառ» ուղեղները հարկաւ իր սիրելի Ալիեւն ու դրանիկները չեն, այլ «դրա ամենաթարմ, սակայն ոչ վերջին վկայութիւնը», յատկապէս՝ Հարաւային Օսեթիայի վրայ յարձակուած Վրաստանի դէմ ելած Ռուսաստանը: Դրանով համոզուեցին, որ նման իրադրութիւնում Միացեալ Նահանգները, Եւրոպան, Թուրքիան չեն գնայ Ռուսաստանի դէմ, քանզի դա կարող է նոր համաշխարհային պատերազմի սկիզբ դառնալ: Ուստի ռազմամոլ ազերները ստիպուած խաղաղութեան կաչաղակի փետուրներ հագան եւ այժմ փորձում են այլ երգեր կղկղալ:

Մի՞թէ ազրպէյճանական դիւանագիտական ակադեմիայի ղեկավար Փոլ Կոպլը, որի նախատեսած քարտէսով Մեղրին Ազրպէյճանին նուիրելով Հայաստանը Իրանից կտրելը չիրականացաւ, բայց իրականացաւ Շահումեանի շրջանը, Մարտակերտի, Մարտունիի շրջանների մասերը Ազրպէյճանին յանձնելու ցանկութիւնը, քարտէզի գծերից (տուեալ դէպքում՝ Ազրպէյճանի «տարածքային ամբողջականութիւնից») աւելի կարեւորում է «հիմնականում հայերով բնակեցուած» ԼՂ հայութեան ինքնորոշման իրաւունքը: Եթէ իրօք, երկար-բարակ բանակցութիւնների կարիք չի լինի, քանի որ ժողովուրդը հանրաքուէով ինքնորոշուել է եւ արդէն 18 տարի ապրում է իր անկախ բնօրրանում. կը մնայ ընդունել իրողութիւնը:

Ազրպէյճան-Հայաստանի «երկկողմանի բանակցութիւնների» վերահսկողի դերը Կոպլը նախատեսում է յանձնել Միացեալ Նահանգներին՝ շեշտելով. «Միացեալ Նահանգները պէտք չէ դառնան Ստալինի որդեգրած քաղաքականութեան երաշխաւորը...» եւ այլն: Ի՞նչ նպատակ է հետապնդում Կոպլը, կարծես թէ՝ պաշտպանելով ԼՂՀ ժողովրդի ինքնորոշման իրաւունքը:

Հրաժարուելով ԵԱՀԿի-Մինսքի խմբից. մնալով Ազրպէյճանի հետ դէմ առ դէմ Միացեալ Նահանգների վերահսկողութեան տակ. Արցախի Հանրապետութիւնը ստիպուած կը լինի ընդունել «մէկ միլիոն» փախստական ազերների վերադարձի եւ ինքնորոշուելու իրաւունքը: Յօրինովի մէկ միլիոնի մէկ երրորդն էլ մտնի Արցախ, ինքնորոշման խնդիրը կը լուծուի սովորական հանրաքուէով՝ Ազրպէյճանի օգտին:

Բնորոշ է Քոսովոյում կատարուածը. որտեղ ալպանացիների ինքնորոշման իրաւունքը հաստատուեց Սերպիայի վրայ Միացեալ Նահանգների եւ դաշնակիցների «մարդասիրական յարձակումով». 2000ի ընտրութիւններին Միացեալ Նահանգների նախագահութեան թեկնածու «Արեւմուտքի մահը» նշանաւոր գրքի հեղինակ Փաթրիք Պիւքենենը նշում է. «Սերպիան... մեր բարեկամը, մեր դաշնակիցն էր երկու համաշխարհային պատերազմներում: Սերպերը փրկել են հարիւրաւոր ամերիկեան օդաչուների, երբ մենք մարտնչում էինք նացիների դէմ... Սերպիան չի յարձակուել ՕԹԱՆ-ական ոչ մի երկրի վրայ: Արդ, ինչու ՕԹԱՆ յարձակուեց Սերպիայի վրայ»: 100 հազար ալպանացիների զանգուածային ջարդերը համարելով հարիւրտոկոսանոց քարոզչութիւն, Պիւքենենը ճշդում է՝ 2000 դժբախտ պատահար, 95 հազար քոսովեան ալպանացիների արտաքսում. «Մինչդեռ, մեր քաղաքացիական պատերազմի մի օրուայ ընթացքում... զոհուել է 10 հազար մարդ: Ընդ որում, մեզ ոչ ոք չմեղադրեց ցեղասպանութեան մէջ... պատերազմի վերջին արդէն գազանութիւններ էին արւում սերպերի դէմ՝ 250 հազար սերպեր ստիպուած էին լքել հայրենի վայրերը: Ինչքա՜ն ուղղափառ եկեղեցիներ աւերուեցին... հարկաւոր էր հեռու մնալ ռազմական գործողութիւններից եւ աշխատել այնպէս անել, որ քոսովեան ալպանացիները աւելի շատ անկախութիւն ունենային բայց առանց տրոհելու Եուկոսլաւիան... Քոսովոյում սերպական արմատները գնում են դարերի խորքերը. այդ ժամանակ Ամերիկան յայտնագործուած էլ չէր: Քոսովոն սերպերի օրրանն է... «Մեծ Ալպանիայի ստեղծմանն ուղղուած շարժում կայ... եթէ դա կատարուի, պալկաններում պատերազմները վերջ չեն ունենայ» (Փ. Պիւքենենի հարցազրոյցը տես «Աւանգարդ», Լ. Ա., մարտ 18, 2002):

Քոսովոյի տարածքը 10,887 քառ. քմ է բնակչութիւնը 2.1 միլիոն, 92 տոկոսը ալպանացի, մահմետականների 90 տոկոսը սիւննի, մնացածը՝ շիի: 1966-ին ալպանացիների թիւն աշխարհում 3 միլիոնից աւելի էր, Ալպանիայում՝ 1 885.000: Բնական մեծ աճ ունեցող այդ ժողովուրդը այժմ միայն Քոսովոյում հասել է շուրջ 2 միլիոնի: Թուերը, կարծում եմ, պերճախօս են՝ յաջողուի անգամ Քոսովոն պահել Սերպիայի կազմում, չափազանց բարդ, թերեւս անհնարին կը լինի կառավարել տեղի 2 միլիոն բնակ եւ ոչ խաղաղ բարքի տէր ալպանացիներին:

Քոսովոյից աւելի մեծ տարածքով Արցախի Հանրապետութիւնում շուրջ 140 հազար հիմնականում հայ բնակչութիւն կայ: Ազրպէյճանի հետաքրքրութիւնը հասկանալի է, այնտեղ դրա առնուազն կրկնակի ազերիները կան: Ազերիների հետաքրքրութեան իրագործումը կ՝աւարտուի Արցախի վերջնական հայաթափումով:

Այդ վտանգին դիմագրաւելու հիմնական միջոցը Ազրպէյճանից հայ փախստականներին ապաստանելու խնդիրն է: Բացայայտ է, որ ազերիների եւ հայերի համատեղ գոյակցութեան որեւէ փորձ աւարտուելու է արիւնահեղութեամբ: Եւ քանի որ հայ փախստականները երբեք չեն վերադառնայ Ազրպէյճան, ապա ազերի փախստականները պիտի մնան այնտեղ նրանց փոխարէն, իսկ հայ փախստականները՝ վերաբնակեցուեն Արցախում: Ընդգծենք, որ յարաբերակցութիւնը ի վնաս Ազրպէյճանի է:

Ըստ փախստականների գծով գերագոյն յանձնակատարի 1997-ի զեկոյցի, միայն Հայաստանում գրանցուած էր Ազրպէյճանից բռնագաղթուած աւելի քան 340 հազար փախստական, 14 հազարը տեղափոխուել էր Ղարաբաղից: Ազրպէյճանը որեւէ պատասխանատուութիւն չի կրել հայերի կոտորածների համար, վարձահատոյց չի եղել փախստականներին պատճառած վնասների դիմաց: Մինչդեռ, ինչպէս հաստատել է Հայաստանի սոցիոլոգների ասոցիացիան Ընկերաբանների ընկերակցութիւն, 1989-1991-ին Հայաստանը լքած 170 հազար ազրպէյճանցիներին հնարաւորութիւն է ընձեռուել վաճառել իրենց տներն ու բնակարանները: Հայաստանը նրանց մօտ 110 միլիոն տոլարի համարժէք դրամական փոխհատուցում է տուել:

Սումկայիթում սկսուած հայերի ցեղասպանութիւնից յետոյ (որը միջազգայնօրէն չի դատապարտուել) հայ փախստականների ո՞ր մասը հիմնաւորուեց Արցախի Հանրապետութիւնում: 1976-ին ԼՂԻՄ-ի 157,2 հազար բնակչութեան 80,5 տոկոսը հայեր էին: Անկախութեան անցած տարիներում բնակչութիւնը գրեթէ չի աճել, յատկապէս վերաբնակեցման ծրագրի իրագործման ցածր մակարդակի պատճառով: Եթէ Քոսովոն մօտ 2 միլիոն ալպանացիների համար կենսատարածք է, ապա Արցախի ժողովրդի պատմական բնօրրան, որի ամրապնդման համար բնակչութեան տասնապատիկ աճը հազիւ բաւարար կարող է համարուել: Վերաբնակեցումն այսպիսով, եղել եւ մնում է Արցախի Հանրապետութեան թիւ մէկ խնդիրը:

Այն, որ Ազրպէյճանական դիւանագիտական ակադեմիայի ղեկավարը գերադասում է ազգերի ինքնորոշման իրաւունքը, նշանակում է. որ եթէ տարածքային ամբողջութեան եւ յարակից պահանջները արդիւնք չտան, կարող է գործի դրուել այդ հիմնարկում մշակուած Հայաստանի եւ Արցախի դիրքորոշումը թակարդող տարբերակը: Քո զէնքով քեզ ծնկի բերելու տարբերակ:

ՍՏԵՓԱՆ ԹՈՓՉԵԱՆ

1988-ԷՆ Ի ՎԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ, ԱՐՑԱԽԻ ԵՒ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ՄԷՋ ԱՆՅԱՅՏ ԿՈՐԱԾ ԵՆ 4505 ՀԱՅԵՐ

Հայաստանի եւ Արցախի մէջ Յունիս 29-ը կը յիշատակուի որպէս անյայտ կորած անձերու օր: Անոնց յիշատակին յարգանքի տուրք կը մատուցուի Երեւան՝ Եռաբլուրի պանթէոնին մէջ, իսկ Ստեփանակերտի մէջ արցախեան պատերազմի զոհուածներու եւ անյայտ կորածներու յուշահամալիրին մէջ:

Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտէն «Արմէնփրես»ին վերջերս տեղեկացուցած են, որ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի պատճառով Հայաստանի, Ղարաբաղի եւ Ազրպէյճանի մէջ անյայտ կորած արձանագրուած է 4505 հայ, որոնցմէ 371-ը կիներ են, 4131-ը տղամարդիկ, 108-ը երեխաներ: Այս թիւին մէջ ընդգրկուած են թէ՛ խաղաղ բնակչութիւնը եւ թէ՛ կռուող ազատամարտիկներն ու բանակայինները:

Նշենք, որ Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտէն օգնած է, որ Հայաստան վերադառնան աւելի քան 700 հայեր, որոնք որպէս գերի պատանդ կը պահուէին Ազրպէյճանի մէջ: ԼՂՀ ռազմագերիներու, պատանդներու եւ անյայտ կորածներու հարցերով զբաղող պետական յանձնախումբի տուեալներով, արցախեան պատերազմի տարիներուն Լեռնային Ղարաբաղի մէջ անյայտ կորած կը համարուի մօտ 800 անձ: Յանձնախումբի նախագահ Վիքթոր Քոչարեանի համաձայն, այդ թիւը համայնք առ համայնք կը ճշդուի Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտէին (ԿԽՄԿ) հետ:

Ներկայիս ԿԽՄԿ-ն աշխատանքներ կը կատարէ յայտնաբերելու, թէ քանի՞ անձ անյայտ կորած է Շահումեանի շրջանէն, սակայն վիճակագրութիւնը կազմելու այդ նախաձեռնութիւնը դիւրին պիտի չըլլայ, նկատի առած, որ Շահումեանի հայ բնակչութիւնը տեղահանուած ու ցրուած է Հայաստանի եւ Ռուսաստանի տարբեր քաղաքներու մէջ: «Շահումեան-Գետաշէն» հայրենակցական միութեան նախագահ Էդիկ Բալայեանի խօսքերով միայն Շահումեանի շրջանէն անյայտ կորած կը համարուի 290 անձ:

Եռաբլուրի պանթէոնին մէջ, Յունիս 29-ին ՀՀ պաշտպանութեան նախարար Սէյրան Օհանեանի գլխաւորութեամբ, անյայտ կորածներու յիշատակին յարգանքի տուրք պիտի մատուցէ ՀՀ բանակի բարձրագոյն սպայակազմը:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻՆ ԿԸ ՆԱԽԱՏԵՍՈՒԻ ԱՒԱՐՏԵԼ ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏԻ ՕԴԱԿԱՅԱՆԻ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՂՀ կառավարութեան Յունիս 23-ի նիստի ընթացքին Գործադիր մարմինի քննարկման ներկայացուած է քաղաքացիական օդագնացութեան օդանաւային անվտանգութեան վերաբերող նախագիծերուն ամբողջ՝ ծրագրի եւ միջգերատեսչական յանձնաժողովի կանոնադրութեան եւ անվտանգութեան հսկողութեան կազմակերպման եւ իրականացման եւ օդակայանին մէջ անցագրային եւ ներառարկայական վերահսկողութեան հրդեհային անվտանգութեան ապահովման եւ այլ հարցերու մասին:

ԼՂՀ տնտեսական զարգացման փոխնախարար Սուրէն Թամրազեան ծրարը ներկայացնելու ժամանակ նշած է եւ թէ Ստեփանակերտի օդակայանի շինարարութեան նախագիծի փաստաթուղթերը արդէն աւարտման փուլի մէջ են: «Հետք»ի հետ ճեպազրոյցի մը ընթացքին փոխնախարարը տեղեկացուցած է եւ որ օդակայանի շինարարութիւնը կը նախատեսուի աւարտին հասցնել 2010 թուականի Հոկտեմբերին: «Առաջին փուլում օգտուելու ենք փոքր օդանաւերու հնարաւորութիւններից՝ Ստեփանակերտ-Երեւան չուերթով» նշած է Ս. Թամրազեան:

Օդակայանի շինարարութիւնը պիտի սկսի մօտակայ 10 օրուան ընթացքին: Ինչպէս օրերս «BRIDGE ARTSAKH» համաժողովի ընթացքին նշուեցաւ սկզբնական շրջանին կը նախատեսուի օգտագործել փոքր օդանաւեր՝ 14-16 տեղանոց եւ մատչելի գիներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԱՐՑԱԽԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆՑ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ ԽՈՉԸՆԴՈՏ ՄԸ ԵՒՍ ՇՐՋԱՆՑԵՑԻՆ

Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբը կը տեղեկացնէ, թէ Ներկայացուցիչներու տան յատկացումներու յանձնախումբը, հետեւելով իր արտաքին գործողութիւններու ենթայանձնախումբի օրինակին, Միացեալ Նահանգներու կառավարութեան կողմէ 2010 տարեշրջանին տրամադրուելիք արտաքին օժանդակութեանց ընդհանուր ծրագրին մէջ վաւերացուած է նաեւ Հայաստանի 48 միլիոն տոլար, իսկ Արցախի համար 10 միլիոն տոլար օժանդակութիւն տրամադրելու կէտերը:

Յանձնախումբը նաեւ որոշեց անխախտ պահել Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի տրամադրուող ռազմական օժանդակութեանց հաւասարակշռութիւնը՝ իւրաքանչիւրին 3 միլիոն տոլար տրամադրելով: Ռազմական մարզումներու համար իւրաքանչիւր երկրին պիտի տրամադրուի յաւելեալ 450 հազար տոլարի գումար մը:

Որոշումին մէջ նաեւ յաւելեալ խստութեամբ շեշտուած է, թէ Ազրպէյճանի տրամադրուող օժանդակութիւնները պէտք է սահմանափակուին, մինչեւ այն ատեն որ համաձայնութիւն մը չէ գոյացած Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակին շուրջ, միաժամանակ շեշտելով, թէ տագնապին կողմերը պէտք է հեռու մնան ուժի դիմելու սպառնալիքներէն՝ անուղղակիօրէն քննադատելով յաճախ նման սպառնալիքներ կատարող Ազրպէյճանի իշխանութիւնները:

Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբի վարիչ-գործավար Արամ Համբարեան անգամ մը եւս շնորհակալութիւն յայտնեց քոնկրեսականներ Նիթա Լուսիին, Էտըմ Շիֆին, Մարք Քըրքին, Սթիւ Ռաթմընին, Ճեսի Ճեքսըն Կրտսերին, Պեթի Մըք Քալըմին, Պարպարա Լիին եւ Սթիւ Իզրոյէլին, որոնք կարեւոր դերակատարութիւն ունեցան այս որոշումին գոյացման մէջ:

Յաջորդ հանգրուանին, Ներկայացուցիչներու տան լիագումար նիստը պիտի քննէ օժանդակութեանց հարցը:

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԵՒ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ՉԻՆՈՒԱԾ ՈՒԺԵՐՈՒ ՇՓՄԱՆ ԳԻԾԻՆ ՎՐԱՅ ՀՐՇԷՋ-ՓՐԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ԿԷՏԵՐ ԿԸ ԳՈՐԾԵՆ

Հրդեհներու բռնկման ու տարածման երեւոյթի դէպքեր յաճախ կ՝արձանագրուին ամառնային շրջանին. յատկապէս՝ Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ազրպէյճանի գիւնուած ուժերու շփման գիծի տարբեր հատուածներուն վրայ:

Փոխանցուած տուեալներու եւ տարբեր մեկնաբանութիւններու համաձայն, ռազմագերիներու փոխանակման ներու կողմէ դիտաւորեալ վառած հրդեհները, որ հովերու պատճառով շուտով կ՝ընդարձակուին հայկական շրջաններուն մէջ: Յունիսի սկիզբէն արդէն պարբերաբար հրդեհներ բռնկեցան, որոնց հիմնական պատճառը, ըստ ԼՂՀ արտաքին գործոց նախարարութեան, ազրպէյճանական կողմէ լուսածիր գնդակներով արձակուող կրակոցներն են եւ Ազրպէյճանի գիւնուած ուժերու վերահսկողութեան տակ գտնուող տարածքներու հրկիզումները, որոնց պատճառով կրակը շատ անգամ կ՝անցնի ղարաբաղեան կողմը:

Այս երեւոյթներուն առաջքը առնելու համար ԼՂՀ փրկարար ծառայութիւնը կը հաղորդէ, թէ համապատասխան հատուածներուն մէջ ամբողջօրեայ հերթապահութիւն սահմանուած է, եւ տեղւոյն վրայ կը գործեն դաշտային հրշէջ-փրկարարական կէտեր (հրշէջ մեքենաներով եւ մարտական հաշուարկով): Փրկարար ծառայութեան աշխատակիցներուն կ՝օգնեն ԼՂՀ պաշտպանութեան բանակի զինծառայողները ու բնակչութիւնը: Համապատասխան միջոցառումներ կը ձեռնարկուին հրդեհներու տեղայնացման եւ մարման, ինչպէս նաեւ անոնց կանխարգիլման ուղղութեամբ:

Ինչպէս «Արմէնփրես»ին յայտնեցին ԼՂՀ արտաքին գործոց նախարարութեան մամլոյ ծառայութենէն, ԼՂՀ ղեկավարութիւնը ազրպէյճանական կողմին կոչ ուղղած է զերծ մնալ այնպիսի գործողութիւններէ, որոնց պատճառով անուղղելի վնաս կը հասցուի շրջակայ միջավայրին, եւ կը վտանգուին մարդոց առողջութիւնն ու կեանքը:

«ԱՐԺԱՆԱՊԱՏԻՒ ԱՇԽԱՏԱՆՔ, ԱՐԺԱՆԱՊԱՏԻՒ ԿԵԱՆՔ» ՆԻՒԹՈՎ ՍԵՄԻՆԱՐ

ՀՅԴ Բիւրոյի Երիտասարդական գրասենեակի նախաձեռնութեամբ թուականիս յունիսի 23-24-ին ՀՅԴ Բիւրոյի «Քրիստափոր Միքայէլեան» կենտրոնում տեղի ունեցաւ սեմինար՝ «Աշխատանքի դատ» նիւթով:

Սեմինարին մասնակցում էին ՀՅԴ Հայաստանի երիտասարդական, Նիկոլ Աղբալեան ուսանողական եւ Հայաստանի պատանեկան միութիւնների անդամներ:

Սեմինարի բացումը կատարեց Երիտասարդական գրասենեակի պատասխանատու ընկեր Սարգիս Մկրտչեանը, որն իր խօսքում նշեց, որ ՀՅԴ քայլերգում նշուած է, որ «Աշխատանքի դատի պաշտպան՝ Դաշնակցութեան թեւ թիկունք տանք»: Այս սեմինարի նպատակն է նախ տեղեկանալ, թէ ի՛նչ է նշանակում աշխատանքի եւ աշխատաւորի դատը Դաշնակցութեան տեսանկիւնից, եւ ապա քննարկել, թէ ինչքա՜ն է պաշտպանուած աշխատաւորի իրաւունքներն այսօր մեր երկրում, արդեօք մեր աշխատաւորները կազմակերպուա՞ծ են ու ի զօրո՞ւ են պաշտպանելու իրենց իրաւունքները եւ, ի վերջոյ, ո՞րն է մեր անելիքն այսօր այդ կապակցութեամբ:

Նախատեսւում է կազմակերպել նմանատիպ սեմինարների շարք:

Երկօրեայ սեմինարի ընթացքում կարդացուեց դասախօսութիւններ՝ հետեւեալ նիւթերի մասին.

«Արհեստակցական միութիւնների դերը եւ դրանց արդիւնաւէտ աշխատունակութեան խոչընդոտները Հայաստանի Հանրապետութիւնում»:

Կարէն Մխիթարեան- «Ալիք» արհեստակցական միութեան նախագահ

«Աշխատաւորների իրաւունքներն Հայաստանի Հանրապետութիւնում՝ տեսականօրէն եւ գործնականում»:

Արա Նռանեան - ՀՅԴ ԱԺ խմբակցութեան անդամ

«Կրթութեան եւ մասնագիտական աշխատանքի համատեղութիւնը Հայաստանի Հանրապետութիւնում»:

Նուարդ Մանասեան- ՀՀ Լեզուաբանական պետական համալսարանի դասախօս

Դասախօսութիւնների աւարտին տեղի ունեցան քննարկումներ, այնուհետեւ մասնակիցներն բաժանուեցին երկու աշխատանքային խմբերի՝ մշակելու ծրագրեր ուղղուած աշխատաւորութեան իրաւունքերի պաշտպանութեան կապակցութեամբ եւ վերջում խմբերը ներկայացրեցին իրենց պատրաստած զեկոյցները:

Մասնակիցներն առաջարկեցին շարունակել ընկերային եւ քաղաքական նիւթերով նմանատիպ սեմինար քննարկումները:

ԱՋԳԱՆՈՒԵՐ ԳՈՐԾԻՉԸ

ԱՐԱ Յ. ԲԵՐՔԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 75-ԱՄԵԱԿԸ

Վերջերս լրացաւ գերմանահայ ազգանուէր գործիչ, *իմժեներա*- ճարտարապետութեան դոկտոր Արա Յ. Բերքեանի (Բիլազիկեան) ծննդեան 75-ամեակը: Իր ապրած կեանքով նա ճարտարագործ կամուրջ եղաւ սփիւռքի եւ հայրենիքի միջեւ: Աստծոյ պարգեւած բազում շնորհները ճարտարապետ, գրող, նկարիչ, պատմաբան, հռետոր, նա ի սպաս դրեց օտար ափերում հայոց պատմութիւնը, ճարտարապետութիւնը աշխարհին ներկայացնելու, գերմանահայ յարաբերութիւնները վերստին նորոգելու, հայրենակիցներին հայ լեզուին եւ հաւատքին մօտ պահելու եւ Հայ դատի ծայնը լսելի անելու գործին:

Ա. Բերքեանի մանկութիւնն ու պատանեկութիւնը անցել են Միջերկրականի ափին Պէյրութում, որտեղ շատ տարագիր հայերի նման հաստատուել էր տիգրանակերտցի մօր Թագուհի Սարաֆեանի գերդաստանը, իսկ հայրական կողմը, պապի Նազարէթ փաշա Բիլազիկեանի գերդաստանը Ցեղասպանութիւնից մազապուրծ եղած հաստատուել էր Սուրիայի Հալէպ քաղաքում: Հայրը Յովհաննէսը ուսանելու էր եկել Պէյրութ, որտեղ էլ ծանօթացել Թագուհուն, ընտանիք կազմել: Այդ ընտանիքում 1934 ապրիլի 20- ին ծնուել է Արա Յովհաննէսի (Ժան) Բիլազիկեանը: 1971 թ. կրում էր Բերքեան ազգանունը:

Հայ ազգայինն ոգու հիւթառատ սերմերը ստացել էր թէ ծնողներից, թէ Պէյրութի հայկական միջավայրից, թէ «Զաւարեան»ից, թէ ՀՄԸՄ-ից, վերջիներիս անդամ էր եղել: Հայերէն լեզուն սովորել էր փրոֆեսէօր Բանեանից ստացած մասնաւոր դասերով :

Սկզբում սովորել է Պէյրութի ֆրանսական գիմնազիայում: Այնուհետեւ ուսանել տեղի ամերիկեան համալսարանում, աւարտել ստանալով ճարտարապետ-*իմժեների* մասնագիտութիւն:

1957-ին մեկնել է Արեւմտեան Գերմանիա: Միւնիխի Կէօթէի հիմնարկում գերմաներէն սովորելուց յետոյ, 1958-61 թթ. Բերքեանը ուսումը շարունակել է Միւնիխի եւ Ախընի թեքնիք համալսարաններում:

1976 թ. Տարմշթատի *թեքնիք* համալսարանում պաշտպանել է գերմաներէնով գրած «Միջնադարեան Հայաստանի ամրաշինութիւնը» ատենախօսութիւնը ստանալով *իժեներա*-ճարտարապետութեան դոկտորի գիտական աստիճան:

Մեծահամբաւ մասնագէտների վկայութեամբ, Արա Բերքեանը իր դոկտորական աշխատանքով նոր ճանաչողութիւն է ստեղծել Գերմանիայի մասնագէտների մօտ հայ ճարտարապետութեան վարկը բարձրացնելով նոր աստիճանի:

Այդ մասին փրոֆեսէօր Արմէն Զարեանը Բերքեանին յղած մի նամակում* (22.11.1978) նշում է. «... Յարգելի պարոն Արա Բերքեան, ես եւս ուրախ եմ, որ պատեհութիւն ունեցայ ձեզ անձամբ ճանաչելու: Կարդացել էի ձեր այնքան շահեկան աշխատութիւնը: Դա միակն է, մինչեւ օրս, որ այդ թեմայով եւ այդպէս ծաւալուն, գիտականօրէն այնքան վաւերականութեամբ... Լաւագոյն մաղթանքներով եւ բարեկամական զգացմունքներով Արմէն Զարեան» :

Բերքեանը տարիներ շարունակ աշխատել է Միւնիխի, Մայնցի, Ախընի ճարտարապետական, շինարարական գրասենեակներում, իսկ կեանքի վերջին տարիներին Վիսպատենի քաղաքապետարանում որպէս ճարտարապետ: Եղել է բնակելի, հանգստեան տների, հիւանդանոցի, դպրոցի, մանկապարտէզի, գործարանի Վիսպատեն, Մայնց, Վորմս, Պիպեսհայմ, Մայսենհայմ եւ այլուր նախագծերի հեղինակ, համահեղինակ, շինարարութեան դեկավար: Մասնակցել է Գերմանիայում կառուցուելիք շէնքերի համար յայտարարուած մրցոյթներին, այդ թւում 1965 թ. Պերլինում կառուցուելիք թանգարանի մրցոյթին շահելով առաջին աստիճան 1967 թ. Միւնիխում կառուցուելիք նոր պատկերասրահի համար յայտարարուած համագերմանական մրցոյթի, իր նախագիծը լաւագոյնների թւում հրապարակուել է Գերմանիայի շինարարական թերթում: Մայնցի Մայր տաճարի իր մատիտանկարը ցուցադրուել է երկրի տարբեր վայրերում: Նա եղել է Ռայնլանտ Ֆալսի եւ Հեսենի ճարտարապետների պալատների անդամ :

Որպէս Հեսենի եւ Հայաստանի յուշարձանների պաշտպանութեան կոմիտէի գերմանական մասնաճիւղի փոխնախագահ, շատ ջանքեր էր թափում երկրաշարժից տուժած Ամբերդի եւ Մակարավանքի վերանորոգման համար: Անցած դարի 90-ական թուականներին եղել է նաեւ Հայաստանի Հանրապետութեան շինարարական նախարարութեան խորհրդականը Գերմանիայում, աշխատանքներ էր թափում, որպէսզի Հայաստանը Գերմանիայի հետ տնտեսական համագործակցութեան ծրագրեր մշակի:



Այդ ամէնի հետ եւ ամէնից առաջ, հայ մշակոյթի եւ արուեստի դեսպանն էր Արա Բերքեանը, ազգային ոգին արթուն պահող մարդ: Այդ խնդիրն այնքան էլ հեշտ չէր իրականացնել Գերմանիայում անցած դարի 60-ական թուականներին: Հայութեան ճնշող մեծամասնութիւնը գաղթել էր Թուրքիայից, որտեղ զրկուած էր եղել մայրենի լեզուին հաղորդակից լինելու հնարաւորութիւնից: Ընդամէնը հինգ հազար հայերն էլ ցրուած էին երկրով մէկ: Հայրենակիցների մօտ հայկական ոգին արթնացնել, նրանց մօտեցնել հայ ակունքներին, վերստին նորոգել հայ գերմանական յարաբերութիւնները, սա է եղել Արա Բերքեանի կեանքի հիմնական նպատակը:

Վերոյիշեալ խնդիրների համակարգմանը, ինչպէս նաեւ Հայաստանի հետ մշակութային կապերի ամրապնդմանը թէեւ մեծապէս կ'օգնէր Գերմանա-հայկական ընկերութեան վերաբացումը, այն հիմնադրուել էր 1914 թ. հայ ժողովրդի մեծ բարեկամ ու նուիրեալ Ե. Լեփսիուսի կողմից, որը լուծարուել էր 1956 թ.: Ընկերութեան վերաբացման գաղափարն էլ 60-ական թուականներին առաջինը ծնուեց Արա Բերքեանի մէջ: Փնտռել, գտել էր ընկերութեան նախկին անդամներից Պերլինի համալսարանի դասախօս Փ. Ֆրունճեանին, Ալֆրետ Մուրատեանին, դոկտոր Փ. Ռոհրպախի տղաներին եւ ուրիշների:

Շատերը միայն խնդիրներ են տեսել այդ գործում: Պայքարող մարտիկի յամառութեամբ Ա. Բերքեանը յաղթահարել է այդ ճանապարհի բազում խոչընդոտներ:

Այս գործում նրան օգնել եւ քաջալերել են Մայնցի համալսարանի փրոֆեսէօր Անտոն Հիլքմանը, 60-ականներին Արեւմտեան Գերմանիայի պետական քարտուղար դոկտոր Հանս Կլոպքեն, նրանց հետ հետագայում անձնական յարաբերութիւն էր ունեցել: Հիացած էր Կլոպքէի Հայաստանի մասին գրքերով եւ հայկական դրամների հաւաքածուով: Հետագայում Հիլքմանի եւ Կլոպքէի մասին մահախօսականներ էր գրել Պէյրութի «Ազդակ» թերթում:

Ի վերջոյ, Հայտելպերկի համալսարանի փրոֆեսէօր Ֆ. Հայերի ջերմ աջակցութեամբ 1972 թ. վերաբացուել է Գերմանա-հայկական ընկերութիւնը, նախագահ է ընտրվել փրոֆեսէօր Ֆրիտրիխ Հայերը Բերքեանը ընտրուել է ընկերութեան գանձապահ, հետագայում փոխնախագահ Այս գործում իրեն աջակցել են նաեւ հայ երիտասարդներ Ճ. Գառնուզեանը, Ա. Հախնազարեանը, Շ. Հովասափեանը եւ ուրիշներ:

1989 թ. Գերմանա-հայկական ընկերութեան 75-ամեակի առթիւ Ա. Բերքեանին շնորհուել է ընկերութեան պատուաւոր անդամի կոչում ընկերութեանը նոր կեանք պարգեւելու գործում իր նախածեռնութեան, իր առանձնայատուկ ծառայութիւնների, հայ ժողովրդի պատմութեան ու մշակոյթի մասին իր ելոյթների, հրապարակումների, երկու ժողովուրդների միջեւ փոխճանաչում ստեղծելու համար: Պատուաւոր անդամի կոչում է շնորհուել նաեւ փրոֆեսէօր Ֆ. Հայերին:

- Արա Բերքեանը Գերմանա-հայկական ընկերութեան հոգին էր, ինչպէս նաեւ Գերմանիայում հայկական տեղեկատու գրասենեակը, հայկական հարցերի իրաւասու բանախօսը,- հետագայում Բերքեանի մահախօսականում գրել էր փրոֆեսէօր Ֆ. Հայերը («Հայ-գերմանական բղթակցութիւն» 83, 1994):

Շատ են այն հայանպաստ աշխատանքները Գերմանիայում, որոնց նախածեռնողն ու անդրանիկ ղեկավարն է եղել Արա Բերքեանը. Միւնիխի, Ախընի հայ ուսանողների միութեան հիմնադիր, Հեսսենի հայ մշակութային միութեան հիմնադիր, առաջին նախագահ, Մայնցի հայկական համայնքի նախագահ:

Գերմանահայ գաղութին լրատուութեան նպատակով, Ա. Բերքեանի ջանքերով լոյս է ընծայուել «Հայ-գերմանական բղթակցութիւն» հանդէսը, որի խմբագիրն ու ձեւաւորող է եղել, բազում յօդուածներ հրապարակել այնտեղ: Նրա ջանքերով լոյս ընծայուեց Մայնցի հայկական համայնքի «Բանբեր»ը :

Այն տարիներին հայկական կեանքի երակը սկսել է բուռն բաբախել գերմանական հողում. անցկացուել են հայկական մշակոյթի շաբաթներ, հայ արուեստին նուիրուած ցուցահանդէսներ, տօներ, հանդիպումներ հայրենիքի եւ սփիւռքի մշակոյթի գործիչների հետ, ինքը եղել է այդ ամէնի նախածեռնողը, կազմակերպիչը, թարգմանն ու բանախօսը:

Այս ամէնը հետագայում նա ամբողջացրել, ի մի է բերել եւ հեղինակակից էննօ Մայերի հետ մաս դարձրել «Հռենոսի եւ Արաքսի միջեւ կամ 900 տարուայ գերմանա-հայկական յարաբերութիւնները» գրքին, որը լոյս է տեսել 1988 թ.: Այն մեծ արձագանգ գտաւ

ինչպէս արտասահմանում, այնպէս էլ հայրենի իրականութեան մէջ: Ոգեւորուած վերածնուած հայրենիքով եւ գրքի արձագանգներով, հեղինակը ցանկանում էր այն լրացնել եւ վերահրատարակել, նաեւ հայերէն թարգմանել: Բերքեանին հասցէագրած 1988 թ. մի նամակում* Գարեգին Բ. կաթողիկոսը Մեծի տանն Կիլիկիոյ, հետագայում Ամենայն հայոց կաթողիկոս, նշել էր. «Սիրելի Արա, անհունօրէն ուրախ ենք եւ մեծապէս կը գնահատենք ձեր յարատեւ եւ անխոնջ աշխատանքը Հայ-գերմանական յարաբերութեան ուսումնասիրման եւ զարգացման տեսակէտէն: Խորապէս հրճուեցանք տեսնելով ձեր հրատարակած գիրքը «Zwischen Rhein und Arax»... Վստահ ենք, որ հայագիտութեան մէջ կարեւոր ներդրում մըն է ձեր աշխատանքը: Ապահովաբար անիկա մեծապէս պիտի նպաստէ հայ եւ գերմանացի ժողովուրդներու ճշգրիտ եւ հարազատ փոխճանաչման եւ բարեկամական յարաբերութիւններու զարգացման... Մենք ուրախ պիտի ըլլանք այս գիրքին հայերէն թարգմանութիւնը տպուած տեսնելով Անթիլիասի մեր տպարանին մէջ. . Մնանք սիրոյ ողջոյնիւ եւ օրհնութեամբ. աղօթարար Գարեգին Բ. կաթողիկոս Մեծի Տան Կիլիկիոյ»:

Բերքեան հայրենասէրին կարող է բնութագրել Հեսենի մշակութային միութեան 1969 թ. Վարդանանց 1518 -ամեակի հանդիսութեանը իր իսկ բանախօսութեան մի փոքրիկ հատուածը. «... Հոգ չէ, թէ մեր քաղաքական անկախութիւնը որոշ շրջանների ընթացքին կորսնցուցած ենք: Հոգ չէ, թէ մեր արիւնը նուաճողները շատ եղան, կարեւորն այն է սակայն, որ մենք մնացինք, մեր մշակոյթը մնաց, մեր կրօնը մնաց եւ, մանաւանդ, մեր հայրենիքը միշտ Հայաստան կը կոչուի: Եւ պիտի կոչուի Հայաստան: Անգամ, եթէ յուշարձանները կործանեցին, լեռների, գետերի, լճերի անունները փոխեցին, միեւնոյն է, Հայաստանն անկործանելի է եւ մեր անկախութիւնը վաղ թէ ուշ կը լինի»:

Նրա մարգարէաբար հնչեցրած խօսքերը իրականացան: Նաեւ մեծ ոգեւորութեամբ մասնակցեց անկախացած հայրենիքի զինանշանի համար յայտարարուած մրցոյթին: Ճակատագրի կամոք, Ա. Բերքեանը ծնուել էր Հայաստանից հեռու, բայց Հայաստան երկրի սէրը բուռն էր արմատաւորուել նրա մէջ: Այդ սէրը նրան 1968-ից շարունակ հայրենիք էր բերում: Այստեղ մօտիկից ծանօթացել էր ակադեմիկոս Վարագդատ Յարութիւնեանին, հետագայում շատ ջերմ բարեկամութիւն էր հաստատուել նրանց միջեւ, որը տեւեց քառորդ դար: Ա. Բերքեանը հոգեւոր հօր նման էր սիրում սիրելի ակադեմիկոսին, այդ սիրով են լցուած 25 տարիներին միմեանց հասցէագրած նամակները: Վ. Յարութիւնեանը իր «Արուեստակից ժամանակակիցներս» գրքում (Երեւան, 2001) «Հայրենիքից հեռու, հայրենիքը սրտում» այսպէս է վերնագրել Բերքեանին նուիրած յօդուածը, որտեղ գրում է.«... Արա Բերքեանին հանդիպում էի ոչ միայն Հայաստանում, այլեւ հայ արուեստին նուիրուած միջազգային գիտաժողովներում, աւելի շատ Իտալիայում: Այդպիսի մի գիտաժողովում 1988-ին Վենետիկում նա ելոյթ ունեցաւ ոմանց տարօրինակ թուացող թեմայով հայ վարպետների մասնակցութիւնը Գերմանիայի որոշ յուշարձանների կառուցմանը: Որպէս ապացոյց, նա խնամքով հաւաքել էր քարերի վրայ հայ վարպետների թողած նշումները, նաեւ հայերէն տառածեւերը:

Այդ մասին փրոֆեսէօր Զարեանը մի նամակում* (22.02.1989) նշում է. « Սիրելի Արա Բերքեան, օրերս ստացայ ձեր ուղարկած գիրքը Վալթեր Նիսի հեղինակութեամբ (խօսքը Walter Niess, Romanische Steinmetzzeichen der Stauferburgen Budingen und Gelnhausen, 1988 գրքի մասին է ԼԲԱ): Գոհունակութեամբ շնորհաւորում եմ ձեզ, քանի որ պատճառ հանդիսացաք կենտրոնական Եւրոպայում գործած քարտաշ վարպետների ներկայութեանը ու նրանց մասնակցութեանը տարբեր տիպի շինութիւններում նոր փաստերով ապացուցած լինելու... Նշանների փաստն անժխտելի է եւ բացայայտում է վարպետի ազգութիւնը եւ իր կարողութիւնների աստիճանը: Ինչ մնում է ձեզ մնում է սրտագին շնորհակալութիւն յայտնել... Լաւագոյն մաղթանքներով Արմէն Զարեան...»:

Նա ոչ միայն պեղում. դարերի խորքից դուրս էր բերում հայ ճարտարապետութեան կամ հայ-գերմանական առնչութիւնների չլուսաբանուած էջերը. այլեւ զգօն. ուշադիր հետեւում էր օտարալեզու մամուլում հայ մշակոյթի մասին սպրդող քիր տեղեկութիւններին եւ անյապաղ արձագանգում: Նա քննադատական գրախօսութիւն է տպագրել Ուլրիխ Պոքի «Հայկական ճարտարապետութիւն» գրքում տեղ գտած հայկական ճարտարապետութեան փաստերի աղաւաղման դէմ «Հանդէս ամսօրեայ»ի 1988-ի յունուար-դեկտեմբեր պրակում:

Մէկ այլ օրինակ. փարիզաբնակ Ալեքսան Պերեճեքելեանին 1981 թ յղած նամակում* նշում է. « Շնորհակալութիւն Արշիլ Կորքիի մասին ձեր ուղարկած յօդուածներուն համար. որոնք մեծ հետաքրքրութեամբ կարդացի Յուզիչ գտայ Կորքիի հայրենասիրութիւնը... Ներփակ կ'ուղարկեմ ձեզի յօդուած մը Gugenheim-ի թանգարանի ցուցահանդէսի մասին, որ գրած էր Werner Spies. Գերմանիոյ մեծագոյն քննադատներէն մէկը Frankfurter Allgemeine Zeitung-ի մէջ: Spies-են խիստ նեղուեցայ, որովհետեւ Կորքիի մասին գրած էր «ընդօրինակող մը եղած է»: Այս անգամ ես զինք խստօրէն քննադատեցի նամակով մը եւ նամակս սիրով հրապարակեցին Frankfurter Allgemeine Zeitungin մէջ...»:

Նրան բնութագրող մէկ ուրիշ փաստ եւս. Վենետիկի Մխիթարեան ուխտի հայր, փրոֆեսէօր Պօղոս Լեւոն Ջեքիեանին 1980 թ. փետրուարի 28-ին յղած նամակում* նշում է. «... Վերջերս Համպուրկի մէջ աճուրդի ծախուեցաւ Յակոբ Ջուղայեցու 7 ծանօթ գործերէն մէկը: Ես ուշ տեղեկացայ այս մասին, բայց անմիջապէս Ամերիկա գրեցի, որպէսզի մեծահարուստ ամերիկահայ մը գիրքը գնէ...»: Այսպէս կարելի բազում օրինակներ բերել նրա ազգանուէր անձը բնութագրող:

Նկատել էր, որ իր դոկտորական աշխատանքը վաճառւում է սեւ շուկայում, դրա համար որոշել էր ընդարձակել այն, նոր հրատարակել: Բազում տարիների տքնաջան աշխատանք թափեց նոր գրքի վրայ: Դոկտորական մենագրութեան 38 բերդերի եւ վանքերի փոխարէն, նոր գիրքը ընդգրկում է 64 բերդեր եւ վանքեր: Նոր բաժին է ներկայացուած Կիլիկիայի ամրաշինութիւնը: Ցաւօք, վաղահաս մահուան (1994) պատճառով այդ ծաւալուն գիրքը մնաց չհրատարակուած:

1993 թ. Արա Բերքեանը վերջին անգամ այցելեց Հայաստան, առաջին անգամ եղաւ Արցախում , որի պատմութեան, ճարտարապետական յուշարձանների մասին հրաշալի գիտեր, այդ մասին յաճախ ելոյթներ էր ունենում գերմանական մամուլում: Այդ անգամ Մայնցի հայկական համայնքի օգնութիւնն էր տարել: Եղաւ Ստեփանակերտում, Գանձասարում, Շուշիում եւ այլուր, հանդիպեց արցախցիներին: Հիացած Արցախի բնութեամբ ու ճարտարապետական յուշարձաններով «Արցախ» թերթին տուած հարցազրոյցում նշել էր. «... Թերեւս երկու-երեք տարի յետոյ վերջնականապէս կը գամ Արցախ: Եթէ արցախցիներն ինձ ընդունեն կը դառնամ շուշեցի: Կը նախանձեմ Շուշիում ապրողներին...»:

Ափսոս խօսքի տէրը չեղաւ: 1994թ. փետրուարի 5-ին վաղաժամ մահը կտրեց Բերքեանի կեանքի թելը: Թաղուել է Փարիզում, քրոջ Սեդայի ընտանեկան գերեզմանոցում:

Բերքեանը յետմահու հայրենիք է վերադառնում իր գրքերով, իր մասին հրապարակումներով, մարդկանց յուշերով, իրեն նուիրուած յիշատակի միջոցառումներով: Նա դեռ հայրենիք կը վերադառնայ իր անձնական հարուստ արխիւով: Հարուստ է եղել Արա Բերքեանի զուտ մարդկային եւ գիտական կապերի աշխարհագրութիւնը Հայաստան, Գերմանիա, Իտալիա, Անգլիա, Միացեալ Նահանգներ, Պէյրութ, Աւստրիա, Ֆրանսա, Իրան... Նրանք նշանաւոր քաղաքական գործիչներ են, գիտնականներ, Ամենայն հայոց կաթողիկոս Վազգէն Ա., Կիլիկիոյ կաթողիկոսներ Խորէն Ա. եւ Գարեգին Բ. (վերջինս հետագայում Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա.), Վենետիկի եւ Վիեննայի Մխիթարեան ուխտի հայրեր, պատմաբաններ, գրողներ, ճարտարապետներ, նկարիչներ, լրագրողներ: Այդ նամակներն ու նիւթերը հետագայում ոչ միայն նոր հայեցակէտով կը ներկայացնեն Արա Բերքեան ազգանուէր գործիչին ու գիտնականին, այլ նաեւ նորովի կը պատմեն, թէ հեռաւոր ափերում ինչ յուսաբեկութիւն եւ յուսաւորում ապրեց նա հարազատ ժողովրդի ճակատագրի համար, թէ որչափ յարատեւ ու անխոնջ աշխատանք տարաւ ի սէր հայութեան:

ԼԻԶԱ ԲԵՐՔԵԱՆ-ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
Գերմանիա, Վիսպատեն

(*) Նամակները մէջբերւում են կրճատումներով

ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾ ՈՒՂԵՂՆԵՐ

ՅԱՃԱԽ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՄՏԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԱՌՆՉՈՒԻ ԻՐԱՐՈՒ: ԳԻՏՆԱԿԱՆՆԵՐ ՆՈՐ ԿԸ ՀԱՍԿՆԱՆ, ԹԷ ԻՆՉՈ՞Ւ: «ՏԻ ԻՆՏԻՓԵՆՏԸՆԹ» ԿԸ ԳՐԷ.

Առաջին ակնարկով կը թուի, թէ Այնշթայն, Սալվատոր Տալի, Թոնի Հանքոք եւ Պիլ Պոյ Պրայըն Ուիլսըն հասարակաց գրեթէ ոչինչ ունին: Անոնց բնագիտութեան, արդի արուեստի, կատակերգութեան եւ *ռոք* երաժշտութեան մարգերը լոյսի տարիներու չափ հեռու են իրարմէ: Սակայն կայ բան մը, որ կապ մը կը ստեղծէ այս ուղեղներուն միջեւ, որոնք աշխարհին տուած են յարաբերականութեան տեսութիւնը, գերիրապաշտ մեծ արուեստը, կոթողային կատակերգութիւնը եւ ալիքի մը վրայ սահելով՝ ծովափ հասնելու երգերը:

Նոր ուսումնասիրութեան մը համաձայն, պատասխանը կրնայ իրականութիւնը աղաւաղուած տեսնելու մտային խանգարումը ըլլալ: Ստեղծագործ ուղեղները այս հիւանդութեան առնչուող յատկութիւնները կը դրսեւորեն ամէն տեսակ մարգի մէջ՝ գիտութենէ մինչեւ բանաստեղծութիւն, ուսողութիւն եւ երգիծանք: Նման յատկութիւններ հաւանաբար առիթ կու տան, որ մտային հիւանդութեան առնչուող արտասովոր եւ երբեմն տարօրինակ մտածելու գործընթացներ հրահրեն ստեղծագործականութիւնը: Տեսութիւնը հիմնուած է այն գաղափարին վրայ, թէ չկայ առողջ եւ հիւանդ ուղեղները բաժնող յստակ գիծ մը: Փոխարէնը՝ կայ յստակ շարունակականութիւն մը. ոմանք կը դրսեւորեն մտային հիւանդութեան յատկանիշներ՝ առանց ջլատող ախտանշաններու:

Մտային հիւանդութիւնները գոյութիւն ունին հազարաւոր տարիներէ ի վեր: Եղափոխութեան տեսութեան համաձայն, անոնց շարունակութիւնը մտածել կու տայ, թէ վերապրումի համար առաւելութիւն են անոնք: Ոմանք կը վիճին, որ եթէ մտային հիւանդութիւնները ամբողջութեամբ վատ ըլլային, ապա բնութեան ընտրանքով մարդկութիւնը շատոնց թօթափած պիտի ըլլար զանոնք: Մտային կարգ մը հիւանդութիւններու առաւելութիւնները յստակ են: Օրինակ, թեեւ անձկութիւնը կրնայ ծանր ախտանշաններով եւ հետեւանքներով մտային հիւանդութիւն մը ըլլալ, սակայն անիկա նաեւ յատկութիւն մըն է, որ բժշկագիտական ծիրէն դուրս կը պարունակէ վերապրումի յատուկ առաւելութիւններ: Առողջ համեմատութիւններով անձկութիւնը մեզ կը պահէ զգօն եւ աչալուրջ, երբ վտանգներ կը զգանք:

Գիտնականներ հետզհետէ աւելի կը վիճին, թէ մտային այլ տեսակի հիւանդութիւններ եւս վերապրելու առնչուած առաւելութիւններ ունին, որովհետեւ անոնց յատկութիւնները կապ ունին ստեղծագործականութեան հետ: «Դժուար է հաւատալ, թէ մտային հիւանդութեան առնչուող յատկութիւնները *չեն* ջլատեր կարողութիւնները: Թէեւ մարդիկ կ'ընդունին, թէ անձկութիւնը նաեւ նպաստակար է առողջութեան, սակայն անոնք կը տեսնեն իրականութիւնը աղաւաղուած տեսնելու հոգեհերձուածութեամբ ու լարուածութեամբ յատկանշուած մտային հիւանդութիւններէն (*մանիք տիփրեշըն*),- կ'ըսէ Օքսֆորտի համալսարանէն անբնական հոգեբանութեան պատուոյ դասախօս Կորտոն Քլերիճ, որուն խմբագրած «Փըրսընալիթի ենտ ինտիվիճուըլ տիֆըրընսըզ» թերթին յատուկ մէկ թիւը նուիրուած է մտային հիւանդութեան եւ ստեղծագործականութեան միջեւ կապերուն: - Այժմ կը տիրէ այն զգացողութիւնը, թէ այս յատկանիշները գոյատեւած են, որովհետեւ ունին յարմարելու արժէք: Հոգեկան թեթեւ ընկճուածութեամբ յատկանշուած մտային խանգարումը կամ իրականութիւնը աղաւաղուած տեսնելու հակումով յատկանշուած խելագարութիւնը աւելի ճկուն կը դարձնեն մտածողութիւնը, աւելի լայնամիտ կը դարձնեն անձը, եւ կը նպաստեն վտանգներ դիմագրաւելու, ինչ որ յարմարելու արժէք մը ունի ստեղծագործականութեան մէջ: Ոմանք այս յատկութիւններուն համար կը վճարեն մտային հիւանդութեան գինը:

Ուսումնասիրութիւններ ի յայտ կը բերեն ապացոյցներ, որոնք կը պաշտպանեն այն տեսակէտը, թէ ստեղծագործ անձեր աւելի հաւանական է, որ ունենան մտային հիւանդութեան առնչուող յատկանիշներ: Ուսումնասիրութիւն մը ցոյց տուած է, թէ տրամադրութեան խանգարումներու, անձնասպանութեան եւ մտային հիւանդութենէ տառապողներու յատուկ բուժարաններ ուղարկուելու դէպքերը 20 անգամ աւելի են բրիտանացի եւ իրլանտացի ականաւոր բանաստեղծներու պարագային՝ 200 տարիներու վրայ, մինչեւ 1800 թուականը: Այլ ուսումնասիրութիւններ ցոյց տուած են, թէ հոգեբանական հարցերէ տառապող հիւանդներ աւելի լաւ արդիւնքներ կ'արձանագրեն վերացական մտածողութեան յատուկ քննութիւններու մէջ: Այլ ուսումնասիրութիւն մը, որ հիմնուած է տարբեր մարգերու մէջ ականաւոր եւ ստեղծագործ 291 տղամարդոց վրայ, ի յայտ բերած է, թէ անոնց 69 առ հարիւրը կը տառապի մտային որոշ տեսակի խանգարումէ: Գիտնականներ նուազագոյնը կը տառապին նման հիւանդութիւններէ, մինչդեռ արուեստագէտներ եւ գրագէտներ շատ աւելի կը տառապին իրականութիւնը աղաւաղուած տեսնելու մտային խանգարումներէ:

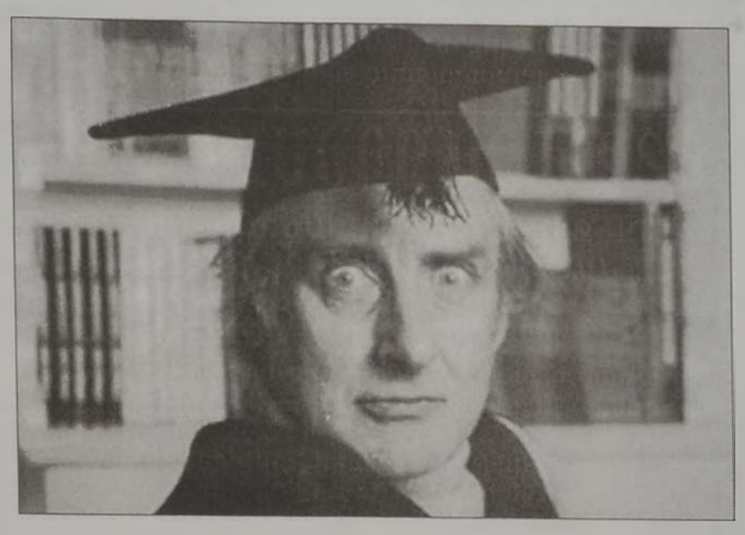
«Տեսաբաններուն մեծ մասը համաձայն է, թէ մտային խանգարումի ոչ ծանր, այլ մեղմ տեսակը արմատն է ստեղծագործականութեան եւ խելագարութեան միջեւ կապին,- կ'ըսէ փորձառական հոգեբանութեան մասնագէտ Էմըլի Կլէյզըր, որ հեղինակն է Օքսֆորտ համալսարանին կողմէ ներկայացուած մէկ ուսումնասիրութեան: - Մտային թեթեւ խանգարումներու առնչուած յատկութիւնները կը խթանեն ստեղծագործելու կարողութիւնը: Ծանր խանգարումները կը մաշեցնեն այս կարողութիւնը»

Ուսումնասիրութիւններ նաեւ ցոյց կու տան, թէ մտային տարբեր հիւանդութիւններու առնչուած յատկութիւններ տարբեր ազդեցութիւն կը գործեն ստեղծագործական կարողութեան վրայ: Օրինակ՝ յարաբերականութեան տեսութիւնը զարգացնելու անհրաժեշտ ստեղծագործական կարողութիւնը շատ տարբեր է գերիրապաշտ գեղանկարներ կամ բանաստեղծութիւն արտադրելու անհրաժեշտ կարողութենէն:

Այժմ ուսումնասիրութիւններ կը կատարուին՝ գիտնալու համար, թէ արդեօք տարբեր տեսակի ստեղծագործական կարողութիւններու առնչուած մտային խանգարումները արդիւնք են իրականութիւնը աղաւաղուած տեսնելու հոգեհերձուածութեան կամ հոգեկան անհակակշռելի ընկճուածութե՞ն (*մանիք-տիփրեսիվ*), թէ կապ ունին վարուելակերպի խանգարումներու (*օթիզմ*) եւ կանուխ տարիքէն ընկերային յարաբերութիւններ մշակելու անկարողութեան (*Ասփերժըր'զ սինտրոմ*) հետ: Նիւքասըլի համալսարանին մէջ կատարուած ուսումնասիրութիւն մը ի յայտ բերած է յատկանշական տարբերութիւններ՝ գեղարուեստի եւ ուսողութեան մէջ ստեղծագործ անձերու միջեւ: Մինչ արուեստագէտներ ցուցաբերած են հոգեհերձուածութեան յատկութիւններ, անդին՝ թուաբանագէտներ ցուցաբերած են *օթիզմի*ն յատկութիւններ, ինչ որ կը յարմարի այն տեսութեան, թէ ուսողութիւնն ու ճարտարագիտութիւնը կը պահանջեն կեդրոնացում՝ մանրամասնութիւններու վրայ:

«Ոչ թէ ուղեղին անբնական կազմուածքը, այլ զգացական խանգարումները կ'երաշխաւորեն բնական ստեղծագործականութիւնը,- կը բացատրէ Կլէյզըր:- Հոգեհերձուածութենէ տառապող անձ մը հակամէտ է անջատելու աշխարհէն, զերծ է ընկերային կաշկանդումներէ, հետեւաբար կարողութիւնը ունի մտածելու այլ շրջագիծերու մէջ՝ արտադրելով յեղաշրջող ստեղծագործականութեան ծիրի մը մէջ: Օրինակ՝ Նիւթընի եւ Այնշթանի մտային այս արեւելումը առիթ տուած է, որ անոնք իրենց յեղաշրջող կնիքը դնեն գիտութեան վրայ»:

Առանձին աշխատող եւ բարեկամներու փոխարէն՝ պղպջացող սրուակներ նախընտրող խենթ գիտնականի նախատիպարները բազմաթիւ են գրականութեան մէջ: Անոնք կ'արտացոլեն բոլորին հեռու, առանձնացած եւ տենդոտ հանճարի ժողովրդային գաղափարը: Սակայն այս գաղափարը շատ հին է. 2000 տարի առաջ Հռոմի մէջ փիլիսոփայ Սենեկա. «Չկայ ոեւէ մեծ հանճար, որ չունի խելագարութեան երանգ մը»:



Սենեկա. «Չկայ ոեւէ մեծ հանճար, որ չունի խելագարութեան երանգ մը»:

նեկա յայտնապէս այս յայտնաբերումը կատարած էր, երբ գրած էր. «Չկայ ոեւէ մեծ հանճար, որ չունի խելագարութեան երանգ մը»:

ԿԱՏԱԿ ՉԷ. ԿԱՏԱԿԵՐԳԱԿՆԵՐԸ ԿԸ ՏԱՌԱՊԻՆ ՀՈԳԵԿԱՆ ԸՆԿՃՈՒԱԾՈՒԹԵՆԷ

Լսա՞ծ էք մանրավէպը այն մարդուն, որ բժիշկին այցելած է իր հոգեկան ընկճուածութիւնը դարմանելու համար: Բժիշկը անոր թելադրած է ներկայ ըլլալ անուանի կատակերգակի մը ելոյթին, որպէսզի կատակերգակը լիաթոք խնդացնէ զինք եւ բարձրացնէ իր տրամադրութիւնը: «Բայց ես եմ այդ կատակերգակը», կը պատասխանէ հիւանդը:

Այս մանրավէպը կը պատմէ Ռոտ Մարթին իր «*Տը սայքոլոճի աֆ հիւմըր. էն ինթիկրէյթիւ ափրոչ*» գիրքին մէջ: Յայտնապէս կատակերգակներ կը սիրեն այս պատմութիւնը: Անոնք հակամէտ են հոգեկան ընկճուածութեան: Թոնի Հանքոք եւ Սփայք Միլիկըն. Սթիֆըն Ֆրայ եւ Փոլ Մըրթըն տառապած են հոգեկան ընկճուածութենէ:

Տեսութեան մը համաձայն, երգիծանքը կը զարգանայ՝ ի հակազդեցութիւն հոգեկան ընկճուածութեան, եւ՝ անիկա վիճակին յարմարելու մեքենական դրութիւն մըն է: Մարթինի տեղեկագրած մէկ ուսումնասիրութիւնը կատարուած է 55 տղամարդ եւ 14 կին կատակերգակներու վրայ, որոնք բոլորն ալ հոչակաւոր են եւ՝ յաջողած: Արդիւնքը կ'ըսէ, թէ այս կատակերգակները հակամէտ են աւելի գերադաս խելացութիւն ցուցաբերելու, աւելի բուռն զայրոյթ արտայայտելու, աւելի խոր կասկած յայտնելու եւ աւելի ծանր ընկճուածութենէ տառապելու:

Աւելի՛ն, անոնց կեանքին կանուխ տարիները յատկանշուած են տառապանքով, առանձնութեամբ եւ զրկուածութեան զգացումով, կը գրէ Մարթին: Անոնք երգիծանքի դիմած են, իբրեւ պաշտպանութիւն՝ անձկութեան դէմ: Անոնք իրենց զսպուած զայրոյթի զգացումները փիգիքական յարձակումի առաջնորդելու փոխարէն՝ զանոնք վերածած են բառերու: «Կատակերգակի մը յաջող ասպարէզի անհրաժեշտ կարողութիւնները կրնան զարգանալ իբրեւ հատուցում՝ մանկութեան տարիներու հոգեբանական կորուստներու եւ դժուարութիւններու», կ'ըսէ Մարթին: Երկրորդ ուսումնասիրութիւն մը բարձր համեմատութեամբ առանձնայատկութիւններ չէ յայտնաբերած կատակերգակներու քով. թեեւ բարիի եւ չարի, անարժան զգալու, ինքզինք ստորագնահատելու, պարտականութեան եւ պարտաւորութեան շատ աւելի շեշտուած խորհրդածութիւններ արձանագրուած են անոնց քով:

«Կը թուի, թէ կատակերգակներու նկատառելի մէկ համեմատութիւնը աւելի կը տառապի հոգեկան ընկճուածութենէ,- կ'ըսէ Օքսֆորտ համալսարանին մէջ անբնական հոգեբանութեան պատուոյ դասախօս Կորտըն Քլերիճ:- Յայտնապէս կատակերգութիւնը ընկճուածութիւնը փարատելու ձեւ մըն է: Կը կարծեմ, թէ զգացական եւ իմացական ոճ մը կ'ընկերակցի ընկճուածութիւն պատճառող խանգարումներու, որոնք կը թուի, թէ կը սնուցեն ստեղծագործականութիւնը»:

Սալվատոր Տալի պարզապէս մեծ արուեստագէտ մը չէր: Անոր տիպարը կը համապատասխանէ մտային խանգարումներու շարք մը ախտաճանաչումներու. ան միաժամանակ կը տառապէր հոգեհերձուածութենէ եւ ընկճուածութենէ: Հաւանաբար նաեւ՝ հալածախտէ, հակաընկերային եւ ցնորական արարքներ գործելու, ինչպէս նաեւ նարսիսական հակումներէ: «Տալիի տիպարը եւ անոր ներդրումը արուեստի պատմութեան մէջ լուսարձակի տակ կ'առնեն այն իրողութիւնը. թէ անբնականութիւնը պայման չէ. որ տիեզերքի մը ըլլայ կամ այնքան դիւրին արհամարհելի՝ իբրեւ ջրաբանական հիւանդութեան մը ախտանշան. որովհետեւ առանց իր անկայունութեան՝ Տալի թերեւս պիտի չկարենար ստեղծել իր մեծ արուեստը», կ'ըսէ Քարոլայն Մըրֆի:

ԳԵՂԱՆԿԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԵՐԸ ԿԸ ԽՐՏՉԵՑՆԵՆ ՄԱՆՉԵՐԸ

ՀԱՒԱՆԱԿԱՆ Է, ՈՐ ԱՆԳԼԻՈՅ ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ԱՂՋԻԿՆԵՐԸ ՄԱՆՉԵՐԷՆ ԱՒԵԼԻ ՀԵՏԵՒԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԴԱՍԵՐՈՒՐ: ՎԻՃԸ ԽՈՐ Է, ՊԱՏՃԱՌԸ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՁԵՒՆ Է, ՈՐ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԸ ԿԸ ՁՐԿԷ ՅԱՏԿԱՆՇԱԿԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՁԱՐԳԱՑՆԵԼԷ: «ՊԻ. ՊԻ. ՍԻ.» ԿԸ ԳՐԷ.

Մանչերը կը նախընտրեն արուեստի դասերու չհետեւիլ, որովհետեւ, քննիչներու համաձայն, գծագրութեան եւ գեղանկարչութեան աւանդական դասընթացքները չեն գրաւեր զիրենք:

Մանչերը պիտի փափաքէին «աղտոտիլ» արուեստի դասապահերու ընթացքին, եւ անոնց հաճելի պիտի թուէր աւելի լայն ծիր մը, որ պիտի ընդգրկէր թուային (*տիճիթըլ*) եւ երեք տարաչափութիւններով (*թրի տայմենշընըլ*) արհեստագիտութիւն, քանդակագործութիւն եւ բրուտագործութիւն:

Անգլիոյ մէջ երկրորդական վարժարան յաճախող աշակերտներուն 60 առ հարիւրը աղջիկ է. անոնք սովորաբար մանչերէն աւելի լաւ նիշեր կ'արձանագրեն:

Պետութիւնը «կենսական» կը նկատէ արուեստի ուսուցումը գրաւիչ դարձնելը:

Անգլիոյ կրթական չափանիշներուն հետեւող քննիչ մարմինը՝ Օֆսթետ քննած է արուեստի ուսուցման պատկերը Անգլիոյ տարածքին 90 նախակրթարաններու եւ 90 երկրորդական վարժարաններու մէջ: Անոր եզրակացութիւնը կ'ըսէ, թէ ուսուցումը լաւ է կամ առաջնակարգ՝ խնդրոյ առարկայ դպրոցներուն 50 առ հարիւրին մէջ:

Օֆսթետի տեղեկագիրին համաձայն, արուեստը կը ծաղկի այս դպրոցներուն մէջ, սակայն կան նոյն համեմատութեամբ դպրոցներ, ուր՝ «արուեստի կրթութեան ծրագիրը երեւակայութենէ զուրկ է, աշխատանքները սահմանափակ են, ուսուցումը չի յաջողիր խթանել երեւակայութիւնը, իսկ սորվելու գործընթացը կը մնայ դասարանային սահմաններու մէջ»:

«Գծագրութեան, գեղանկարչութեան եւ արուեստագէտներու մասին գրելու վրայ յաւելեալ շեշտը կը վանէ մանչերը: Այս պատճառով անոնք չեն յաջողիր կարողութիւններ զարգացնել արուեստի եւ ձեւագծումի մէջ», կ'ըսէ Օֆսթետի տեղեկագիրը:

Օֆսթետի կրթական բաժնի տնօրէն Միրիամ Ռոզըն կ'ըսէ, թէ մանչերը յատկանշականօրէն աւելի լաւ արդիւնք արձանագրած են արուեստի մէջ, երբ հետեւած են աւելի լայնածիր կրթական ծրագիրի մը:

«Արուեստի ուսուցումը միայն գծագրութեան եւ գեղանկարչութեան չի վերաբերիր, որքան ալ կարեւոր նկատուին անոնք: Բրուտագործութիւնը, քանդակագործութիւնը, ոսկերչութիւնը, հիւսուածեղէնը եւ թուային արհեստագիտութեան գործածութիւնը արուեստի մէջ կրնան խթանել մանչերուն երեւակայութիւնը», կ'ըսէ ան:

Ռոզըն կարեւոր կը նկատէ նաեւ ուսուցանելու ձեւը, ինչպէս նաեւ՝ կրթական ծրագիրը:

«Մանչերը կը սիրեն կենսունակ ուսուցումի ձեւը, որ իրենց առիթ կու տայ վտանգաւոր նախաձեռնութիւններ կատարելու», կ'ըսէ Ռոզըն:

Հարկ է դարփնել արուեստանոցի մթնոլորտ, իսկ ուսուցիչը պէտք է վարուի արուեստագէտի պէս, կ'աւելցնէ ան:

Նման պայմաններ առիթ կու տան, որ մանչեր եւ աղջիկներ լաւ արդիւնքներ արձանագրեն արուեստի մէջ: Մինչ աղջիկներ նաեւ հակամէտ են յաջողութիւն արձանագրելու աւելի յստակ կառոյցով ձեւաւորուած ծրագիրով եւ դասարանային աւանդական միջավայրի մը մէջ, անդին՝ մանչերը նուազ լաւ արդիւնքներ կ'արձանագրեն, կ'ըսէ Ռոզըն:

«Մանչեր չեն նախընտրեր արուեստի հետեւիլ, երբ կը նախատեսեն, թէ անիկա կը վերաբերի միայն գծագրութեան, գեղանկարչութեան եւ գրելու», կ'աւելցնէ ան:

Ան յատկանշական կը նկատէ արուեստի հետեւող 60 աղջիկներու դիմաց միայն 40 մանչերու համեմատութիւնը, որովհետեւ հակառակ տնտեսական անկումին, արհեստաւորներու եւ ստեղծագործութեան վրայ հիմնուած ճարտարարուեստի մարգերու համար աշխատանքային առիթները բազմաթիւ են:

Օֆսթետ կը նշէ, թէ անոնք, որոնք լաւ արդիւնքներ կ'արձանագրեն արուեստի մէջ, ատակ են անկախ աշխատելու եւ ցուցաբերելու շարք մը կարողութիւններ, որոնք բարձր կ'արժեւորուին գործատէրերու կողմէ:

Օֆսթետի տեղեկագիրը նաեւ մտահոգութեամբ կը նշէ «սահմանափակ» կարելիութիւնները նախակրթարանի եւ երկրորդականի մէջ արուեստի արհեստավարժ ուսուցիչներու ասպարէզին յարատեւ զարգացումին:

Շատեր ըսած են, թէ ուսուցիչներու պատրաստութեան յատուկ դասընթացքներ չեն օգնած արուեստը լաւ ձեւով դասաւանդելու:

Իսկ թանգարաններ կամ արուեստի պատկերասրահներ այցելելը հազուադէպ իրադարձութիւն եղած է արուեստի բոլոր աշակերտներուն համար:

Տեղեկագիրը նաեւ կ'աւելցնէ, թէ նման այցելութիւններ անմիջական ներգործութիւն ունեցած են աշակերտներուն ձգտումներուն եւ իրագործումներուն վրայ

Բարձր մակարդակ պահուած է այն դպրոցներուն մէջ, որոնք բացուած են հաւաքականութեան եւ արուեստը դուրս բերած են դասարանի սահմաններէն, կ'ըսէ Օֆսթետ.



Այս գրասենեակը դպրոցներուն կը յանձնարարէ արուեստի բոլոր աշակերտներուն առիթ ընծայել աշխատելու արուեստի պատկերասրահի մը մէջ կամ արուեստագէտի մը հետ:

Դպրոցներ շատ աւելի մեծ ճիգ պէտք է թափեն հրապարակաւ ցուցադրելու աշակերտներուն գործերը, իսկ պետութիւնը պարտաւոր է հիմնել ազգային պատկերասրահ մը՝ նուիրուած անգլիացի մանուկներուն ստեղծագործական իրագործումներուն ցուցադրութեան:

Մանուկներու նախարար Սառա ՄքՔարթիֆրայ կ'ըսէ. «Արուեստը, արհեստը եւ ձեւագծումը ներառուած են կրթական ծրագիրին մէջ, բոլոր մակարդակներու վրայ: Կարեւոր է, որ անոնք ուսուցանուին կենսունակ ձեւով»:

«Գծագրութեան արշաւի նման հետաքրքրական նախաձեռնութիւններ կրնան օգնել բարձրացնելու մակարդակը ոչ միայն արուեստի մէջ, այլ նաեւ՝ ձեւագծումի եւ այլ նիւթերու»:

«Կայ այն առասպելը, թէ արուեստը յաւելեալ ընտրանք մըն է, սակայն պարզապէս այսպէս պէտք չէ ըլլայ: Ստեղծագործական ձեւով մտածել սորվիլը եւ գաղափարներ արտայայտելն ու երեւակայութիւնը օգտագործելը իրականութեան մէջ ամէնէն կարեւոր կարողութիւններն են, զորս պէտք է սորվի աշակերտը, եւ որոնց կարիքը ունի իր չափահաս կեանքին ամբողջ ընթացքին», կ'եզրակացնէ ան:

Պատրաստեց Լ. ԿԻՒԼՈՅԵԱՆ - ՍՐԱՊԵԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ

Սուրիական թղթոսկի	32,00	32,25
Քուէյթեան տինար	5185	5210
Յորդանանեան տինար	2100	2125
Պահրէյնեան տինար	3955	3980
Ա. Մ. Էմիրութեանց տիրհամ	407	409
Քաթարեան ռիալ	410	412
Սէուտական ռիալ	398	400
Օմանեան ռիալ	3865	3890
Եգիպտական կինէ	265	275
Անգլիական սթերլին	2440	2450
Զուիցերիական ֆրանք	1375	1385
Թրքական լիրա	966	976
Ճափոնական եէն	15,45	15,65
Ամերիկեան տոլար	1501	1514
Քանատական տոլար	1283	1293
Աւստրալիական տոլար	1183	1193
Եւրօ	2092	2102

●ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	331000	351000
Իրանեան մէկ ոսկի	321000	341000
Օսմանեան մէկ ոսկի	296000	316000
Մեքսիքական փեսոս	1,681,000	1,701,000
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	44,435,000	44,635,000
Մէկ օնս ոսկի ($)	928	929
Մէկ օնս արծաթ ($)	13,35	13,40

●Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.

Եւրօ	1,4000	1,4005
Քանատական տոլար	1,1610	1,1615
Զուիցերիական ֆրանք	1,0850	1,0855
Ճափոնական Եէն	95,85	95,90
Մէկ սթերլին	1,6385	1,6390

●Մէկ տոլար **360** դրամ

ԼՈՒՄԱՅԱՓՈԽ ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ: ՀԵՌ. 01/252852

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ *ԴԱՄԱՍԿՈՍ*

ՄԱՐՏԻՐՈՍ ԱՐԻՍԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 5 յուլիս 2009-ին, Դամասկոսի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

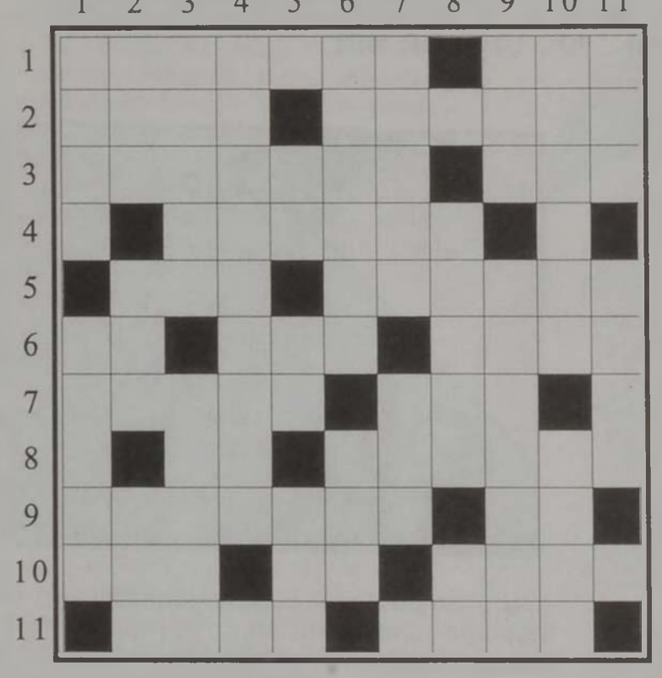
ՍԱՀԱԿ ՃԸՂԱԼԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 5 յուլիս 2009-ին, Նոր Մարաշի Սրբոց Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՄԿՐՏԻՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆի մահուան Ա. տարելիցին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 5 յուլիս 2009-ին, Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

«ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ»
ՊԷՅՐՈՒԹ. ԼԵՌՆԱԼԻԲԱՆԱՆ ԵՒ ՊԵՔԱՍ՝ 94.7 FM
ԱԼԻՔԻ ՎՐԱՅ. ՀԻՒՍԻՍ՝ 95 FM ԱԼԻՔԻ ՎՐԱՅ
www.voiceofvan.net

ԺԱՄԱՆՑ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7220



ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Մոմակալ - Մատակ ձի:
2. Քաջահաւ - Արաբական մայրաքաղաք:
3. Վայասաց, եղերամահ - Ճամբայ:
4. Իգական օտար անուն:
5. Քայլաչափ - Ինքնաբոյս:
6. Կրկնուած բաղաձայններ - Իգական օտար անուն - Փայլ:
7. Առանց աղի - Դասակարգ:
8. Ռուսերէն՝ այո՛ - Ըղձալ, փափաքիլ:
9. Քրիստոսի աշակերտ - Դրկից գիրեր:
10. Ֆրանսական քաղաք - Կրկնուած բաղաձայններ - Երկսայրի տապար:
11. Սաստիկ ցեխ - Բարունակ:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Արական օտար անուն - Անուշաբոյր բոյս:
2. Ծուռ գամ - Նպատակ, մտադրութիւն:
3. Առնապգեստ - Ադամ օտարացած:
4. Դերենիկ Դեմիրճեանի ծննդավայրը:
5. Ձայնանիշ - Տարիք - Մխացող ածուխ:
6. Հայ նահապետ - Ռուսիոյ կայսր:
7. Փայտատ - Մորթային բիծ:
8. Բեւեռաքաշ - Սպաներէն՝ այո՛:
9. Բանախօսութիւն - Կոճկորակ, դանդուռ:
10. Պնակի մէջ դնել - Սնտուկ:
11. Կարասի - Ծոիլ, թեքիլ:

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

	7			6				8
9					7	1	6	
2			5	8				
		6				5		
		3		2	8			
1					9	6		2
7							1	
	8	9		1				
				3			5	9

Հորիզոնական եւ ուղղահայեաց 9 շարքերով եւ սիւնակներով (9x9) կազմուած գծացանցը բաղկացած է իւրաքանչիւրը 9 քառակուսի հաշուող 9 բաժիններէ (3x3): Բացառումի սկզբունքին կիրառումով իւրաքանչիւր քառակուսիի մէջ թուանշան մը զետեղել՝ այնպէս մը, որ հորիզոնական իւրաքանչիւր շարք, ուղղահայեաց իւրաքանչիւր սիւնակ եւ 9 քառակուսիներուն իւրաքանչիւր բաժին ունենայ 1էն 9 թուանշանները՝ իւրաքանչիւր թուանշան միայն *մէկ անգամ* գործածուելու պայմանով: Այլ խօսքով՝ *ոչ մէկ պարագայի* արտօնուած է թուանշան մը կրկնել միեւնոյն շարքին, սիւնակին եւ բաժինին մէջ: Սկսելու համար՝ կարգ մը թուանշաններ իրենց ճշգրիտ քառակուսիներուն մէջ զետեղուած են:

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՑԻ ԽԱՂԵՐՈՒՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7219



ՍՈՒՏՈՔՈՒ

6	1	5	9	7	2	3	4	8
4	3	8	6	1	5	9	2	7
9	7	2	8	4	3	6	1	5
2	9	3	5	8	4	1	7	6
7	4	1	2	6	9	5	8	3
5	8	6	1	3	7	2	9	4
1	2	4	7	5	6	8	3	9
8	5	7	3	9	1	4	6	2
3	6	9	4	2	8	7	5	1

Ի՞նչ Կրսեն ԱՍՏՂԵՐԸ

ԽՈՑ **(21 *Մարտէն* 20 *Ապրիլ*)**

Դուք կարողութիւնը ունիք լաւ ծեւով կազմակերպելու ձեր աշխատանքները փոխանակ անգործութեան մատնուած ծանծրոյթ զգալու:

ՑՈՒԼ **(21 *Ապրիլէն* 21 *Մայիս*)**

Ամուսնացած անձեր պէտք է ունենան իրենց յատուկ տեսակէտը եւ գործելակերպը, որպէսզի գիրար լաւ հասկնան եւ առօրեան ընթանայ բնական:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ **(22 *Մայիսէն* 21 *Յունիս*)**

Ձեր գործունէութեան դադար մը տուէք պարբերաբար, որպէսզի տկարութիւն կամ թուլութիւն չունենաք յառաջիկայի ձեր գործերը դասաւորելու:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ **(22 *Յունիսէն* 23 *Յուլիս*)**

Եթէ ձեր աշխատանքներուն ընթացքին պէտք ունենանք նորութիւն մը ստուգելու, դիմեցէք ճիշդ անձին եւ լաւ մտիկ ըրէք անոր խորհուրդները:

ԱՌԻՒԾ **(24 *Յուլիսէն* 23 *Օգոստոս*)**

Եթէ ձեր շրջապատին մէջ ունիք շատախօս կամ ամէն հարցի միջամուխ եղող անձ մը, հեռացէք անկէ եւ աշխատեցէք ազատ մթնոլորտի մէջ:

ԿՈՅՄ **(24 *Օգոստոսէն* 23 *Սեպտեմբեր*)**

«Աչքէ հեռու, սրտէ հեռու» կ'ըսէ առածը. ոմանց համար այս խօսքը ճիշդ է, բայց ձեզի համար ճիշդ հակառակը: Եթէ կարօտը ունիք անձի մը, հեռաձայնեցէք անոր կամ այլ ձեւով կապ հաստատեցէք:

ԿՇԻՌ **(24 *Սեպտեմբերէն* 23 *Հոկտեմբեր*)**

Եթէ չէք կրնար տնտեսական ձեր վիճակը լաւ ձեւով դասաւորել, դիմեցէք անձի մը, որ այս մարգին մէջ կրնայ օգտակար ըլլալ ձեզի:

ԿԱՐԻՃ **(24 *Հոկտեմբերէն* 23 *Նոյեմբեր*)**

Ունիք գօրաւոր նկարագիր, եւ երբ խօսիք, ոմանք կը վախնան պատասխանելու ձեզի: Այնպէս մը ըրէք, որ այդպիսիները սխալ կարծիք չունենան ձեր նկատմամբ:

ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ **(24 *Նոյեմբերէն* 21 *Դեկտեմբեր*)**

Դադար մը տուէք ձեր աշխատանքներուն եւ հանգըստացէք, որպէսզի կարենաք շարունակել ձեր աշխատանքները եւ իրագործել նոր ծրագիրներ:

ԱՅԾԵԼՁԻՒՐ **(22 *Դեկտեմբերէն* 20 *Յունուար*)**

Եթէ յոգնած էք, ըսէք եւ հանգստացէք: Այս օրերուն արձակուրդի համար կը պատրաստուին շատեր: Դուք եւս մտածեցէք այդ մասին: Օրը կ'օգնէ ձեզի:

ԾՈՎԱՆՈՑՇ **(21 *Յունուարէն* 19 *Փետրուար*)**

Վիճաբանութեան մէջ խիստ կամ կոդմնակալ մի ըլլաք, կրնաք լսել կարծիք մը, որ կրնայ ձեզ անակնկալի բերել: Դիւանագէտ եղէք որոշ չափով:

ՁՈՒԿ **(20 *Փետրուարէն* 20 *Մարտ*)**

Ձգտումը ունիք շուտով դատելու կամ դատապարտելու մէկը. Ասիկա ճիշդ կեցուածք մը չէ «Հազար չափէ մէկ կտրէ». կ'ըսէ իմաստուն խօսքը.

50 ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ

1959 -2009 *3 Յունիս*

ԱՐՁԱԳԱՆԳ ՆՈՐ ԱՏԱՆԱՅԷՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԲԳԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐԸ

Ազգային Աբգարեան վարժարանի մանկապարտէզի վկայաբաշխութեան հանդէսը տեղի ունեցաւ 21 յունիսի կիրակի երեկոյեան ժամը 6:30 - 8,30, ծնողներու եւ կրթասէր ազգայիններու հոծ բազմութեան մը ներկայութեան:

Գեղարուեստական ճոխ յայտագրի մը գործադրութենէն ետք, 34 փոքրիկ շրջանաւարտ-շրջանաւարտուհիներ՝ թաղին ծխատէր քահանայ հօր՝ Արշէն Աշըգեանի Թաղական խորհուրդի ատենապետ Յարութիւն Պէօյիւքեանի ձեռամբ ստացան իրենց վկայականները:

Կարօ Գանթարճեան կարդաց տնօրէնութեան տեղեկագիրը որմէ ի յայտ եկաւ, որ անցնող կրթաշրջանին մանկապարտէզի բաժինը ունեցած է 136 սան-սանուհիներ, իսկ ուսուցչական կազմը կը բաղկանար 4 փորձառու ուսուցչուհիներէ:

Հինգշաբթի, 25 յունիսի երեկոյեան ժամը 8:00-11:00, տեղի ունեցաւ նախակրթարանի բաժինին վկայաբաշխութեան պտղաստեղան-հանդէսը, որուն անձամբ ներկայ էր հանդէսին հովանաւոր եւ թեմի առաջնորդական փոխանորդ Յարութիւն Ա. քհյ. Կէպէնլեան:

Գործադրուեցաւ գեղարուեստական խնամեալ յայտագիր մը, աւարտական կարգի սան-սանուհիներուն եւ վարժարանի երգչախումբին ու պարախումբին կողմէ: Այս առթիւ յաջողապէս ներկայացուեցաւ նաեւ զուարթ տրամախօսութիւն մը:

Վարժարանի կրթական կեանքին շուրջ խնամեալ տեղեկագիր մը կարդաց Կ. Գանթարճեան՝ տալով վիճակագրական հակիրճ տեղեկութիւններ աշակերտութեան եւ ուսուցչական կազմի մասին: Վարժարանը, անցնող կրթաշրջանին, ունեցած է 337 սան-սանուհիներ, որոնցմէ 201 նախակրթարանի բաժինին եւ 136 մանկապարտէզի բաժինին մէջ՝ արձանագրելով աշակերտութեան թիւի յաւելում մը նախորդ կրթաշրջանին բաղդատմամբ:

Անցնող կրթաշրջանին վարժարանին մէջ յաջողապէս կիրարկուած է Ուսումնական խորհուրդի նոր կրթական ծրագիրը:

Կ. Գանթարճեանի «Հուսկ բանք»էն ետք, տեղի ունեցաւ վկայաբաշխութիւնը, որուն ընթացքին 16 շրջանաւարտ-շրջանաւարտուհիներ՝ առաջնորդական փոխանորդ հօր եւ Թաղական խորհուրդի ատենապետին ձեռքէն ստացան իրենց նախակրթութեան վկայականները՝ արժանանալով հանդիսականներու խանդավառ ծափերուն:

Այդպիսով, Ազգային Աբգարեան վարժարանը, իր 1958-59 ուսումնասիրական շրջանը կը փակէ մանկապարտէզի եւ եւ նախակրթարանի բաժիններէն վկայուած 50 շրջանաւարտ-շրջանաւարտուհիներու պատկառելի հունձքով մը:

Ի տես Ազգային Աբգարեան վարժարանի կրթական վերելքին, մեր ուրախութիւնը յայտնելով, նորանոր յաջողութիւններ կը մաղթենք թաղիս լոյսի օրրանը հանդիսացող այս օգտաշատ կրթարանին:

ՆԵՐԿԱՅ ՄԸ

22 յունիս 1959

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵՍԸ
ԹՈՒՆԱՒՈՐ ՊԱՂՊԱՂԱԿ
ՎԱՃԱՌՈՂԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՒ
ԱՔՔԱՈՒԻ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑԸ ԿՆՔՈՒԵՑԱՒ

ՕԴՈՒԺԸ ԳՆԴԱՑԻՐԻ ԲՌՆԵՑ ՈՒՐՈՒՊԱ ԱՄՐՈՑԸ

Պէյրութի բոլոր շրջանակներուն մէջ խոր հետաքրքրութիւն եւ յուզում ստեղծեց թունաւոր պաղպաղակի հարցը: Ինչպէս գրած էինք երէկ, Ժտէյտէի եւ Անթիլիասի միջեւ 110 անձեր թունաւորուած են եւ՝ հիւանդանոց փոխադրուած:

Ներքին գործոց նախարարը քննութիւններու հրահանգ տուած ըլլալով, Շրջուն ջոկատի ոստիկանները երէկ ձերբակալեցին պաղպաղակ ծախողը՝ Ղազի Խաթթար հասան, որ յանձնուեցաւ Ժտէյտէի ոստիկանութեան:

Անոր քամնոնեթը, ինչպէս սառնարանն ու գործիքները գրաւուեցան:

Միւս կողմէ, առողջապահութեան նախարարութիւնը պարտականութիւն տուաւ Մեթնի դատական բժիշկ տոքթ. Րոպեր Սաատէին՝ այցելելու Տորայի եւ Պէյրութի երեք հիւանդանոցներուն մէջ գտնուող զոհերուն եւ մանրամասն տեղեկագիր մը ներկայացնել արկածին մասին:

Պէյրութի մէջ ոստիկանութիւնը խուզարկեց Աքքաուիի աշխատանոցը, ուրկէ Ղազի Հասան կ'առնէր պաղպաղակը: Ոստիկանները տեսան, թէ աշխատանոց կոչուածը աղտոտութեան բոյն մըն է եւ կը գտնուի Շոճիներու անտառի վերջակէտին վրայ: Պաղպաղակը հոն կը պատրաստուի կասկածելի արտադրութիւններով, առանց որեւէ հակակշռի եւ առողջապահական ողբալի պայմաններու ներքեւ:

Աշխատանոցը կնքուեցաւ եւ սառնարանին մէջ գտնուող ապրանքը գրաւուեցաւ: Նմուշներ ղրկուեցան Հանրային առողջապահական կեդրոնի տարրալուծարան՝ քիմիական եւ մանրէաբանական անհրաժեշտ քննութիւններու համար:

Ժտէյտէի դէպքը անհրաժեշտ կը դարձնէ սննդանիւթերու հակակշռի կարեւոր հարցը: Այս հակակշիռը երբեք գոյութիւն չունի Պէյրութի մէջ:

AZTAG
MEDIA
www.aztagmedia.com

ՕԴԵՐԵՒՈՅԹ ՈՒՐԲԱԹ, 3 ՅՈՒԼԻՍ 2009 - *ՊԷՅՐՈՒԹ*

կ.ա. 6:00	կ.ա. 9:00	կ.ե. 12:00	կ.ե. 3:00	կ.ե. 6:00	կ.ե. 9:00
25°C	30°C	32°C	33°C	30°C	27°C

ՄԱՍՍԱՄԲ ԱՄՊՈՏ
ՑԵՐԵԿ՝ *ՋԵՐՄԱՍՏԻՃԱՆ*
ԽՈՆԱՒՈՒԹԻՒՆ՝ 33°C 47%

ԳԻՇԵՐ՝ 25°C 53%

ՃԱՏՐԱԿ

ԼԷՈՆԱՐ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆԻ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄՐՑԱՇԱՐՔԻՆ

Ռուսահայ Լէոնար Մելքոնեան (71 տարեկան), որ իր մասնակցութիւնը բերաւ Փսքովի մէջ (Ռուսիա) տեղի ունեցած ճատրակի 6-րդ միջազգային մրցաշարքին, յաջողեցաւ բաւական տպաւորիչ արդիւնք արձանագրել եւ առաւելագոյն 9 կէտէն 6,5 կէտ ապահովելով հանդիսանալ երկրորդ:

Ան միայն կէս կէտով ետ մնաց տիտղոսին տիրացած ռուս Վալենթին Վլասովէն:

38 ճատրակ խաղացողներ իրենց մասնակցութիւնը բերին այս մրցաշարքին:

«ԵՈՒՐՈՓԱ ԼԻԿ»

ԲԱՆԱՆՑ ԵՐԵՒԱՆ - ՍԻՐՈՔԻ ՊՐԻԺԵԿ՝ 0-2

«Եուրոփա Լիկ»ի (նախկին Եու. է. էֆ. Ա.ն) զտումի Ա. հանգրուանի երթի մրցումներուն ծիրին մէջ, երէկ Բանանց Երեւան 2-0 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց իր հիւրէն Սիրոքի Պրիժեկէն (Պոսնիա):

Հայկական կազմին կրած այս պարտութիւնը դժուարացուց անոր Բ. հանգրուան հասնիլը նկատի ունենալով, որ դարձին անիկա առնուազն պէտք է երեք կոլ նշանակէ մրցաշարքէն դուրս չմնալու համար:

Երէկուան մրցումին Պրիժեկի կոլերը նշանակեցին Սիլիչ (41-րդ) եւ Ռոտրիկեզ (66-րդ):

ԱՏՎՈՔԱԹ ՆՇԱՆԱԿՈՒԵՑԱՒ ՊԵԼՃԻՔԱՅԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲԻ ՄԱՐԶԻՉ

Պելճիքայի ֆութպոլի ֆետերասիոնը պաշտօնական հաղորդագրութեամբ մը յայտարարեց, որ Զենիք Ս. Փեթերսպուրկի այժմու մարզիչ հոլանտացի Տիք Ատվոքաթ նշանակուեցաւ երկրի ֆութպոլի ազգային խումբի մարզիչ:

Սակայն ֆետերասիոնին մէկ պատասխանատուն աւելցուց, որ ան իր նոր պաշտօնը պիտի ստանձնէ 1 յունուար 2010-ին նկատի ունենալով, որ մինչեւ այս տարուան դեկտեմբերի աւարտը պայմանագրութիւն մը ստորագրած է ռուսական ակումբին հետ:

61 տարեկան Ատվոքաթ պիտի փոխարինէ Ռընէ Վանտերյքենը, որ անցեալ ապրիլին ներկայացուց իր հրաժարականը, երբ Պելճիքա յաջորդական երկու պարտութիւն կրեց:

Նշենք, որ նախապէս Ատվոքաթ յաջողած է լաւ արդիւնք արձանագրել Հոլանտայի ֆութպոլի ազգային խումբին հետ, ինչպէս նաեւ Փ. Ս. Վ. Այնտհովընի եւ Ռէյնճըրզի հետ:

ՉԵԼՍԻԻ եւ Իտալիոյ ֆութպոլի ազգային խումբի նախկին միջնապահ Ռոպերթօ Տի Մաթէօ նշանակուեցաւ Ուեսթ Պրոմուիչի (Ա. դասակարգ) մարզիչ, յայտնեցին անգլիական կազմին պատասխանատուները:

Նախքան Պրոմուիչի հետ 12 ամսուան պայմանագրութիւն մը ստորագրելը, ան Գ. դասակարգի կազմերէն Միլթըն Քէյնես Տոնսի մարզիչն էր (ան յուլիս 2008-ին նշանակուած էր այս կազմին մարզիչը):

Նշենք, որ Անգլիոյ բարձրագոյն դասակարգի ախոյեանութեան 2008-2009 տարեշրջանի աւարտին, գրաւելով ընդհանուր դասաւորման վերջին դիրքը, Ալպիըն փոխադրուեցաւ Ա. դասակարգ:

ՄԻՆՉ ՇԱՐՔ ՄԸ ԱՆՈՒԱՆԻ ՎԱՐՈՐԴՆԵՐ ԱՅՍՕՐ ԿՈՒ ՏԱՆ ՄԻԱՅՑԵԼ ՄԱՄԼՈՅ ԱՍՈՒԼԻՍ ՄԸ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ 32-ՐԴ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՌԵԼԻԻՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԲԱՑՈՒՄԸ՝ ԱՅՍՕՐ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 21:00-ԻՆ

Ինչպէս ծանօթ է, 3-էն 5 յուլիսին տեղի պիտի ունենայ Լիբանանի 32-րդ միջազգային **ռելի**ն հովանաւորութեամբ Լիբանանի նախագահ զօր. Միշել Սլէյմանի եւ կազմակերպութեամբ Ա. Թէ. Սէ. էլ.ի:

Լիբանանի այս **ռելի**ին, որ Միջին Արեւելքի **ռելի**ներու ախոյեանութիւնն է, իրենց մասնակցութիւնը պիտի բերեն 41 ինքնաշարժներ:

Ինչպէս նախորդ **ռելի**ները, այս անգամ եւս Լիբանանի **ռելի**ն, որ Միջին Արեւելքի ախոյեանութեան 4-րդ հանգրուանն է, դարձեալ պիտի կատարուի մեծ հետաքրքրութեամբ նկատի ունենալով, որ անիկա տեղի պիտի ունենայ ասֆալթապատ ճամբաներու վրայ, ինչ որ վարորդներուն մօտ կը ստեղծէ յաւելեալ պայքար:

Վերջին վեց տարիներուն Լիբանանի այս **ռելի**ին տիրացած Ռոժէ Ֆըղալի դարձեալ պիտի պայքարի տիտղոսին տիրանալու համար, հակառակ անոր որ իր դէմ պիտի ունենայ բազմաթիւ ազգակիցներ, որոնց կարգին, իր եղբայրը Ապտոն, որ առաջին անգամ ըլլալով կը մասնակցի:

Վեթերան վարորդ Միշել Սալեհ դարձեալ ներկայ պիտի ըլլայ այս **ռելի**ին, մինչ ուշագրաւ պիտի ըլլայ Տումեթ Պու Տումեթի վերադարձը:

Նշենք, որ **ռելի**ին պաշտօնական բացումը տեղի պիտի ունենայ Ժունիէի քաղաքապետարանին առջեւ երեկոյեան ժամը 21:00-ին, ուրկէ վարորդներուն մեկնարկի ազդանշանը պիտի տրուի:

Այլ գետնի վրայ, այսօր, Ա. Թէ. Սէ. էլ.ի կեդրոնատեղիին մէջ (Ժունիէ) շարք մը անուանի վարորդներ պիտի տան միացեալ մամլոյ ասուլիս մը անդրադառնալով իրենց տեսած պատրաստութիւններուն:

ՌԻՊԵՐԻ. «ՊԱՅԷՐՆ ՄԻՒՆԻԽԸ Կ'ՈՒԶԵՄ ԼՔԵԼ՝ ՌԷԱԼ ՄԱՏՐԻՏԻՆ ՄԻԱՆԱԼՈՒ ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՈՎ»



Լուիս Վան Կաալ կը հետեւի Ֆրանք Ռիպերիի փորձերուն

Ֆրանսացի միջազգային յառաջապահ Ֆրանք Ռիպերի երէկ ֆրանսական «Լ'Էքիփ» մարզական օրաթերթին հետ կատարած իր հարցազրոյցին ընթացքին ըսաւ, որ Պայէրն Միւնիխը կ'ուզէ լքել, սակայն նախապայման ունենալով միանալ միայն Ռէալ Մատրիտի:

Շաբաթներէ ի վեր Ռիպերիով հետաքրքրուած Ռէալ Մատրիտ այս լուրին ի տես բնականաբար պիտի ուրախանայ, անշուշտ եթէ գերմանական կազմը համաձայն գտնուի անոր փոխանցման համար առաջարկուելիք գումարին:

Հակառակ անոր որ Պայէրն, ինչպէս նաեւ նոր մարզիչ Լուիս Վան Կաալ կը պնդեն, որ Ռիպերի ծախու չէ, որովհետեւ ան մինչեւ 2011 պայմանագրութիւն մը ստորագրած է Պայէրնի հետ, սակայն այդ բոլորը անիմաստ կը դառնան, երբ նիւթականը կը պարտադրէ ինքզինք:

Նշենք, որ Ռէալ Մատրիտի վերընտրուած նախագահ Ֆլորընթինօ Փերես ոչ մէկ ծիգ կը խնայէ զօրացնելու համար իր կազմը պարզապէս Պարսելոնայի հետ մրցակցելու համար:

ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ՝ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

● ԻՏԱԼԻՈՅ ախոյեան Ինթեր Միլանի պատասխանատուները պաշտօնական հաղորդագրութեամբ մը յայտարարեցին, որ իրենց կազմին միացուցին Ճենովայի պրազիլցի միջնապահ Թիակօ Մոթթան: 26 տարեկան Մոթթա, որ նախապէս մաս կազմած է Պարսելոնայի եւ Աթլեթիքօ Մատրիտի, չորս տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրեց իտալական կազմին հետ:

Նշենք, որ այս շաբթուան սկիզբը արժանթինցի յառաջապահ Տիեկօ Միլիթօ Ճենովայէն միացած էր Ինթեր Միլանի, մինչ Հեռնան Քրեսփօ մեկնած էր հակառակ ուղղութեամբ:

● ՍՊԱՆԱՑԻ միջազգային յետսապահ Խուանիթօ իր ակումբը Ռէալ Պեթիսը լքելով, ազատ փոխանցումով մը միացաւ Աթլեթիքօ Մատրիտի:

Աթլեթիքոյի պատասխանատուները յայտարարեցին, որ 32 տարեկան Խուանիթօ, որուն պայմանագրութիւնը Բ. դասակարգ փոխադրուած Պեթիսի հետ աւարտեցաւ նախանցեալ օր, երկու տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրեց խումբին հետ:

● ՊԱՅԷՐՆ ՄԻՒՆԻԽԻ մաս կազմող պրազիլցի վեթերան միջնապահ Ձէ Ռոպերթօ գերմանական մամուլին հետ ունեցած իր հարցազրոյցին ընթացքին ըսաւ, թէ շատ հաւանաբար ազատ փոխանցումով մը միանայ Համպուրկի:

Համպուրկ 34 տարեկան Ձէ Ռոպերթոյի երկու տարուան պայմանագիր մը առաջարկեց յաւելեալ տարի մը եւս այդ մէկը նորոգելու առաջադրանքով:

Պրազիլցի միջազգային նախկին միջնապահը կ'ուզէր մնալ Պայէրն Միւնիխի հետ, սակայն անիկա միայն մէկ տարուան համաձայնագիր մը առաջարկեց անոր:

● ՉԵԼՍԻԻ նոր մարզիչ Քարլօ Անչելոթթի իր կատարած մէկ յայտարարութեան ընթացքին ըսաւ, թէ Իտալիոյ ֆութպոլի ազգային խումբի նախկին խմբապետ Փաուլօ Մալտինի համաձայն չէ գտնուած լոնտոնեան կազմի ֆութպոլի **թեքնիք** յանձնախումբին մէջ պաշտօն մը ստանձնել: Ըստ Անչելոթթիի, 41 տարեկան Մալտինի ուզած է քիչ մը հանգիստ ընել:

ՏԻԵԹՄԱՐ ՀԱՄԱՆ ՀԵՌԱՑԱՒ ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ ՍԻԹԻԷՆ

Գերմանացի միջազգային նախկին մարզիկ Տիեթմար Համան, ինչպէս նաեւ երեք այլ մարզիկներ Տենի Միլզ, Տենի Սթարիճ եւ Տարիուս Վասել հեռացան Մանչեսթըր Սիթիէն նկատի ունենալով, որ անոնց նոր պայմանագրութեան առաջարկ չներկայացուեցաւ խումբին կողմէ:

Նշենք, որ այժմ Մանչեսթըր Սիթիի նոր սեփականատէրն է միլիառատէր շէյխ Մանսուր Պըն Զայետ Նահիանը:

Համան, որ երեք տարի առաջ Պոլթընէն միացաւ Սիթիի, անցեալ տարեշրջանին վիրաւոր ըլլալով ընդհանրապէս դաշտ չներկայացաւ: Ան մաս կազմած է նաեւ Լիվըրփուլի:

Ներկայիս Սիթի շատ մօտէն հետաքրքրուած է շատ մը մարզիկներով եւ այժմ բանակցութիւններ կը կատարէ անոնց ակումբներուն հետ:

Կ'ակնկալուի, որ յառաջիկայ շաբաթասկիզբին կարգ մը մարզիկներ պաշտօնապէս ստորագրեն Սիթիի տոմարներուն վրայ:

ATELIER D'ARTի

16-ՐԴ ԳԵՂԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ

Հովանաւորութեամբ՝ արուեստագէտ Յարութիւն Թորոսեանի

● *Երէց աշակերտներու գեղանկարչական ցուցահանդէս*

Բացում՝ այսօր՝ ուրբաթ, 3 յուլիս 2009-ին, կէսօրէ ետք ժամը 5:00-ին:

Ծանօթ.- Ցուցահանդէսը կը շարունակուի մինչեւ շաբաթ, 4 յուլիս 2009:

● *Պատանի աշակերտներու գեղանկարչական ցուցահանդէս*

Բացում՝ շաբաթ, 11 յուլիս 2009-ին, կէսօրէ ետք ժամը 5:00-ին:

Վայր՝ ATELIER D ART, Պուրճ Համուտ, «Սարդարապատ» շէնք, 2-րդ յարկ: Հեռ. 03-903063 եւ 01-268944:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԼՈԹՕ

Թիւ 688 վիճակածգութեան շահող թիւերն են
9 13 26 27 38 42 լրացուցիչ թիւ՝ 1

ZEED 2 ՅՈՒԼԻՍ 2009

52091	25,000,000
2091	450,000
091	45,000
91	4,000

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ ՇԱՀՈՂ ԹԻՒԵՐՆ ԵՆ

02-07-2009

1	5,000 լ.ո.
91	10,000 լ.ո.
373	20,000 լ.ո.
0410	40,000 լ.ո.
5152	40,000 լ.ո.
0571	100,000 լ.ո.
0796	100,000 լ.ո.
1686	200,000 լ.ո.
5214	300,000 լ.ո.
52040	1,000,000 լ.ո.
00672	1,000,000 լ.ո.
08906	1,000,000 լ.ո.
46768	2,000,000 լ.ո.
18410	2,000,000 լ.ո.
28674	4,000,000 լ.ո.
37385	4,000,000 լ.ո.
15629	8,000,000 լ.ո.
20423-B	120,000,000 լ.ո.
20423-A	12,000,000 լ.ո.
15101-B	60,000,000 լ.ո.
15101-A	6,000,000 լ.ո.

ԹԵՆԻՍ. ՈՒԻՄՊԼԻՏՐՆԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ԱՂՋԿԱՆՑ ԱԻԱՐՏԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄԸ՝ ՈՒԻԼԻԱՄՋ ՔՈՅՐԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵԻ



Վինըս Ուիլիըմզ



Սերենա Ուիլիըմզ

Երէկ տեղի ունեցան Ուիմպլտընի թենիսի կրաս շլեմի միջազգային մրցաշարքի աղջկանց կիսաւարտականի մրցումները:

Նախքան մանրամասնութիւններուն անցնիլը, նշենք, որ այսօր տեղի պիտի ունենան տղոց կիսաւարտականի մրցումները: 2-րդ դասուած Ռոժէ Ֆետերեր (Զուիցերիա) իր դէմ պիտի ունենայ Թոմի Հաասը (Գերմանիա, 24-րդ), իսկ էնտի Ռոտիք (Մ. Ն., 6-րդ) էնտի Միւրէյը (Անգլիա, 3-րդ):

Աղջկանց կիսաւարտականի մրցումները եղան ի նպաստ ամերիկացի Ուիլիըմզ քոյրերուն, որոնք պարտութեան մատնեցին իրենց ռուս մրցակիցները

3-րդ դասուած Վինըս 6-1 եւ 6-0 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնեց մրցաշարքին քիւ 1 դասուած Տինարա Սաֆինան, իսկ 2-րդ դասուած Սերենա բաւական մը պայքարելէ ետք 6-7, 7-5 եւ 8-6 արդիւնքով պարտութեան մատնեց էլենա Տեմենթիեւան (4-րդ):

Նշենք, որ այս մրցաշարքին գծով չորրորդ անգամ ըլլալով է, որ Ուիլիըմզ քոյրերը աւարտականին իրարու դէմ յանդիման կու գան:

Վինըս, որ ութերորդ անգամ ըլլալով կը հասնի աւարտական, ցարդ հինգ անգամ տիրացած է տիտղոսին: Իսկ Սերենա հինգերորդ անգամ ըլլալով կը հասնի աւարտական:

ՄՈՅԱ ՄԻԱՑԱՒ ՎԱԼԵՆՍԻԱՅԻ

Վալենսիա երէկ պաշտօնական հաղորդագրութիւն մը հրապարակելով յայտարարեց, որ իր կազմին միացուց Մայորքայի բերդապահ Միկել Անխել Մոյան: 25 տարեկան Մոյա չորս տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրեց իր նոր ակումբին հետ:

Ըստ սպանական մամուլին, անոր փոխանցման համար Վալենսիա վճարեց 5 միլիոն եւրօ: Եթէ ան յաջողի լաւ ներկայացումներ կատարել, Մոյա պիտի ստանայ յաւելեալ 1 միլիոն եւրօ:

Նշենք, որ ակումբին պատմութեան մէջ անիկա այդքան գումար չէ վճարած բերդապահ մը իր կազմին միացնելու համար:

ՄԱՆՏԻԱ ՆՇԱՆԱԿՈՒԵՑԱՒ ՌԱՍԻՆԿԻ ՄԱՐԶԻՉ

Ռասինկ Սանթանտերի պատասխանատուները յայտարարեցին, որ Խուան Քարլոս Մանտիա նշանակուեցաւ ակումբի նոր մարզիչ փոխարինելով Խուան Ռամոն Լոփես Մունիսը, որ խումբը լքելով միացաւ Մալակայի:

42 տարեկան Մանտիա, որ մարզիչի իր ասպարէզին սկսաւ Ռէալ Մատրիտի կրտսերներու կազմին հետ, անցեալ տարեշրջանին իր խումբին հերքուլեսի հետ ձախողեցաւ Բ. դասակարգէն Ա. դասակարգ բարձրանալ:

Ան առաջին անգամ ըլլալով Ա. դասակարգի խումբի մը մարգիչ կը նշանակուի:

2008-2009 տարեշրջանի աւարտին Ա. դասակարգ բարձրացած սպանական էքսերես խումբի մարգիչ էսթեպան Վիկօ լքեց իր կազմը, երբ համաձայնութեան չկրցաւ գալ ակումբին պատասխանատուներուն հետ:

Ան անցեալ տարեշրջանին յաջողեցաւ ակումբի ֆութպոլի պատմութեան մէջ կարեւոր էջ մը բանալ, երբ էքսերես առաջին անգամ ըլլալով բարձրացաւ Ա. դասակարգ:

ՀԵՀՈՄ ՀԵՀՈՄ

ՀՈԳԵՒՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԵԱՆ ՊԱՀԵՐ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ուրախութեամբ կը յայտարարենք, թէ երկրորդ տարին ըլլալով, Հայ եկեղեցւոյ համալսարանական ուսանողներու միութեան ՀԵՀՈՄ-ի վարչութիւնը, գործակցութեամբ կաթողիկոսարանի Քրիստոնէական դաստիարակութեան բաժանմունքին, կազմակերպած է «Հոգեւոր խորհրդածութեան պահեր հայ երիտասարդութեան համար»:

Խորհրդածութիւնները կ'առաջնորդեն Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան միաբան հայրերը՝ կատարելով Սուրբ գրային մեկնաբանութիւնները:

Հանդիպումները պիտի սկսին ուրբաթ, 3 յուլիսին, եւ պիտի շարունակուին ամէն ուրբաթ օրերը, երեկոյեան ժամը 8:00-ին, ՀԵՀՈՄ-ի կեդրոնատեղիին մէջ, Անթիլիասի մայրավանքին մէջ:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՏԱՒՈՒԹՕՂԼՈՒ. «ԹՈՒՐՔԻԱ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆ-ՌՈՒՍԻԱ ՈՒԺԱՆԻՒԹԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԵՆԷՆ ԱՆՀԱՆԳՍՏԱՑԱԾ Չ'Է»



Տաւուբօղլու

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Ահմեթ Տաւուբօղլու յայտարարեց, որ Թուրքիա անհանգստացած չէ Ազրպէյճանի եւ Ռուսիոյ միջեւ մերձեցումէն:

Տաւուբօղլու յայտնեց, որ «մեր որեւէ դրացիներուն միջեւ երկկողմանի յարաբերութիւնները անհանգստութիւն պատճառող բան մը չենք նկատեր: Ընդհակառակն կը հաւատանք, որ մինչ մեր դրացիներուն միջեւ յարաբերութիւնները կը զարգանան, հասարակաց շահերու շրջանակները պիտի ընդլայնին»:

Ան ըսաւ, թէ Թուրքիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ ուժանիւթի մարզին մէջ մօտեցումները իրարու այլընտրանքներ չեն: «Ազրպէյճանի հետ մեր յարաբերութիւնները խոր արմատներ ունին եւ այդ յարաբերութիւնները այլ երկիրներու հետ յարաբերութեանց այլընտրանք չեն», ըսաւ Տաւուբօղլու:

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարը յայտնեց, որ Ռուսիոյ հետ իր երկրին յարաբերութիւնները հիմնուած են բազմաշերտ գործընկերութեան վրայ:

Ռուսիա երկուշաբթի օր Եւրոպական Միութեան զօրակցութիւնը վայելող «Նապուքօ» ծրագիրին գլխաւոր աղբիւրը նկատուող ազրպէյճանական կազի մատակարարումը ապահովելով ծանր հարուած մը հասցուց այդ ծրագիրին:

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ՔՈՐԷԱ ԿԱՐՃ ՀԱՍՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԵՐԿՈՒ ՀՐԹԻՌՆԵՐ ՓՈՐՁԱՐԿԵՑ



Հարաւային Քորէայի պաշտպանութեան նախարարութիւնը յայտնեց, որ Հիւսիսային Քորէա երէկ կարճ հասողութեամբ երկու հրթիռներ փորձարկեց, քայլ մը, որ կը վատթարացնէ Փիոնկիանկի հիւլէական վերջին փորձարկումներէն եւ ՄԱԿ-ի պատժամիջոցներէն ետք ստեղծուած լարուածութիւնը:

Հարաւային Քորէայի պաշտպանութեան նախարարութենէն պաշտօնատար մը յայտնեց, որ հրթիռները արձակուած են երէկ կէսօրէ ետք արեւելեան ծովափին վրայ գտնուող Վոնսան քաղաքէն: Անոնց հրթիռներուն տեսակը չբացայայտեց, սակայն «Եոնհափ» լրատու գործակալութիւնը յայտնեց, որ անոնք ցամաքէ նաւ արձակուող հրթիռներ էին:

Հիւսիսային Քորէա նախապէս իր արեւելեան ծովափին մօտ գտնուող ջուրերուն մէջ մինչեւ 10 յուլիս նաւարկումը արգիլած էր, ինչ որ հրթիռներու փորձարկումի նախապատրաստութիւն նկատուած էր:

Հարաւային Քորէայի արտաքին գործոց նախարար Եու Միունկ Հուան «Էսոշիէյթըտ Փրես» լրատու գործակալութեան յայտնեց, որ «կը նախատեսէինք, որ անոնք որեւէ պահու կարճ հասողութեամբ հրթիռներ պիտի արձակեն: Ասիկա լաւ նշան մը չէ, որովհետեւ իրենց զինուորական ուժը կը ցուցադրեն»:

ԻՐԱՆԻ ԲԱՐԵԿԱՐԳՉԱԿԱՆՆԵՐԸ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՐԳԸ ԱՊՕՐԻՆԻ ԿԸ ՆԿԱՏԵՆ

Իրանի նախկին նախագահը իր ծայնը միացուց նախագահութեան բարեկարգչական թեկնածու Միր Հոսէյն Մուսաւիի եւ իրանեան կառավարութիւնը ամբաստանեց վերջին ընտրութիւններուն ընթացքին իր ժողովուրդը յուսախաբ դարձնելու յանցանքով. ան նաեւ դատապարտեց յետընտրական բողոքի ցոյցերուն ճնշումը:

Մուսաւի չորեքշաբթի օր իր կայքէջին վրայ երկարաշունչ յայտարարութեան մը մէջ յայտնեց, որ Իրանի կառավարութիւնը ապօրինի կը նկատէ, եւ պահանջեց, որ քաղաքական բանտարկեալները ազատ արձակուին նշելով, որ Իրանի կառավարութիւնը պէտք է ընտրական բարեփոխումներ կատարէ եւ մամլոյ ազատութիւնները պաշտպանէ:

Նախկին նախագահ Մոհամետ Խաթեմի քննադատեց բողոքի բիրտ ցոյցերէն ետք տիրող «թունաւոր ապահովական կացութիւնը»: Ան Իրանի ղեկավարութիւնը ամբաստանեց «ժողովուրդին եւ ժողովրդավարութեան դէմ թաւշեայ յեղաշրջում» մը կատարելու յանցանքով, իսկ Մուսաւի ըսաւ, թէ ցուցարարներուն դէմ կառավարութեան կիրարկած ճնշումը «յեղաշրջման համազօր» է:

Միւս կողմէ, ըստ հինգշաբթի օր լոյս տեսած պետական օրաթերթի մը, Իրանի ոստիկանապետ զօր. Իսմայիլ Ահմետի Մողատտամ յայտնած է, որ բողոքի ցոյցերուն ընթացքին 20 զոհ արձանագրուած է: Ան ըսած է, թէ ոստիկանութիւնը 1032 անձեր ձերբակալած է, որոնց մեծամասնութիւնը ազատ արձակուած է աւելցնելով, որ բախումներու ընթացքին 500 ոստիկաններ վիրաւորուած են:

ՌՈՒՍԻԱ ԹՈՒՐՔԻԱՆ ԿԸ ՀՐԱՒԻՐԷ «ՆԱՊՈՒՔՕ»Ի ՄՐՑԱԿԻՑ ԾՐԱԳԻՐԻՆ ՄԱՍ ԿԱԶՄԵԼՈՒ



Ելլտըզ

Ռուսական լրատու գործակալութիւնները հաղորդեցին, որ Ռուսիա Թուրքիան հրաւիրած է դէպի Եւրոպա բնական կազի փոխադրութեան «Սաուք Սթրիմ» ծրագիրին մաս կազմելու

Թրքական բնական հարստութեանց եւ ուժանիւթի նախարար Թաներ Ելլտըզ, որ աշխատանքային այցելութեամբ Ռուսիա կը գտնուի, հանդիպում ունեցաւ Ռուսիոյ փոխվարչապետ Իկոր Իվանովիչ Սեչինի հետ: Հանդիպումէն ետք Սեչին եւ Ելլտըզ միացեալ մամլոյ ասուլիս մը տուին:

Պատասխանելով «Սաուք Սթրիմ» խողովակաշարի ծրագիրին մէջ Թուրքիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ գործակցութեան մասին հարցումի մը Սեչին ըսաւ. «Թուրքիոյ գործակցութիւն կ'առաջարկեմ: Թուրքիոյ հետ երկարատեւ յարաբերութիւններ կ'ուզենք: Կը յուսանք, որ թրքական կողմը մեր առաջարկը սերտէ, եւ յաւելեալ կերպով պիտի գործակցինք, որպէսզի մեր առաջարկը մեր գործընկերներուն համար աւելի քաշողական եւ յստակ ըլլայ»:

Ան չմանրամասնեց, թէ ծրագրուած «Սաուք Սթրիմ» խողովակաշարին մէջ Թուրքիա ինչ դերակատարութիւն կրնայ ստանձնել նկատի ունենալով, որ այդ խողովակաշարը ներկայիս թրքական հողամասերէն չ'անցնիր

Ելլտըզ յայտնեց, որ ասիկա ռազմավարական փաթեթ մըն է: «Այս փաթեթը կը ներառէ կարեւոր ծրագիրներ, որոնք մեզ, մեր երկիրները, միջավայրը եւ նաեւ դրացիները կը հետաքրքրեն: Անոնք մրցակից ծրագիրներ չեն: Իւրաքանչիւր ծրագիր մեծ կարեւորութիւն ունի: Իւրաքանչիւր ծրագիր, որ կ'առնչուի երկու երկիրներու շահերուն, զօրակցութիւն պիտի գտնէ», ըսաւ ան:

«Այս հանդիպումներուն եւ բանակցութիւններուն վերաբերեալ զեկուցում մը պիտի ներկայացնեմ Թուրքիոյ վարչապետին», ըսաւ Ելլտըզ:

Պատասխանելով «Նապուքօ»ի վրայ Ռուսիոյ առաջարկին առաւելութիւններուն մասին հարցումի մը Սեչին ըսաւ. «Տնտեսական յստակ հաշուապահութիւնը. բոլոր ազդակներու համակարգումը եւ ատակութիւնը հարկ է յստակ կերպով ցոյց տան. թէ որ ծրագիրը լաւագոյնն է»:

HIFOOD
Tel. 04-540973
ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ
ՈՒՐԲԱԹ
Չինական վառեակ
+ աղցան
+ անուշեղէն
Սակ՝ 10,000 լ.ո.

ՎԱՐՁՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
● Պուրճ Համուտ, «Մասքըր Մոլ», 24 քառ. մեթր + կառատուն: Հեռ. 01-256078:

ԾԱԽՈՒ ՀՈՂԱՇԵՐՏ
● Այնճարի մէջ՝ 4000 քառ. մեթր տարածութեամբ: Դիմել՝ հեռ. 03-207772 կամ 01-266514:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ
● Հագուստի հաստատութիւն մը կարիքը ունի մթերանոցի մէջ աշխատող office boy մը: Դիմել՝ հեռ. 01-260943:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ
● Հագուստի հաստատութիւն մը կարիքը ունի մթերանոցի մէջ աշխատող երիտասարդուհիի մը մը: Դիմել՝ հեռ. 01-260943:

POLYCARPOS STATION
*Car Oil Change *Car Polish
*Car Seat Wash *Car Accessories
*Car Wash *Public Parking


Կ'ընդունինք Fuel Card-ը
Պուրճ Համուտ Արմենիա պողոտայ
հեռ: 01 - 244 322

Կ'ՈՒԶՈՒԻ
● ASCO ընկերութիւնը կարիքը ունի ինքնաշարժի վարորդի մը, 30-էն 45 տարեկան: Դիմել՝ հեռ. 01-892159:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ
● Հաստատութիւն մը կարիքը ունի ինքնաշարժի երիտասարդ վարորդի մը, ինչպէս նաեւ վաճառող շրջուն ներկայացուցիչ օրիորդի մը: Արաբերէն գիտնալը, ինչպէս նաեւ ինքնաշարժ ունենալը՝ պայման: Դիմել՝ հեռ. 01-614156 եւ 03-617519:

BOGHOS OPTIC
Autoroute Jdeideh
Tel.: 01-870016 03-194688

ՏՈՔԹ. ԻՍՐԱՅԷԼ ՉԱՌՆԻ ...

Շարունակուած 4րդ էջէն

անունով այդ նախարարներուն կողմէ Հայոց ցեղասպանութիւնը պատուելուն արձանագրութիւնները չեն կրնար ջնջուիլ: Ես կրնամ ըսել, որ թէ՛ պարզ իսրայէլացին եւ թէ՛ Ողջակիզման արհեստավարժ ուսումնասիրողները, ինչպէս՝ փրոֆ. Եէհուտա Պաուըրը, որ հաւանաբար Ողջակիզման կարեւորագոյն ուսումնասիրողն է «*Եատ վաշեմ*» հիմնարկի, հիմնականօրէն կարեկից, ինչպէս նաեւ յանձնառու են մեծարանք մատուցելու Հայոց ցեղասպանութեան: Քանի մը տարի առաջ չորսս՝ վերոնշեալ նախկին նախարարներէն մէկը՝ Եոսի Սարիտը. փրոֆ. Պաուըրը. փրոֆ. Եէյր Աուրոնր՝ Հայոց ցեղասպանութեան եւ Իսրայէլի կողմէ անոր ուրացման անխոնջ ուսումնասիրող մը եւ ես միասին ճամբորդեցինք Երեւան՝ Հայոց ցեղասպանութեան յուշակոթողին վրայ ծաղկեպսակ մը զետեղելու համար»:

Ինչպէս ուրիշ շատ առիթներով, տոքթ. Չառնի այս անգամ եւս ցաւ յայտնեց, թէ՝ «դժբախտաբար եւ ամօթալիօրէն պետական շահերը տակաւին կը մղեն պաշտօնական Իսրայէլը, որ գործակցի Թուրքիոյ հետ՝ կոշտ կերպով ուրանալով Հայոց ցեղասպանութիւնը: Իսրայէլ-պաղեստինեան տագնապին մէջ խաղաղութեան գլխաւոր ջատագով, ներկայի նախագահ Շիմոն Փերես, որ օրին կը ծառայէր իբրեւ Իսրայէլի արտաքին գործոց նախարար, երկու անգամ շատ յստակօրէն անարգեց Հայոց ցեղասպանութեան պատմութիւնն ու յիշատակը»:

Խիստ ոճով նամակի մը մէջ 2001-ին տոքթ. Չառնի Փերեսին ըսաւ. «Դուք անցաք այն բարոյական սահմանը, որ ոեւէ հրեայ ինքզինքին պէտք չէ արտօնէ, որ անցնի... Իբրեւ հրեայ մը եւ իսրայէլացի մը՝ ես կ'ամչնամ այն իրականութենէն, որ դուք մտաք Հայոց ցեղասպանութեան իսկական ուրացման սահմանէն ներս՝ բաղդատաբար Ողջակիզման ուրացումներուն»:

Իբրեւ պատասխան Շիմոն Փերեսի կողմէ երկրորդ «յատկապէս անարգական» ուրացումի մը 2002-ին, տոքթ. Չառնի անոր ղրկած էր իմ յօդուածներէս մէկը՝ «*Քալիֆորնիա Քուրիըր*»էն, հետեւեալ նշումով. «Ես ձեզի կը ղրկեմ, ձեր յատուկ ուշադրութեան յանձնելով, խմբագրական մը հայկական ամերիկեան առաջատար օրաթերթէն, որ կոչ կ'ուղղէ Հայաստանէն վտարել Իսրայէլի դեսպանը: Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար՝ սոյն խմբագրականին հեղինակը, որ նախագահն է Միացեալ Նահանգներու Միացեալ հայկական ֆոնտին (որ բաղդատելի է Միացեալ հրեական դիմումին), երկար տարիներ ծառայած է իբրեւ պատգամաւոր՝ Ժընեւի ՄԱԿ-ի Մարդկային իրաւանց յանձնախումբին մէջ»:

Տոքթ. Չառնի իր Լոնտոնի խօսքը եզրափակեց հետեւեալ ձեւով. «Ես ուրախ եմ շեշտելու, թէ (Իսրայէլի) ժողովուրդն ու մշակոյթը շատ լաւ կը ճանչնան եւ կը պատուեն (Հայոց) ցեղասպանութիւնը եւ գիտեն, թէ որքան լուրջ եւ կարեւոր է այդ մէկը մեզի եւ աշխարհին համար»: Ան արտայայտեց իր անկեղծ յոյսը, թէ՝ «օր մը մենք պիտի յաջողինք փոխելու Իսրայէլի կառավարութեան պաշտօնական կեցուածքը»:

ՆԱԽԱՐԱՐ ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Էդուարդ Նալբանդեան երէկ ընդունեց Սուրիոյ մշակոյթի նախարար Ռիատ Նասսան Աղան: Բարձր գնահատելով հայ-սուրիական յարաբերութիւնները նախարար Նալբանդեան ընդգծեց, որ հայ եւ սուրիացի ժողովուրդները կապուած են պատմութեամբ ստուգուած աւանդական բարեկամութեամբ եւ փոխադարձ համակրանքով. իսկ Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի հրաւէրով Սուրիոյ նախագահ Պաշշար Ասատի յունիսին Հայաստան կատարած այցելութիւնը լուրջ խթան էր երկու երկիրներու համագործակցութեան ամրապնդման եւ հետագայ խորացման համար:

Նախարար Ռիատ Նասսան Աղա, շնորհակալութիւն յայտնելով ջերմ ընդունելութեան համար, նշեց, որ ուրախութեամբ բարեկամ Հայաստան կ'այցելէ: Նասսան Աղա Նալբանդեանին ներկայացուց Երեւանի մէջ Սուրիոյ Մշակութային շաբթուան շրջագիծին մէջ նախատեսուած ձեռնարկները ընդգծելով մշակութային մարգին մէջ փոխանակումներու աշխուժացումը իբրեւ բարեկամական ջերմ յարաբերութիւններու խորհրդանիշ մը եւս. Նախարար Նասսան Աղա կարեւոր նկատեց Սուրիոյ հայկական համայնքին դերն ու ներդրումը Սուրիոյ զարգացման գործին մէջ:

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Սահակեան յայտարարեց, որ Արցախ շահագրգռուած է Եւրոպական Միութեան հետ տարբեր մարգերու մէջ աւելի լայն համագործակցութիւն հաստատելու հարցով, եւ ասոր համար առկայ են համապատասխան նախապայմաններ, մանաւանդ Արցախի հաւատարմութիւնը ժողովրդավարական զարգացման ուղիին:

Հանդիպման ներկայ եղաւ նաեւ Լեռնայինի Ղարաբաղի արտաքին գործոց նախարար Գէորգի Պետրոսեան:

ԲԱՑԱՌԻԿ ՇՐՋԱՊՏՈՅՏՆԵՐ ԱՇՃԵԱՆ ԹՈՒՐՔ

1.- 10 - 17 օգոստոսին համահայկական խաղերուն առիթով բացառիկ շրջապտոյտ դէպի ԵՐԵՒԱՆ, ամէն օր պտոյտներ. նախաճաշ եւ ընթրիք, վիզան + տուրքեր, խաղերու ներկայ գտնուիլ, գին՝ 1300 տոլարի փոխարէն, միայն 925 տոլար:

23 - 30 օգոստոս Հայաստան
2.- Ամէն օր պտոյտներ, նախաճաշ եւ ընթրիք, պարահանդէս, անակնկալներ, վիզան + ելումուտի տուրքեր, յիշատակի նուէրներ, գին՝ 1500-ի փոխարէն միայն 1300 տոլար: Թռիչքը՝ Հալէպէն:

3.- Ամէն չորեքշաբթի դէպի Ամման եւ Աբապէ, լման 4 օր, նախաճաշ եւ ընթրիք, գին՝ 170 տոլար:

4.- Ամէն օր դէպի Գահիրէ՝ 5 օր, 330 տոլար:

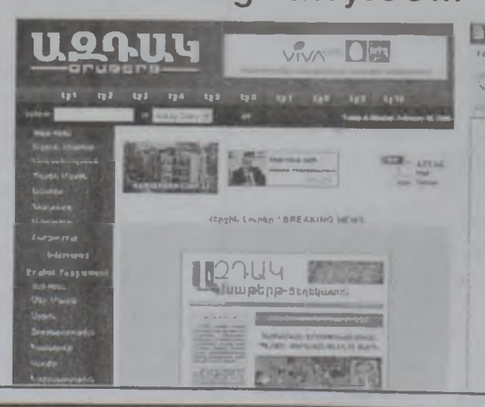
5.- Ամէն օր՝ դէպի Կիպրոս՝ 4 օր, գին 250 տոլար:

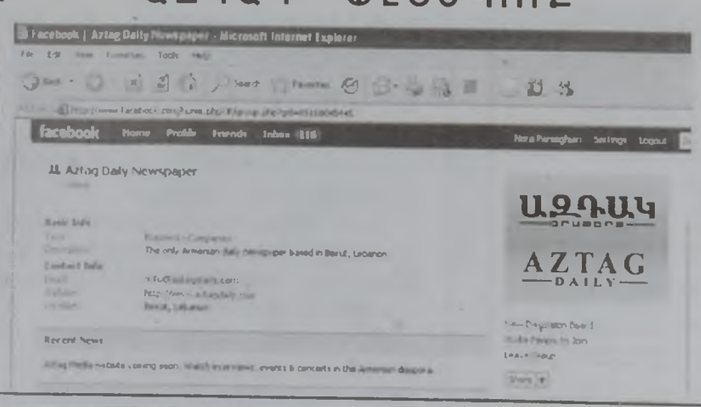
6.- Աշճեան թուրզ դարձած է արեւելեան շրջանի «Սմարթ Ռենք է քար»ի ներկայացուցիչ, 125 ինքնաշարժ՝ 2009-ի մոտել, օրական 27 տոլարէն սկսեալ:

7.- Հայաստան երթուդարձի տոմս, գին՝ 330 տոլար, թռիչքը Հալէպէն:

8.- Անհաւատալի բայց իրաւ, շրջապտոյտ դէպի Վառնա, 21-28 յուլիսին:
4 աստղանի պանդոկ, նախաճաշ, օփըն պիւֆէ, 4 պտոյտներ, գիշեր մը պուլկարական խրախճանք, ընթրիք՝ նուագով, նաւով պտոյտ, աքուարիում, քազինօ 35 եւրօ, ձրի մոպայլ քարտ, անակնկալներ, գին՝ 875-ի փոխարէն միայն 675 եւրօ, իսկ երիտասարդներու յատուկ յարկաբաժիններ՝ 450 եւրօ: Թռիչքը՝ Պէյրութէն:

9.- Մի՛ մոռնաք ԳՈՀԱՐ-ի ելոյթը՝ 15 յուլիսին՝ Հալէպի մէջ: Սակ՝ 50 տոլար: Արձանագրութեան համար դիմել Աշճեան թուրզ: Հեռ. 01-240654 եւ 03-233978:

www.aztagdaily.com


ԱԶԴԱԿ - ՖԷՅՍՊՈՒՔ


ԱԶԴԱԿ - ԵՈՒԹԻՈՒՊ


www.aztagmedia.com


ԱԶԴԱԿ ՀԵՌ. 258526 - 260115 -241274 ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏ
AZTAG TEL. 258526 - 260115 -241274 E. MAIL : aztag@inco.com.lb FAX : 258529 P.O.BOX : 80860 BOURJ HAMMOUD
ارتباك : هاتف : ٢٤١٢٧٤ - ٢٦٠١١٥ - ٢٥٨٥٢٦ فاكس : ٢٥٨٥٢٩ ص.ب : ٨٠٨٦٠ برج حمود